JACK LONDON

ATALARININ TANRISI

ALFA

ATALARININ TANRISI

JACK LONDON (1876-1916)

San Francisco doğumlu ABD'li gazeteci ve roman yazarı. İnsan ve insanın doğayla olan mücadelesini tüm gerçekliğiyle anlattığı hikâyeleriyle ün saldı. Küçük yaşlarda çalışmaya başladı, şehir kütüphanesinde okuduğu kitaplarla kendi kendini eğitti. Okuduğu serüven romanlarından farksız, macerelarla dolu bir hayat sürdü. İstiridye korsanlığı yaptı, türlü işlere girip çıktı, serserilik yaptı, hapis yattı, sosyalizmin aktif bir destekleyicisi olmasına rağmen ırklar hakkında tartışmalı görüşler besledi. 1897'de Klondike'a altın aramaya gidenlere katıldı. Yazdıklarından yüksek gelir elde eden ilk yazarlardan biriydi. İki kez evlendi ve 1916'da çiftliğinde öldü. Morfin kullandığı için pek çok kaynakta intihar ettiği söylense de ölüm raporunda üremiden öldüğü yazar. Alfa Yayınlarında yayımlanan eserleri şunlardır: *Vahşetin Çağrısı* (1903), *Deniz Kurdu* (1904), *Beyaz Diş* (1906), *Demir Ökçe* (1908), *Martin Eden* (1908), *Bir Alkoliğin Anıları* (1913).

MEHMET MORALI

1956'da İstanbul'da doğdu. Saint Joseph Lisesini ve Boğaziçi Üniversitesi, Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümünü bitirdi. 1996'dan bu yana İngilizce ve Fransızcadan çeviri yapıyor. Önemli çevirilerinden bazıları: David Harvey, *Sosyal Adalet ve Şehir* (2006, Metis); Mark Mazower, *Karanlık Kıta: Avrupa'nın 20. Yüzyılı* (2003, 2008); Olivier Roy, *Yeni Orta Asya ya da Ulusların İmal Edilişi* (2009, Metis); Sevtap Demirci, *Belgelerle Lozan: Taktik–Stratejik–Diplomatik Mücadele*, 1922–1923 (2011, Alfa); Nadia El Cheikh, *Arapların Gözüyle Bizans* (2012, Alfa); M. Naim Turfan, *Jön Türklerin Yükselişi* (2013, Alfa); Susan Wise Bauer, *Antik Dünya* (2013, Alfa), Susan Wise Bauer, *Ortaçağ Dünyası* (2014, Alfa), Susan Wise Bauer, *Rönesans Dünyası* (2014, Alfa).

The God of His Fathers: Atalarının Tanrısı
© 2018, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kitabın Türkçe yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak
Genel Müdür Vedat Bayrak
Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu
Kitap Editörü Çetin Şan
Son Okuma Elif Yeşilkaya
Kapak Tasarımı Adnan Elmasoğlu
Sayfa Tasarımı Zuhal Turan

ISBN 978-605-171-707-4
1. Basım: Aralık 2018

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul
Tel: 0(212) 674 97 23 Faks: 0(212) 674 97 29
Sertifika no: 12088

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34410 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 0(212) 511 53 03 (pbx) Faks: 0(212) 519 33 00
www.alfakitap.com - info@alfakitap.com
Sertifika no: 10905

JACK LONDON

ATALARININ TANRISI

Çeviren: Mehmet Moralı

ALFA | EDEBİYAT

İçindekiler

Atalarının Tanrısı, 7
Büyük Soru, 29
İnsanın Anımsamasını Sağlayan, 49
Siwash, 63
Yüzü Yaralı Adam, 82
Tövbe Etmeyen Jan, 98
Kadınların Cesareti, 109
İzin Sapak Yerinde, 128
Kuzey Işıklarının Kızı, 145
Gökkuşağının Sonunda, 159
Kadınların Aşağılaması, 173

ATALARININ TANRISI

Tarih öncesi çağlara ait orman her yöne doğru uzanıyordu, gürültülü komedinin ve sessiz trajedinin mekânı. Burada yaşam mücadelesi tüm o kadim sertliğiyle birlikte devam ediyordu. Britanyalılar ve Ruslar, Gökkuşağının Sonu Ülkesinde –burası da onun tam ortasıydı– henüz karşı karşıya gelmemişler, Yanki altını da henüz uçsuz bucaksız alanları satın almamıştı. Kurt sürüsü hâlâ karibu sürüsüne kanatlardan asılıyor, güçsüz ve hamile olanları ayırıyor ve onları binlerce, binlerce kuşak öncesinde olduğu kadar acımasızca aşağı çekiyordu. Seyrek yaşam alanlarındaki yerliler hâlâ şeflerinin ve büyücü doktorların hâkimiyetini kabul ediyor, kötü ruhları kovalıyor, cadılarını yakıyor, komşularıyla savaşıyor ve karınlarını mutlu eden bir keyifle düşmanlarını yiyorlardı. Ama bu tam da taş devrinin artık sonuna geldiği andı. Bilinmeyen izlerden* ve haritası çıkartılmamış yabanıl topraklardan

* Jack London'ın tüm Klondike öykülerinde "iz" kavramı geçer. Bu kavram özgün İngilizcede metinde *trail* olarak verilir.

çeliğin müjdecileri gelmeye başlamıştı bile – açık renk yüzlü, mavi gözlü, yılmaz insanlar, ırklarının huzursuzluğunun vücut bulmuş halleriydiler. Rastlantısal olarak ya da bilerek, tek başına ya da ikili üçlü gruplar halinde neresi olduğunu kimsenin bilmediği yerden gelmişler, dövüşmüşler, ölmüşler ya da kimsenin bilmediği yerlere gitmişlerdi. Rahipler onlara karşı öfke kusmuş, şefler savaşçılarını toplamış ve taş çelikle çarpışmıştı; ama nafile yere. Muazzam bir depodan sızan su gibi, karanlık ormanlardan ve dağ geçitlerinden akmışlar, ağaç kabuğundan kanolarla nehirleri aşmışlar ya da mokasenli ayakları ve kurt köpekleriyle izi açmışlardı. Büyük bir soydan geliyorlardı ve anneleri çok fazlaydı; ama Kuzey Topraklarının kürklere bürünmüş yerlilerinin bunu öğrenmesine daha vardı. İsimsiz gezgin çok fazla sayıda kuzey ışıklarının soğuk ateşi altında dövüşüp ölmüştü; tıpkı yakıcı kumların üzerinde ve pis kokulu cangılların içinde ölen kardeşleri gibi ve zaman içinde kaderleri tamamına erene kadar ölmeyi sürdürecekleri gibi.

Saat on ikiye yaklaşıyordu. Kuzey ufku boyunca, batıya doğru solan ve doğuya doğru koyulaşan pem-

---

Bu sözcük her ne kadar Türkçede "patika" anlamına da gelse bile, burada kastedilen patika değildir. "İz" köpeklerin çektiği kızaklar ve bunların sürücüleri olan insanların karlı arazide açtıkları, karın ezilmesiyle oluşan ve kırk santim dolaylarında genişliğe sahip bir yoldur. Kuzeyin karlı bölgelerinde, iki belli nokta, örneğin iki kasaba arasında insanlar genellikle aynı güzergâhları takip ettiklerinden bir anlamda bu izler şehirlerarası yol görevi görmektedir. Ancak ilk kez gidilen bir güzergâhta ya da kar yağışının sonrasında "iz"in açılması gerekir ve bel hizasına kadar yükselen karda bu çok meşakkatli bir iştir; ki kitaptaki öykülerde de sık sık buna atıfta bulunulur –çn.

be bir ışıltı gece yarısı güneşinin görünmeyen batışına işaret ediyordu. Günbatımıyla gündoğumu öylesine kaynaşmıştı ki gece yoktu, yalnızca günün günle birleşmesi ve güneşin iki dairesinin zar zor fark edilebilen karışımı vardı. Bir yağmurkuşu çekingen bir iyi geceler ötüşü yaptı; bir narbülbülünün güçlü, zengin gırtlağı günaydın dedi. Yukon'un bağrındaki bir adadan bir yabani tavuk sürüsü bitip tükenmeyen gürültülerini çıkarıyor, bir dalgıçkuşu da nehrin hareketsiz bir yerinden alaycı bir gülüşle yanıt veriyordu.

Ön planda, tembel bir anaforun kıyısında, huş kabuğundan kanolar iki üç sıra halinde dizilmişti. Fildişi uçlu mızraklar, diş kemiklerinden oklar, geyik derisi gergili yaylar ve basitce, sepet şeklinde örülmüş tuzaklar nehrin çamurlu akıntılarında somon avının sürdüğünü gösteriyordu. Geri plandaysa, deri çadırlar ve kurutma çerçevelerinin karışıklığı arasında balıkçı ahalisinin sesleri duyuluyordu. Erkekler başka erkeklerle itişiyor ya da dişilerle flört ediyor, daha yaşlı *squaw*'lar* da varoluşlarının amacını üremeyle yerine getirmiş oldukları için bundan uzak kalmışlardı ve asmaların yeşil dallarından ip örerken, bir yandan da aralarında dedikodu yapıyorlardı. Ayaklarının altında çıplak bebekleri oynayıp dalaşıyor ya da kara kurt köpekleriyle çamurun içinde yuvarlanıyorlardı.

Kampın bir yanında ve bariz bir şekilde dışına kurulmuş iki çadırdan oluşan ikinci bir kamp vardı. Ama bu bir beyaz adam kampıydı. Başka bir şey olmasa bile konumunun seçimi bile bu doğrultuda yeterli bir kanıttı. Saldırı durumunda, yüz metre ile-

* *Squaw*: Kızılderili kadın –çn.

rideki Kızılderili çadırlarına yukarıdan bakıyordu; savunma için de bir yükselti ve arada uzanan açık alan vardı; son olarak da yenilgi durumunda, aşağıdaki kanolarla arasında sadece birkaç metrelik bir eğim bulunuyordu. Çadırlardan birinden hasta bir çocuğun huysuz ağlaması ve annesinin mırıltı halindeki şarkısı duyuluyordu. Açıkta, için için yanan ateşin başında iki adam konuşuyorlardı.

"Eee? Ben kiliseyi iyi bir evlat gibi seviyorum. *Bien!* O kadar büyük bir sevgi ki günlerim ondan kaçmakla geçti, gecelerim de hesaplaşma rüyalarıyla. Baksana!" Melezin sesi yükselip kızgın bir hırlamaya dönüştü. "Ben Red River'da doğdum. Babam beyazdı, senin kadar beyaz. Ama sen Yankisin, o Britanya soyundan, bir beyefendinin oğluydu. Annem de bir şefin kızıydı ve ben bir erkeğim. Ah, damarlarımda ne tür bir kan dolaştığını anlamak için insanın iki kez bakması gerekir; çünkü ben beyazların arasında yaşadım ve onlardan biriydim, bende de babamın kalbi atıyor. Bir kız vardı –beyaz– ve bana iyi gözle bakıyordu. Babasının çok toprağı ve birçok atı vardı; o aynı zamanda kendi halkı içinde büyük adamdı ve kanı da Fransız kanıydı. Kızın aklının başında olmadığını söyledi ve onunla çok fazla konuştu, çünkü böyle bir şeyin olabilecek olması adamı çok kızdırmıştı.

"Ama kızın aklı başındaydı, çünkü hemen rahibin karşısına çıktık. Babasıysa daha da çabuk geldi, yalanlar, asılsız vaatler, başka kim bilir nelerle; böylece rahip sertleşti ve birlikte yaşamamızı sağlayacak şeyi yapmadı. Başlangıçta, doğumumu kutsamayan kiliseydi, şimdi de evliliğimi reddeden ve elime baş-

ka adamların kanını bulaştıran yine kilise olmuştu. *Bien!* Yani kiliseyi sevmem için nedenler var. Böylece, rahibin karısının ağzını yumrukladım ve iki hızlı at aldık, kızla ben ve kalbi temiz bir papazın bulunduğu Fort Pierre'e doğru yola çıktık. Ama hemen arkamızda kızın babası vardı, yanında da kızın kardeşleri ve topladıkları başka adamlar. Biz de dövüştük atlarımız koşarken, sonunda üç eyeri boşalttım, arkadakiler geri çekildi ve Fort Pierre'e yöneldi. Bunun üzerine kız ve ben doğuya yöneldik, tepelere ve ormanlara, birbirimizle birlikte yaşadık, ama evlenmemiştik; bu bir evlat gibi sevdiğim güzel kilisenin işiydi.

"Ama dikkat et, çünkü bu kadınların garipliğidir ve nasıl olduğunu hiçbir erkek anlayamaz. Boşalttığım eyerlerden biri babasınınkiydi ve arkadan gelenlerin toynakları adamı toprağa yapıştırdı. Bunu gördük, kızla ben, ama ben unutmuştum, eğer o hatırlıyor olmasaydı. Ve gecenin sessizliğinde, günün avı sona erdiğinde, aramıza girdi, gecenin sessizliğinde yıldızların altında yatıp da ve bir olmamız gerekirken. Hep orada oldu. Kız hiç sözünü etmedi, ama o ateşin başında oturdu ve bizi hep ayrı tuttu. Kız onu bir kenara atmaya çalıştı, ama böylesi zamanlarda ayaklanıyordu, ta ki ben onu gözlerinde ve nefes alıp verişinde okuyana kadar.

"Sonunda bana bir çocuk doğurdu, bir kadın-çocuk ve öldü. Bunun üzerine annemin halkının arasına gittim ki bebek sıcak bir memeden beslensin ve yaşasın. Ama elim adamların kanıyla ıslanmıştı, baksana, kilise yüzünden, adamların kanıyla ıslanmıştı. Kuzeyin atlıları peşimden geldiler ama annemin artık şef olmuş

kardeşi beni sakladı, at ve yiyecek verdi. Biz de gittik, kadın-çocuğum ve ben, beyaz adamın az olduğu, sorulan soruların da çok olmadığı Hudson Körfezi Ülkesine kadar. Ben de kadın-çocuğum uzun boylu, ince ve bakması güzel bir kadın olana kadar, şirket için avcı, rehber ve köpek sürücüsü olarak çalıştım.

"Kışı bilirsin, uzun ve yalnız, şer düşünceler ve kötü işler doğurur. Şirketin temsilcisi sert ve cesur bir adamdı. Ve kadınların bakmaktan pek hoşlanacakları bir adam da değildi. Ama artık bir kadın haline gelmiş olan kadın-çocuğuma göz dikmiş. Tanrı'nın Anası! Beni köpeklerle uzun bir yolculuğa gönderdi ki – anlıyorsun ya, sert bir adamdı ve kalpsiz. Kızım çok beyazdı, ruhu da beyazdı ve iyi bir kadındı ve şey işte, ölmüş.

"Geri döndüğüm gece çok soğuktu, ben de aylardır uzaktaydım, kaleye geldiğimde köpekler acıdan topallıyordu. Kızılderililer ve onların soyundan olanlar bana sessizce bakıyorlardı ve içimde ne olduğunu bilmediğim bir şeyin korkusunu hissettim; ama köpeklerin karnı doyana ve ben de bir insan gibi çatalla yemek yiyene kadar bir şey demedim. Sonra konuştum, ne olduğunu söylemelerini istedim, onlarsa geri çekildiler, öfkemden ve yapacaklarımdan korktular; ama sonrasında öykü ortaya çıktı, acınası öykü, kelimesi kelimesine ve sahnesi sahnesine ... insanlar o kadar sessiz olmama çok şaşırdılar.

"Onlar bitirince ben şirketin temsilcisinin evine gittim; şimdi anlatırken olduğumdan daha sakindim. Korkmuştu ve ona yardımcı olması için kendi soyunu çağırdı; ama onlar da olanlardan hoşlanmamıştı ve

adamı kendi kazdığı kuyuda bıraktılar. Bu yüzden o da rahibin evine kaçtı. Ben de arkasından gittim. Ama oraya vardığımda, rahip önüme çıktı ve yumuşak sözler söyledi; ve kızgın bir adamın sağa veya sola değil, Tanrı'ya gitmesi gerektiğinden bahsetti. Bir babanın öfkesinin hakkı için yolumdan çekilmesini söyledim, ama ancak cesedini çiğnersem geçebileceğimi söyledi ve dua etmemi istedi. Baksana, yine kiliseydi, hep kilise; sonuçta ben de onun cesedini çiğnedim ve şirketin temsilcisini kadın-çocuğumla buluşmak üzere Tanrı'sının yanına gönderdim; ki o kötü bir tanrıydı, beyaz adamların tanrısı.

"Sonra şamata ve çığlıklar oldu, çünkü aşağıdaki istasyona haber ulaşmıştı, ben de oradan çekip gittim. Great Slave topraklarından, Mackenzie Vadisine, hiç çözülmeyen buzlara, Beyaz Kayalık Dağlardan aşıp Yukon'un Büyük Dönemecini geçerek ve buraya geldim. O günden bu yana da seninki, babamın halkından gördüğüm ilk surat. Umarım sonuncusu olur! Bu insanlar, ki benim insanlarım, basit insanlardır ve ben onların aralarında onurlandırıldım. Benim sözüm onların yasası ve rahipleri de benim dediğimi yapıyor, yoksa onlara tahammül edemezdim. Bu insanlar adına konuştuğumda, kendi adıma konuşmuş oluyorum. Bizler rahat bırakılmak istiyoruz. Sizin cinsinizi istemiyoruz. Ateşimizin başına oturmanıza izin verirsek, sonra kiliseniz, rahipleriniz ve tanrılarınız gelecek. Şunu bil ki köyüme gelen her beyaz adama, tanrısını inkâr ettireceğim. Sen ilksin ve sana bir lütufta bulunuyorum. Bu yüzden gitsen iyi olur, hem de çabucak gitsen."

"Ben kardeşlerimden sorumlu değilim" diye konuştu ikinci adam, düşünceli düşünceli piposunu dolduruyordu. Hay Stockard zaman zaman eylemlerinde serkeş olduğu kadar, konuşmada düşünceliydi; ama zaman zaman.

"Ama senin soyunu tanıyorum," diye yanıtladı diğeri. "Kardeşlerin çok kalabalık ve seninle senin gibiler onların gelmesi için izi açıyorsunuz. Zaman içinde toprağa sahip olacaklar, ama benim zamanımda değil. Şimdiden, duyduğuma göre, Great River'ın başındalar ve daha uzakların aşağılarında da Ruslar var."

Hay Stockard hızla başını kaldırdı. Bu şaşırtıcı bir coğrafi bilgiydi. Fort Yukon'daki Hudson Bay istasyonu nehrin nereye aktığı konusunda başka mefhumlara sahipti ve onun Kuzey Buz Denizine aktığını düşünüyorlardı.

"Yani Yukon, Bering Denizine mi dökülüyor?" diye sordu.

"Bilmiyorum, ama aşağıda Ruslar var, birçok Rus. Bu ne orada ne de burada. Gidip kendin görebilirsin; kardeşlerine geri dönebilirsin; ama rahipler ve savaşçılar benim dediklerimi yaptığı sürece Koyukuk'tan yukarı gitmemelisin. Ben, sözü burada yasa olan ve bu halkın başı olan Kızıl Baptiste, böyle buyurdum."

"Peki ya aşağıdaki Ruslara ya da geriye, kardeşlerime gitmezsem?"

"O zaman koşarak Tanrı'nın yanına gidersin; ki o kötü bir tanrı, beyaz adamın tanrısı."

Kırmızı güneş kuzey göğüne çıkmıştı, damlıyordu ve kanlıydı. Kızıl Baptiste ayağa kalktı, başıyla kısaca

selam verdi ve kızıl gölgeler ile narbülbüllerinin ötüşleri arasında kampına döndü.

Hay Stockard ateşin başında piposunu bitirdi, duman ve kömürün arasında Koyukuk'un yukarılarını, kutup yolculuklarını burada bitiren ve sularını çamurlu Yukon'la birleştiren garip akıntıyı kafasında canlandırdı. Yukarılarda bir yerlerde, gemi kazasının ardından korkutucu bir kara yolculuğunu başarmış olan ölüm döşeğindeki bir denizcinin dedikleri doğruysa ve kesesindeki altın taneciklerle dolu şişecik bir anlama geliyorsa ... yukarılarda bir yerlerde, bu kış ülkesinde, Kuzeyin Hazine Dairesi bulunuyordu. Ve kapının bekçisi olarak, İngiliz melezi ve kaçak Kızıl Baptiste yolu tıkıyordu.

"Bah!" Külleri tekmeleyip ve ayağa dikildi, kollarını iki yana iyice açmış, aldırışsız ruhunu ışıldayan kuzeye döndürmüştü.

II

Hay Stockad sertçe, ana dilinin kaba tek hecelileriyle sövdü. Karısı bakışlarını tencereler ve tavalardan kaldırdı ve nehri dikkatli bir araştırmaya tabi tutmak üzere onun bakışlarını izledi. Teslin Ülkesinin kadınlarındandı ve kocasının ana dilinin usullerini, yoğunlaştığında sezebiliyordu. Kar ayakkabısının bağlarının ani ölümün ön saflarına kaymasından, küfürlerinin tonu ve yüksekliğinden ne olduğunu anlayabiliyordu. Bu yüzden, içinde bulundukları durumun dikkate değer olduğunu anlamıştı. Kürekleri batıya doğru alçalan güneşin ışıklarını yansıtan uzun bir kano akıntıyı yukarıdan katediyor ve anaforu aşıyordu. Hay

Stockard bunu dikkatle izliyordu. Üç adam ritmik bir hassasiyetle küreklerini daldırıyor çıkartıyor, daldırıyor çıkartıyordu; ama birinin başına dolanmış olan kırmızı bandana Hay'ın gözüne çarptı.

"Bill!" diye haykırdı. "Ah, Bill!"

Ayaklarını sürüyen, sarsak bir dev çadırlardan birinden yuvarlanırcasına çıktı, esniyor ve uykudan gözlerini ovuşturuyordu. Sonra garip kanoyu gördü ve aniden uyanıverdi.

"Hoplayan Methuselah adına! Şu lanet olası din adamı!"

Hay Stockard başıyla acı acı onayladı, elini tüfeğine attı, sonra omuzlarını silkti.

"Vur şunu," dedi Bill, "bu işi de halletmiş ol. Yoksa kesin işimizi bozacak."

Ama diğeri bu aşırı çözümü reddetti ve döndü, aynı zamanda kadına işine dönmesi için işaret etti ve aşağıya inen Bill'i geri çağırdı.

Kanodaki iki Kızılderili onu anaforun kıyısına bağlarken, gösterişli başlığıyla dikkat çeken beyaz yolcusu da kıyıya çıktı.

"Tarsuslu Paulus gibi, sizleri selamlarım. Huzur içinde olun ve Tanrı'nın inayeti üzerinizde olsun."

Adamın yaklaşımı asık suratla yanıtsız bırakıldı.

"Sana da Hay Stockard, küfürbaz ve cahil adam, selamlar. Yüreğinde ihtirasın şehveti, aklında kurnazca şeytanlıklar, çadırında da zina içinde yaşadığın bu kadın var; ama bu türlü türlü günahlar içinde, bu vahşi topraklarda bile, ben, Sturges Owen, Tanrı'nın temsilcisi, senin tövbe etmeni ve bu kötülüklerden arınmanı talep ediyorum."

"Bu boş lafları kendine sakla!" diye sözünü kesti Hay Stockard ters ters. "Bütün elindekilere ve daha fazlasına ihtiyacın olacak, çünkü Kızıl Baptiste şu ileride."

Elini Kızılderili kampına doğru salladı, orada melez dik dik onlara bakıyor, yeni gelenin kim olduğunu kestirmeye çalışıyordu. Sturges Owen, ışığın ileticisi ve Tanrı'nın temsilcisi, bayırın hemen kıyısına gitti ve adamlarına kamp malzemelerini getirmelerini buyurdu. Stockard da peşinden gitti.

"Buraya bak," dedi, misyoneri omuzlarından yakalayıp çevirirken. "Postuna değer veriyor musun?"

"Yaşamım Tanrı'nın elinde ve ben yalnızca onun bağında çalışıyorum" diye vakarla yanıt verdi.

"Öf, bırak şunları! Şehit olmanın mı peşindesin?"

"Eğer o isterse."

"O zaman burada bulacaksın, ama önce sana bir öğüt vereyim. İster al ister alma. Burada durursan işinin ortasında kalacaksın. Yalnızca sen de değil, adamların, Billy, karım..."

"Ki o da kötülüğün bir kızı ve gerçek öğretiye kulak asmıyor."

"Ve ben. Yalnızca kendine değil bizlere de dert çıkartacaksın. Geçen kış seninle birlikte dondum, sen de çok iyi hatırlarsın; seni iyi bir adam ve aptal olarak biliyorum. Kâfirlerle uğraşmanın görevin olduğunu düşünüyorsan iyi; ama bunu nasıl yaptığın konusunda biraz incelikli davran. Bu adam, Kızıl Baptiste, Kızılderili değil. Bizimle aynı ırktan geliyor, benim hiç olmadığım kadar kararlı ve bir yanda, senin diğer yanda olduğun kadar fanatik. İkiniz bir araya geldiği-

nizde kıyamet kopacak ve buna karışmaya da hiç meraklı değilim. Anlıyor musun? Bu yüzden öğüdümü dinle ve git. Nehirden aşağı gidersen, Rusların yanına ulaşırsın. Aralarında Yunan rahipler olmalı ve onlar da senin güven içinde Bering Denizine ulaşmanı sağlarlar. Yukon oraya dökülüyor ve oradan da uygarlığa dönmek zor olmaz. Sözümü dinle ve Tanrı'nın izin verdiği kadar hızla buradan uzaklaş."

"Kalbinde Tanrı'yı ve elinde İncil'i taşıyanın, insanların ya da şeytanın manevralarından bir korkusu olmaz" diye yanıt verdi inatçı misyoner. "Bu adamı görecek ve onunla dövüşeceğim. İmana geri gelen bir dönek, bin kâfirden daha büyük bir zaferdir. Kötülük için güçlü olan iyilik için kudretli olur, Hıristiyan esirleri Kudüs'e getirmek için Şam'a giden Şaul'a bak. Kurtarıcının sesi ona ulaştı ve dedi ki: 'Şaul, Şaul, neden bana sıkıntı veriyorsun?' Ve bunun üzerine Paulus, Tanrı'nın yanında yer aldı ve daha sonra da ruhların kurtarılmasında çok kudretli oldu. Ve sen bile, Tarsuslu Paulus; sınavlara ve sıkıntılara, alaylara ve küçümsemelere, darbelere ve cezalara onun muhterem hatırı için katlanarak Tanrı'nın bağlarında çalışan ben bile."

"İçinde çay ve çaydanlık bulunan küçük torbayı da getirin," diye seslendi hemen arkasından kanodakilere, "karibu buduyla tavayı da unutmayın." Kendi elleriyle dine soktuğu adamları yamaca çıkmaların ardından, elleri ve sırtları kamp malzemesiyle yüklü olan üç adam dizlerinin üzerine çöktüler ve yabanıl topraklardan geçerek ve güvenli bir şekilde buraya vardıkları için şükrettiler.

Hay Stockard bu yaptıklarına onaylamaz bir alaycılıkla bakıyordu, bu hareketin romantizmi ve vakarı, adamın pratik ruhuna işlemiyordu. Hâlâ seyretmekte olan Kızıl Baptiste karşısında sergilenen aşina sahneyi tanıdı ve dağlarda, tepelerde yıldızlı gökleri onunla paylaşan kızı ve kasvetli Hudson Körfezinin bir yerlerinde yatan kadın-çocuğu düşündü.

III

"Aklım karıştı Baptiste, düşünemedim. Bir an için bile. Bu adamın bir aptal olduğu ve olayların gelişiminde rolünün küçük olduğu doğru, ama yine de biliyorsun, onu sana veremem."

Hay Stockard duraladı, yüreğinin kaba etiğini sözcüklere dökmeye çalışıyordu.

"O adam beni endişelendirdi, Baptiste, hem geçmişte hem de şimdi ve bin türlü sıkıntı yarattı; ama görmüyor musun, o benim ırkımdan, beyaz ve bir zenci olsaydı bile kendi hayatım karşılığında onunkini vermezdim."

"Öyle olsun," diye yanıt verdi Kızıl Baptiste. "Sana lütfettim ve seçim hakkı tanıdım. Yakında, rahiplerim ve savaşçılarımla geleceğim ve ya seni öldüreceğim ya da tanrını inkâr edeceksin. Rahibi benim keyfime terk et, işte o zaman huzur içinde gidebilirsin. Yoksa izin burada sona erer. Halkım, bebeklerine kadar, size karşı. Daha şimdi, çocuklar kanolarınızı çaldılar." Nehri işaret etti. Çıplak çocuklar yukarıdaki bir noktadan suya girmişler, kanoları çözmüşler ve akıntıdan aşağıya sürüklemişlerdi. Tüfek menzili-

nin dışına çıktıklarında da içeri atlayıp kürek çekerek uzaklaşmışlardı.

"Bana rahibi ver, o zaman kanolarını geri alabilirsin. Haydi! Aklındakini söyle, ama acele etme."

Stockard başını iki yana salladı. Bakışları Teslinli kadına ve kucağındaki oğluna takıldı ve yüzlerini kaydırıp yanındaki adamı görmeseydi teslim olabilirdi.

"Korkmuyorum" diye konuştu Sturges Owen. "Tanrı beni sağ elinde tutuyor ve ben yalnız başıma inançsızların kampına gitmeye hazırım. İnanç, dağları yerinden oynatabilir. On birinci saatte bile ruhunu gerçek doğruluğa kazanabilirim."

"Devir şu keratayı ve çabuk ol," diye hırıltıyla önderinin kulağına fısıldadı Bill, bu arada misyoner de durmuş kâfirle tartışıyordu. "Onu rehin al ve iş çirkinleşirse vur."

"Hayır" diye yanıtladı onu Stockard. "Ona, bizimle rahatsız edilmeden konuşabileceği sözünü verdim. Savaş kuralları Bill, savaş kuralları. O doğru davrandı, bizi uyardı falan filan ve ... kahretsin be adam, sözümden dönemem!"

"O da kendi sözünü tutacaktır, buna hiç endişen olmasın."

"Hiç kuşkum yok, ama bir melezin adil davranma âdetimi bozmasına izin vermeyeceğim. Neden istediğini yapmıyoruz? Misyoneri ona verelim, bitsin bu iş."

"Ha-hayır," Bill kuşkuyla bocaladı.

"Sıktı mı?"

Bill biraz kızardı ve konuyu kapattı. Kızıl Baptiste hâlâ son kararı bekliyordu. Stockard onun yanına gitti.

"Durum şöyle, Baptiste. Ben köyünüze, yukarıya Koyukuk'a gitme umuduyla gelmiştim. Kötü bir ni-

yetim yoktu. Kalbim kötülükten arınmıştı. Hâlâ da öyle. Sonra senin dediğin gibi, rahip geldi. Onu buraya ben getirmedim. Ben burada olsam da olmasam da gelecekti. Ama şimdi burada olduğuna göre ve benim halkımdan olduğu için onun arkasında durmam gerekiyor. Duracağım da. Dahası, bu bir çocuk oyuncağı olmayacak. Bu işi yaptığında, köyün sessiz ve boş olacak, halkın bir kıtlık sonrası gibi kırılmış olacak. Doğru, biz de gitmiş olacağız; ama senin savaşçılarının da olacağı gibi..."

"Ama kalanlar huzur içinde olacak, yabancı tanrıların sözleri ve yabancı rahiplerin dilleri kulaklarında vızıldamayacak."

Her iki adam da omuzlarını silkip birbirlerinden uzaklaştılar, melez kampına geri dönüyordu. Misyoner iki adamını yanına çağırdı ve birlikte duaya başladılar. Stockard ve Bill kalan birkaç çama baltalarıyla girişerek uygun göğüs siperleri oluşturdular. Çocuk uyumuştu, bu yüzden kadın onu bir kürk yığınının üzerine bıraktı ve kampın tahkim edilmesi işine yardımcı oldu. Üç tarafları böylece korunuyor ve arkadaki dik bayır da o yönden bir saldırı olmasını engelliyordu. Bu hazırlıklar tamamlandığında, iki adam açıklığa çıktılar ve oraya buraya dağılmış durumdaki çalıları yoldular. Karşıdaki kamptan savaş davulları ve halkı ateşleyen rahiplerin sesleri duyuluyordu.

"En kötüsü, hızla gelecek olmaları," diye şikâyet etti Bill, omuzlarında baltalarla geri dönerlerken.

"Ve gece yarısına, ateş etmek için çok karanlık olana kadar bekleyecekler."

"Oyun erkenden başlamayacak, desene." Bill baltanın yerine tüfeği aldı ve dikkatli bir şekilde uzandı. Büyücü doktorların arasında diğerlerinden daha uzun boylu olan biri açıkça fark ediliyordu. Bill ona nişan aldı.

"Her şey hazır mı?" diye sordu.

Stockard cephane kutusunu açtı, kadını güven içinde doldurabileceği bir noktaya yerleştirdi ve işareti verdi. Büyücü doktor devrildi. Bir an için sessizlik çöktü, sonra çılgın bir uluma koptu ve havada uçan bir grup kemik uçlu ok kısa düştü.

"Herife bir göz atmak isterdim," dedi namluya yeni bir mermi süren Bill. "Eminim ki tam iki gözünün arasından vurdum."

"İşe yaramadı." Stockard umutsuzca başını salladı. Baptiste belli ki en savaşçı adamlarını yatıştırmış ve günün aydınlığında aceleyle saldıracaklarına bu atış aceleci bir çekilmeye neden olmuş, Kızılderililer köyün dışına, atış menzilinin dışına gerilemişlerdi.

Tanrı'nın eli tarafından yürütülen dine davet ateşinin doruğunda, mucizeye ve şehitliğe eşit düzeyde hazır olan Sturges Owen, inançsızların kampına tek başına giderdi; ama arkasından gelen bekleyiş sırasında inancın ateşi yavaş yavaş yatıştı ve doğal insan öne çıktı. Fiziksel korku ruhsal umudun yerini aldı; yaşam sevgisi de Tanrı sevgisinin yerini. Bu yeni bir deneyim değildi. Zayıflığının üste çıktığını hissedebiliyor ve bunun eski günlerden kalma olduğunu da biliyordu. Zamanında da buna karşı mücadele etmiş ve yenik düşmüştü. Gürüldeyen buz baskınının dalgasında diğer adamlar deliler gibi kürek çekerlerken,

en kritik anda dünyevi bir dehşetin pençesine kapılıp nasıl da küreği elinden bıraktığını Tanrı'dan merhamet dilendiğini hatırladı. Başka seferler de olmuştu. Hatırlamak pek hoş olmuyordu. Ruhunun bu kadar güçsüz, teninin de bu kadar güçlü olması adama utanç veriyordu. Ama yaşam sevgisi! Yaşam sevgisi! Bundan bir türlü arınamıyordu. Uzaklarda kalmış ataları bu yüzden soylarını sürdürmüşlerdi; yine bu yüzden o da kendisininkini sürdürecekti. Cesareti, buna cesaret denirse, fanatikliğinden kaynaklanıyordu. Stockard ve Bill'in cesaretleriyse derine kazınmış ideallere bağlılıktı. Yaşam sevgisi daha az olduğundan değil, ama ırksal geleneğin daha güçlü oluşundan geliyordu; ölmekten korkmuyor değillerdi, ama öte yandan utancın bedelini ödeyerek yaşamayacak kadar da cesurdular.

Misyoner doğruldu, bir an için fedakârlık ruhunun etkisine girmişti. Diğer kampa gitmek üzere barikatın üzerine doğru süründü, ama titreyen bir yığın halinde geri çekilirken, inliyordu: "Ruhlar ilerlerken! Ruhlar ilerlerken! Ben kimim ki Tanrı'nın yargısını bir kenara atayım? Dünyanın temellerinin önünde her şey yaşam kitabına yazılmıştır. Benim gibi bir solucan, bunun herhangi bir parçasını ya da sayfasını silebilir mi? Tanrı'nın iradesi doğrultusunda, ruhlar ilerliyor!"

Bill uzandı, adamı çekip ayağa kaldırdı ve sertçe, sessizce sarstı. Sonra titreşen sinir yığınını yere bırakıp dikkatini iki dönmeye çevirdi. Ama onlar çok az korku ve yaklaşan silahlı eyleme karşı keyifli bir şevk gösteriyorlardı.

Kısık sesle Teslinli kadınla konuşan Stockard şimdi misyonere dönmüştü.

"Onu buraya getir" diye buyurdu Bill'e.

"Şimdi," dedi, Sturges Owen karşısına getirildiğindeyse, "bizi karı koca ilan et ve bunu doğru dürüst yap." Sonra özür dilercesine Bill'e döndü: "Nasıl sonuçlanacağını bilemeyiz, bu yüzden işlerimi düzene sokayım dedim."

Kadın beyaz efendisinin buyruğuna uydu. Onun gözünde bu törenin hiçbir anlamı yoktu. Onun açısından adamın karısıydı ve ilk birlikte oldukları günden beri de öyleydiler. Mühtediler tanık oldu. Bill misyonerin tepesine dikilmiş, hata yaptığında düzeltiyordu. Stockard yanıtları kadının ağzına koydu ve zamanı geldiğinde, başka bir şey olmadığı için baş ve işaret parmaklarıyla kadının eline yüzük yaptı.

"Gelini öpebilirsin!" diye gürledi Bill ve Sturges Owen itaatsizlik edemeyecek kadar güçsüzdü.

"Şimdi de bebeği vaftiz et!"

"Doğru dürüst" diye yorumladı Bill.

"Yeni bir iz için gerekli teçhizatı toparlarken," diye açıkladı baba, çocuğu annesinin kollarından alırken. "Bir kez Çağlayanlarda kumanya toparlıyordum ve pakete tuz dışında her şeyi koymuştum. Hiç unutmadım. Ve kadınla çocuk bu akşam öte tarafa geçerse, olacaklara hazır olsalar daha iyi olur. Aramızda kalsın Bill, düşük bir olasılık ama olursa da bir şey kaybedilmiş olmaz."

Bir kupa su işi gördü ve çocuk uzağa, barikatın güvenli bir köşesine yerleştirildi. Adamlar ateşi yaktılar ve akşam yemeği pişirildi.

Güneş hızla kuzeyi katetti ve ufka doğru iyice yakınlaştı. O taraftaki gökyüzü kıpkırmızı kan rengine

büründü. Gölgeler uzadı, ışık azaldı ve ormanın karanlık köşelerindeki yaşam yavaşça söndü. Nehirdeki yaban tavukları bile boğuk sohbetlerini azalttılar ve gece olmuş da yatmaya gidiyorlarmış gibi yaptılar. Gürültüsünü artıranlar yalnızca kabile halkıydı, savaş davulları çalınıyor ve vahşi halk şarkıları haykıran sesler yükseliyordu. Ama güneş batar batmaz gümbürtü kesildi. Gece yarısının genel sessizliği eksiksizdi.

Stockard dizlerinin üzerinde doğruldu ve kütüklerin üzerinden bir göz attı. Bir kez çocuk acıyla inledi ve onu endişelendirdi. Annesi üzerine eğildi, ama çocuk yeniden uyumuştu. Sessizlik sonsuz ve derindi. Sonra, narbülbülleri aniden hep bir ağızdan şarkıya başladılar. Gece geçmişti.

Açıklığı bir gölgeler seli bastı. Oklar ıslık çaldı ve yaylar tınladı. Keskin dilli tüfekler hemen yanıt verdi. Bir mızrak, güçlü bir savuruşla, çocuğunun başında duran kadını yere yıktı. Kütüklerin arasından geçen serseri bir ok misyonerin koluna saplandı.

Akını durdurmak olanaksızdı. Ortadaki boşluk cesetlerle dolmuştu, ama kalanlar devam etti ve okyanus dalgaları gibi barikata çarpıp aştılar. Sturges Owen çadıra kaçtı, bu arada diğer adamların da ayakları yerden kesilmiş, insan selinin altında kalmışlardı. Yalnızca Hay Stockard, kabile ahalisini hırlayan köpekler gibi sağa sola iterek yeniden yüzeye çıkabildi. Bir balta kapmayı başarmıştı. Esmer bir el, çocuğu çıplak ayağından kavradı ve annesinin altından çekip aldı. Çocuğun cılız bedeni havada kol boyu daire çizdi, ölümüne kütüklere çarptı. Stockard adamı çenesine kadar yardı ve açıklığa düştü. Vahşi suratlar çemberi

kapanıyor, üzerine mızraklar ve çentikli oklar yağıyordu. Güneş yükseldi ve onlar da kırmızı gölgelerde ileri geri salındılar. İki kez, çok derine saplandığı için sıkışan baltası yüzünden üzerine üşüştüler, ama her seferinde onları geri püskürttü. Ayağının dibine yığıldılar ve Stockard ölenlerle can çekişenleri çiğnedi, her yer kandan kayganlaşmıştı. Gün hâlâ parıldıyor ve narbülbülleri ötüyordu. Sonra dehşet ve huşu içinde adamın etrafından uzaklaştılar ve Stockard da nefes nefese baltasına dayandı.

"Ruhumun kanı adına!" diye haykırdı Kızıl Baptiste. "Sen çok sağlam bir erkeksin. Tanrı'nı inkâr et, yaşayabilirsin."

Stockard zayıf ama zarif bir şekilde reddetme anlamında küfretti.

"Bakın, bir kadın!" Sturges Owen melezin önüne getirilmişti.

Kolundaki bir çizik dışında hiçbir yarası yoktu, ama gözleri korkunun coşkusuyla fıldır fıldırdı. Günahkârın yaralar ve oklarla dolu, meydan okurcasına baltasına yaslanmış halde, kaygısız, boyun eğmez, muhteşem ve kahramanca görüntüsü misyonerin gezinen bakışlarına yakalandı. Ve ölümün karanlık kapılarından aşağıya sükûnetle inebilen bu adama çok imrendi. Kuşkusuz, İsa bu kalıptan dökülmüştü yoksa kendisinin, yani Sturges Oweninkinden değil. Peki, neden kendisi değil? Hafifçe atalarının lanetini, geçmişten kendisine gelen ruh zayıflığını hissetti ve onu, hizmetkârını bu kadar güçsüz biçimlendiren yaratıcı güce öfke duydu. Güçlü birisi için bile bu öfke ve koşulların baskısı döneklik için yeterliydi ve

Sturges Owen için bu kaçınılmazdı. İnsanın öfkesinin korkusuyla Tanrı'nın hiddetine karşı koyabilirdi. Bir kenara atabileceği bir efendiye hizmet etmek üzere yetiştirilmişti. Ona, inancın kuvvetine sahip olmadan bir inanç verilmişti; ruhun kuvvetine sahip olmadan ruh verilmişti. Bu hiç adil değildi.

"Senin tanrın şimdi nerede?" diye sordu melez.

"Bilmiyorum." Misyoner dimdik ve kaskatı duruyordu, bir ilmihali yanıtlayan çocuk gibiydi.

"Senin bir tanrın yok muydu?"

"Vardı."

"Ya şimdi?"

"Yok."

Hay Stockard gözlerindeki kanı sildi ve güldü. Misyoner merak içinde ona baktı, bir rüyada gibi. Sonsuz bir mesafe duygusu üzerine çöktü, büyük bir uzaklaşma yaşamış gibi. Olanlarda ve olacaklarda onun bir payı yoktu. O bir seyirciydi; uzaktan, evet uzaktan. Baptiste'in sözleri ona hafifçe ulaştı:

"Çok güzel. Bu adamın serbestçe gitmesini sağlayın, başına bir şey gelmesin. Barış içinde gitsin. Ona bir kano ve yiyecek verin. Yüzünü Ruslara doğru döndürün ki onların rahiplerine ülkesinde tanrının olmadığı Kızıl Baptiste'i anlatabilsin."

Onu yamacın kıyısına kadar götürdüler ve nihai trajediyi görebilsin diye durdurdular.

Melez, artık Hay Stockard'a dönmüştü.

"Tanrı yoktur" diye yönlendirdi.

Adam cevap vereceğine güldü. Gençlerden biri fırlatmak üzere mızrağını doğrulttu.

"Senin tanrın var mı?"

"Evet, Atalarımın Tanrısı."

Daha iyi kavramak üzere baltayı çevirdi. Kızıl Baptiste işareti verdi ve mızrak tüm gücüyle göğsüne doğru fırladı. Sturges Owen mızrağın kemik başının adamın sırtından çıktığını gördü; adamın sarsıldığını, güldüğünü ve üzerine doğru yığılırken mızrağın sapını kavradığını gördü. Sonra nehre doğru yürüdü ki ülkesinde tanrının olmadığı Kızıl Baptiste'in mesajını Ruslara ulaştırabilsin.

BÜYÜK SORU

Bayan Sayther'in Dawson'daki kariyeri, en hafif deyimle, yıldırım gibi olmuştu. Baharda, köpek kızakları ve Fransız-Kanadalı *voyageur*'lerle* gelmiş, kısacık bir ay boyunca pırıl pırıl parlayıp buzlar çözülür çözülmez de nehir yukarı yola çıkmıştı. Doğrusu kadınsız Dawson kasabası bu acele gidişi hiç anlayamamış ve Nome'de altın bulunup eski duygular yerini yenilerine bırakana kadar yerel Dört Yüz kişi kendilerini incinmiş ve yalnız hissetmişti. Çünkü Bayan Sayther'den hoşlanmış ve ona kucak açmışlardı. Kadın güzeldi, çekiciydi ve üstelik duldu. İşte bu nedenle de bir kadının eteklerinin hışırtısını özleyen birçok Eldorado kralını, memuru ve maceracı genç oğlanları derhal peşinde bulmuştu.

---

* *Voyageur*: Fransızca gezgin. Kanada'da 17. yüzyıldan 19. yüzyıl sonlarına kadar özellikle kürk ticaretine kanoyla taşımacılık yaparak büyük katkıda bulunan Fransız asıllı ya da Fransız melezi Kanadalılara verilen ad –çn.

Maden mühendisleri, ölen kocası Albay Sayther'e saygı duyuyorlardı; ama sendikalar ve girişimci temsilcileri onun anlaşmaları ve manipülasyonlarından dehşet bir şekilde söz ediyorlardı; çünkü o güneyde, Birleşik Devletler'de büyük bir maden adamı, Londra'daysa daha da büyük olarak tanınıyordu. O kadar kadının içinde neden onun karısının bu topraklara geldiği büyük soruydu. Ama Kuzey Topraklarının erkekleri pratik insanlardı, kuramları toptan görmezden gelir ve gerçeklere sıkı sıkıya sarılırlardı. Ve Karen Sayther'i çok esaslı bir gerçek olarak kabul edenlerin sayısı da az değildi. Ama onun konuya bu açıdan bakmadığı, dört haftalık kalışı sırasında tekliflerle reddedilmelerin ne kadar kesin ve hızlı bir şekilde birbirlerini izleyişinden belliydi. Ve kadının ayrılışıyla birlikte bu gerçek de kayboldu ve geriye yalnızca soru kaldı.

Şans, çözüm için tek bir ipucu bırakmıştı. Kadının son kurbanı olan Jack Coughran, hem kalbini hem de Bonanza'daki yüz elli metrelik maden hakkını sonuçsuz bir şekilde ayaklarına serdikten sonra, kısmetsizliğini bütün bir gece tanrılarla birlikte yürüyerek geçirmişti. O gece nöbetinin ortasında, Karen Sayther'in *voyageur*'lerinden biri olan Pierre Fontaine'le omuzları sürtüşmüştü. Bu omuz sürtüşme, önce tanışmaya ve içkilere yol açıp nihayetinde her ikisinin de ortak bir sarhoşluk girdabına saplanmalarıyla sonuçlanmıştı.

"Ha?" diye daha sonra kabaca hırıldadı Pierre Fontaine. "Madam Sayther bu toprakları neden mi ziyaret ediyor? İyisi mi siz onunla konuşun. Ben hiçbir şey bilmiyorum; tek bildiğim, o bir adamın adını

soruyor. 'Pierre,' diyor bana, 'Pierre, bu adamı bulmalısınız, o zaman size çok para veririm ... bin dolar, bu adamı bulursanız. O adam? Ah, *oui*. O adamın adı, ne diyorsunuz, Daviid Payne. *Oui, m'sieu*, Daviid Payne.' Hep onun adını söylüyor. Ben de hep etrafa bakınıyorum, çok çalışıyorum, ama şu Tanrı'nın cezası adamı bulamıyor ve bin dolar ödülü alamıyorum. Lanet olsun!

"Ha? Ah, *oui*. Bir zamanlar Circle City'den gelen adamlar, onlar o adamı biliyor. O Birch Deresinde, dediler. Ya Madam? O dedi ki, '*Bon*!' ve hiç olmadığı kadar mutlu göründü. Ve benimle konuştu. 'Pierre,' dedi 'köpekleri kızağa koş. Çabuk gidelim. Bu adamı bulalım, sana bin dolar daha vereceğim. Ben de dedim ki, '*Oui*, çabuk! *Allons, madam*!'

"Kesin, diye düşündüm, iki bin dolar benimdi. Harika çocuk! Sonra Circle City'den başka adamlar geldi ve onlar da hayır, o adam, Daviid Payne kısa süre önce Dawson'a gitti dediler. Böylece Madam ve ben oraya gitmedik.

"*Oui m'sieu*. Bugünlerde Madam konuştu. 'Pierre,' diye konuştu, bana beş yüz dolar verdi ve 'git bir sırıklı bot al. Yarın nehirden yukarı gidiyoruz.' Ah, *oui*, yarın, nehir yukarı ve o lanet olası Sitka Charley bana sırıklı bot için beş yüz dolar ödetti. Lanet!"

Böylece, ertesi gün Jack Coughran içkinin yükünden kurtulduğunda Dawson halkı şu Daviid Payne'in kim olduğunu ve varlığının Karen Sayther'inkiyle ne ilişkisi olduğunu düşünmeye başladı. Ama tam da o gün, Pierre Fontaine'in dediği gibi Bayan Sayther ve barbar *voyageur*'ler tayfası doğu kıyısından Klondike

şehrine doğru yola çıktılar, kayalıklardan kurtulmak için batı kıyısına geçtiler ve adaların arasından güneye doğru gözden kayboldular.

II

"*Oui* madam, burası. Stuart Irmağının altında bir, iki, üç ada. Burası üç adalar."

Pierre Fontaine bir taraftan konuşurken, diğer yandan da sırığını kıyıya dayadı ve teknenin kıçını akıntıya doğru tuttu. Bu hamlesi teknenin burnunu kıyıya yaklaştırdı ve çevik bir tayfa kıyıya atlayıp pruva halatını bağladı.

"Kısa süre madam, gidip bakacağım."

Kıyıdan uzaklaşmasına bir köpek korosu eşlik etti, ama bir dakika sonra geri dönmüştü.

"*Oui*, madam, kulübe bu. Soruşturacağım. Kimse yok evde. Ama uzun süreliğine ve uzağa gitmiş olamaz, yoksa köpekleri bırakmazdı. Çabuk gelecek, güvenebilirsiniz."

"Bana yardım et de çıkayım Pierre. Teknede yoruldum. Daha yumuşak gidebilirdiniz, anlıyorsun."

Karen Sayther teknenin ortasındaki bir kürk yatağından, ince güzelliğinin zirvesine çıkarak doğruldu. Ama ortam itibarıyla zambak zarafetinde görünüyor olsa bile Pierre'in elini yakalayışı, bedeninin ağırlığını kaldırırken kol kaslarının gerilmesi dik kıyıdan yukarı çıkarken bacaklarının gösterdiği muhteşem güç bunu yalanlıyordu. Her ne kadar biçimli ten, zarif bir çerçeve gösteriyorsa da bedeni bir kuvvet kaynağıydı.

Karaya çıkışını kaygısız bir rahatlıkla yapsa bile, yüzünde normalden daha sıcak bir ton ve kalbinin atışlarında da fark edilebilir bir hızlanma vardı. Ama aynı zamanda, kulübeye saygılı bir merakla yaklaşmıştı ve yanakları da daha olgun bir yumuşaklık gösteriyordu.

"Bak!" dedi Pierre, odun yığınındaki yongaları göstererek. "O yeni, iki, üç gün, daha fazla değil."

Bayan Sayther başıyla onayladı. Küçük pencereden içeri bakmaya çalıştı, ama yağlı parşömenden yapılmıştı ve ışık girse bile görüşü engelliyordu. Bu olmayınca, kapıya dolandı, içeri girmek amacıyla kaba sürgüyü kaldırıyordu ki fikir değiştirdi ve yerine bıraktı. Sonra aniden bir dizinin üzerine çöktü ve kabaca yontulmuş eşiği öptü. Pierre Fontaine bunu gördüyse bile ses etmedi ve daha sonra da bunun anısı paylaşılmadı. Ama bir an sonra, yavaşça piposunu yakan tayfalardan biri kaptanının sesindeki alışılmadık sertlikle şaşırdı.

"Hey! Sen! Le Gloire! Daha yumuşak yapsan iyi edersin" diye buyurdu Pierre. "Daha fazla ayı kürkü; daha fazla battaniye. Lanet olsun!"

Derken yuvası biraz sonra bozulmuş ve büyük bölümü kıyının sırtına taşınmış ve Bayan Sayther konfor içinde beklemeye koyulmuştu.

Bir yanına yaslanarak, uzaklara doğru giden Yukon'a bakıyordu. Uzak kıyının ardındaki dağların üzerindeki gökyüzü görünmeyen orman yangınlarının dumanıyla pusluydu ve bunun arasından öğleden sonra güneşi zayıfça sızıyor, yeryüzüne belli belirsiz bir ışık ve gerçekdışı gölgeler savuruyordu. Dört bir

yandaki ufuk çizgisinde –alaçamlarla örtülü adalar, karanlık sular ve buzlarla bezeli kayalık yamaçlar– kusursuz bakirlikte bir doğa uzanıyordu. Hiçbir insan belirtisi bu ıssızlığı, hiçbir ses çevredeki sessizliği bozmuyordu. Toprak bilinmeyenin gerçekdışılığıyla örtülmüş, büyük boşlukların düşündürücü esrarı tarafından sarmalanmış gibiydi.

Belki de Bayan Sayther'i huzursuz eden buydu; çünkü sürekli pozisyonunu değiştiriyor, bir an nehirden yukarı bakıyor, bir an aşağı dönüyor ya da karanlık kanalların yarı gizli ağızlarını görebilmek amacıyla kasvetli kıyıları tarıyordu. Bir saat kadar sonra tekneciler gece için kamp kurmak üzere sahile gönderildiler, ama Pierre gözlemek üzere hanımının yanında kaldı.

"Ah! O geliyor bu kez," diye fısıldadı, uzun bir sessizlikten sonra ve bakışları nehirden yukarı, adanın başına yöneldi.

Her iki yanında da birer kürek parlayan bir kano akıntıdan aşağıya kayıyordu. Önde bir adamın, arkada da bir kadının silueti ritmik bir şekilde çalışıyordu. Kano yaklaşana kadar Bayan Sayther'in gözü kadını seçmemişti, ama onun garip güzelliği kesinlikle dikkat gerektiriyordu. Sıkı sıkıya oturan, boncuklarla çok güzel işlenmiş mus* derisi bir giysi bedeninin güzel kavislerini sarıyor, çok renkli ve canlı bir ipek fular da gür mavimsi siyah saçlarını kısmen örtüyordu. Ama Bayan Sayther'in anlık bakışını asıl çeken şey

* Mus: İngilizcesi *moose*, Türkçede sığın ya da elk de denir, Kuzey Avrasya ile Kuzey Amerika'da yaşayan, kürek boynuzlu ve boynu sakallı iri bir geyik türü –çn.

kadının bakır bronzdan dökülmüş gibi duran yüzüydü. Geleneksel bir çeşitlilik belirtisi gösteren delici, siyah ve iri gözler, ince, kıvrımlı kaşların altından ileri bakıyordu. Kurukafa izlenimi vermese bile, yüksek ve çıkık elmacık kemikleriyle yanakları, ince dudaklı ve yumuşak bir güç gösteren ağzıyla birleşiyordu. Çok müphem bir şekilde kadim Moğol kanı belirtisi taşıyan bir yüzdü, uzun yüzyıllar boyunca dolaştıktan sonra, atalarının çizgisine dönmüş gibiydi. Bu etki, ince titrek burun delikleriyle çok zarif bir karga burun ve yalnızca yüzünü değil, kadının tüm varlığını karakterize eden kartal vahşiliğiyle de vurgulanıyordu. O aslında ideal bir biçime dönüşmüş Tatar tipine sahipti ve Kızılderili kabilesi de birkaç kuşakta bir böyle eşsiz bir beden ürettiği için şanslıydı.

Uzun ve güçlü kürek darbeleriyle kadın, erkekle uyum halinde, küçük tekneyi aniden akıntıya karşı döndürüp yavaşça kıyıya yanaştırdı. Bir an sonra, sahilin kenarında, iple yeni öldürülmüş bir musun dörtte birini kıyıya çekiyordu. Sonra adam da peşinden geldi ve ikisi birlikte hızlı bir hareketle kanoyu kıyıya çektiler. Köpekler etraflarına karmakarışık bir halde üşüşmüşlerdi ve kadın onları okşayarak aralarından geçerken, adamın bakışları doğrulmakta olan Bayan Sayther'e takıldı. Ona baktı, gözleri onu yanıltıyormuş gibi gayrı ihtiyari gözlerini ovuşturdu ve bir kez daha baktı.

"Karen," dedi sadece, ona doğru hızla ilerleyip elini uzatırken: "Bir an için hayal görüyorum sandım. Bu bahar bir ara kar körlüğüne yakalandım ve o zamandan beri gözlerim beni yanıltıyor."

Yüzündeki kızarıklık artan ve kalbi acı verecek düzeyde atan Bayan Sayther bu soğukça uzatılan el dışında her şeye hazırlıklıydı; ama zarifçe kendine hâkim oldu ve sıcak bir şekilde uzatılan eli sıktı.

"Biliyor musun Dave, sık sık gelme tehdidinde bulundum ve gelecektim de, yalnız, yalnız..."

"Yalnız, ben ses vermedim." Daviid Payne güldü ve Kızılderili kızın evin kapısından kaybolmasını izledi.

"Ah, anlıyorum Dave ve ben de senin yerinde olsaydım muhtemelen aynı şeyi yapardım. Ama şimdi geldim."

"O zaman biraz daha gel de kulübeye gir, bir şeyler yiyelim," dedi neşeyle, kadının sesindeki kadınca cazibeyi duymazdan gelerek ya da anlamayarak. "Yorgun da olmalısın. Ne yöne gidiyorsun? Yukarı mı? O zaman Dawson'da kışlamış olmalısın ya da son buzla birlikte geldin. Kampınız nerede?" Açıkta ateşin çevresine dizilmiş olan *voyageur*'lere bir bakış attı ve girmesi için kapıyı tuttu.

"Geçen kış buzda Circle City'den geldim," diye konuşmaya devam etti adam, "ve bir süreliğine buraya yerleştim. Henderson Deresinde biraz maden araması yapıyorum ve bir şey bulamazsam bu sonbaharda şansımı Stuart Irmağında denemeye niyetliyim."

"Çok değişmemişsin, değil mi?" diye ilgisizce sordu kadın; konuşmayı daha kişisel bir zemine çekmeye çalışarak.

"Biraz daha az et belki ve biraz daha kas. Sen nasılsın?"

Ama kadın omuzlarını silkti ve kısık ışıkta ateşi yakmış, büyük mus eti parçalarıyla domuz pastırma-

sını karıştırıp pişirmekte olan kızı gözlemeye koyuldu.

"Dawson'da çok kaldınız mı?" Adam huş ağacından kaba bir balta sapı oymakla meşguldü ve soruyu başını kaldırmadan sormuştu.

"Ah, sadece birkaç gün," diye yanıtladı kadın, kızı gözleriyle takip ediyor ve adamı pek duymuyordu. "Ne diyordun? Dawson'da mı? Aslında bir ay ve ayrıldığıma da memnunum. Kutup erkeği dizginsiz, biliyor musun ve duygularında da biraz yorucu."

"Toprağa bu kadar yaklaşınca olacağı budur. Yaylı yatakla birlikte âdetleri de uzakta bırakıyor. Ama ayrılma zamanlaman akıllıca. Sivrisinek mevsimi öncesinde ülkeden ayrılacaksın ve bu böyle bir deneyim yaşamadığın için bunun değerini bilemeyecek olsan bile, inan bu bir nimet."

"Sanırım öyle. Ama biraz kendini anlat, yaşamını. Ne tür komşuların var? Ya da var mı?"

Kadının soruları sorarken, bir yandan da ocak taşının üzerinde, bir un çuvalının köşesinde kahve öğütmekte olan kızı seyrediyordu. Yöntemi kadar sinirlerinin de ilkel olduğunu gösteren bir denge ve beceriyle kız ağır bir kuvars parçasıyla etrafı kapatılmış kahve tanelerini eziyordu. Daviid Payne misafirinin bakışlarını fark etti ve bir gülümseme gölgesi dudaklarını yaladı.

"Birkaç tane var," diye yanıtladı. "Missourili arkadaşlar, bir çift de Cornishli; ama boğaz tokluğuna ücretlerle Eldorado'da çalışmaya gittiler."

Bayan Sayther tahmin edercesine bir bakışla kızı süzdü. "Ama kuşkusuz etrafta birçok Kızılderili vardır, değil mi?"

"Her ananın oğlu uzun süre önce Dawson'a gitti. Bütün bölgede tek bir yerli bile kalmadı, buradaki Winapie dışında, o da bir Koyokuk kızı, nehirden aşağı bin mil kadar uzaklıktan geliyor."

Bayan Sayther bir an için bayılacak gibi oldu; ama ilgi gülümsemesi gitmese de adamın yüzü çok uzaklaşır gibi oldu ve kulübenin kütükleri de sarhoş gibi salındılar. Ama kadına masaya gelmesi önerilmişti ve yemek sırasında kendine gelecek zaman ve mekân bulabildi. Az konuştu, çoğunlukla da ülke ve hava durumu hakkında, bu sırada adam da Aşağı Ülkenin sığ yazlık kazılarıyla Yukarı Ülkenin derin kış kazıları arasındaki farklar üzerine uzun bir betimlemeye daldı.

"Kuzeye neden geldiğimi sormadın?" diye sordu kadın. "Herhalde biliyorsun." Masadan kalkmışlar ve Daviid Payne de balta sapına dönmüştü. "Mektubumu aldın mı?"

"Sonuncuyu mu? Hayır, sanmam. Muhtemelen Birch Deresinin oralarda ya da Lower River'da tüccarın birinin kulübesinde sürünüyordur. Burada postayı yönetişleri utanç verici. Ne düzen, ne sistem ne de..."

"Direnme Dave! Yardımcı ol!" Geçmişe dayanan bir otorite tasavvuruyla sert konuşmaya başlamıştı. "Neden bana benim hakkımda sorular sormuyorsun? Eski zamanlarda tanıdıklarımız hakkında? Dünyaya artık hiç ilgi duymuyor musun? Kocamın öldüğünü biliyor musun?"

"Doğrusu, özür dilerim. Ne kadar..."

"Daviid!" Kadın sinirden ağlamak üzereydi, ama sesine eklediği sitem onu rahatlattı.

"Mektuplarımın hiçbirini mi almadın? Hiç yanıt vermedin, ama bazılarını almış olmalısın."

"Eh, sonuncuyu almadım, belli ki kocanın ölümünü bildireni, muhtemelen diğerlerinden de dağılanlar olmuştur; ama bazılarını aldım. Ben, eh bir uyarı olarak kimilerini Winapie'ye okudum; yani bilirsin, ona beyaz kız kardeşlerinin kötülüğünü anlatmak için. O da bundan yararlandı sanırım. Değil mi?"

Kadın iğnelemeyi duymazdan geldi ve devam etti. "Almadığın son mektupta, tahmin etmiş olduğun gibi, Albay Saythe'in ölümünü anlattım. Bu bir yıl önceydi. Aynı zamanda sen bana gelmezsen, benim sana geleceğimi de söyledim. Ve sık sık söz verdiğim gibi de geldim."

"Benim böyle bir sözden haberim yok."

"Önceki mektuplarda?"

"Evet, söz vermiştin, ama ben ne istemiş ne de yanıtlamış olmadığım için doğrulanmadılar. Bu yüzden böyle bir sözden haberim yok. Ama senin de hatırlayabileceğin gibi, verilen başka bir sözden haberim var. Çok uzun zaman önceydi." Balta sapını yere bıraktı ve başını kaldırdı. "Çok uzun zaman önceydi, ama yine de açık bir şekilde günü, zamanı, her ayrıntıyı hatırlıyorum. Bir gül bahçesindeydik, sen ve ben, annenin gül bahçesinde. Her şey tomurcuklanıp, açıyordu ve baharın diriliği kanımızdaydı. Seni bir kenara çekmiş ve –bu ilk kezdi– dudaklarından öpmüştüm. Hatırlamıyor musun?"

"Yine başlama Dave, başlama! Her utanç verici noktasını hatırlıyorum. Kaç kez ağladım! Ne kadar çektiğimi bir bilsen..."

"Bana söz verdin; evet, hem de bin kere, onu izleyen o tatlı günlerde. Gözlerinin her bakışı, elinin her dokunuşu, dudaklarından dökülen her bir hece, bir vaatti. Ve sonra, nasıl diyeyim ki bir adam geldi. Yaşlıydı; baban olacak kadar yaşlı ve görüntüsü de güzel değildi, ama dünya düzenine göre, temizdi. Hiç yanlış yapmamış, yasayı harfiyen uygulamış ve saygıdeğerdi. Üstelik en önemlisi de birkaç önemsiz madene sahipti, bir sürü, ama önemi yok: Birkaç mil arazisi vardı, bazı anlaşmalar bağlamıştı ve kuponlar kesmişti. O..."

"Ama başka şeyler de vardı," diye sözünü kesti kadın, "sana söyledim. Baskı, para meseleleri, ihtiyaç, ailem, sıkıntılar... Bütün o kasvetli durumu anlamıştın. Elimden bir şey gelmezdi. Benim isteğime bağlı değildi. Ben kurban edilmiştim ya da ben kendimi kurban etmiştim, nasıl istersen. Ama Tanrım! Dave, senden vazgeçtim! Aman sen de bana hiç hakkımı vermedin. Neler yaşadığımı düşün!"

"Senin isteğine bağlı değil miydi? Baskı mı? Bu gökkubbenin altında seni o adamın yatağına ya da ona zorlayan bir şey yoktu."

"Ama hep seni düşündüm" diye yalvardı kadın.

"Ben senin aşkı ölçme yöntemine alışık değildim. Hâlâ da değilim. Anlamıyorum."

"Ama şimdi! Şimdi!"

"Evlenmek için uygun bulduğun adamdan söz ediyorduk. O nasıl bir adamdı? Ruhunu nasıl cezbetti? Hangi güçlü erdemlere sahipti? Doğru, altın bir dokunuşu vardı; gerçekten altın bir dokunuş. Olasılıkları biliyordu. Paraya kuruşu kuruşuna hâkimdi. İnce bir

aklı vardı, karmaşık yollarda da mükemmel bir yargısı, böylece o adamın parasını kendi cebine aktardı, öbür adamın da, sonraki adamın da. Ve yasa ona gülümsedi. Bu konuda, Hıristiyan etiğimiz onu suçlamadı, onayladı. Toplumsal kıstaslara göre, o kötü bir adam değildi. Ama senin kıstaslarına göre, Karen, benimkilere, bizim gül bahçemizdekilere göre, o nasıl bir adamdı?"

"Unutma, o öldü."

"Bu gerçekleri değiştirmez. Neydi o? Kocaman, kaba maddi bir yaratık, şarkıya sağır, güzelliğe kör, ruha ölü. Tembellikte şişmanlamıştı, yanakları tombul, göbeğinin yuvarlağı da oburluğunun tanığıydı..."

"Ama o öldü. Burada olan biziz şimdi, şimdi! Şimdi! Duymuyor musun? Dediğin gibi, ben vefasızdım. Günah işledim. Tamam. Ama senin de günah işledim diye haykırman gerekmez mi? Ben vaatlerimi tutmadıysam, sen de yapmadın mı? Gül bahçesindeki aşkın her zaman içindi ya da öyle demiştin. Nerede o şimdi?"

"Burada! Şimdi bile!" diye haykırdı adam, tutkuyla kendi göğsünü yumruklarken. "Hep burada oldu."

"Seninki büyük bir aşktı; daha büyüğü yoktu," diye devam etti kadın, "ya da gül bahçesinde öyle diyordun. Ama yine de şurada ayaklarına kapanmış ağlayan beni affedecek kadar nazik, bunu yapacak kadar büyük değil mi?"

Adam tereddüt etti. Ağzını açtı ve sözcükler dudaklarında beyhude yere şekillenmeye çalıştılar. Kadın onu kalbini çırılçıplak etmeye, kendi kendisinden sakladığı gerçekleri konuşmaya zorlamıştı.

Üstelik kadına bakması da güzeldi, orada tutkunun ihtişamıyla dikilmiş, eski ilişkilerini ve daha sıcak bir yaşamı anımsatırken. Göremesin diye başını çevirdi, ama kadın dolanıp önüne geçti.

"Bak bana, Dave! Bak bana! Ne de olsa hâlâ aynıyım. Sen de öyle, eğer görebilirsen. Biz değişmedik."

Kadının elleri adamın omuzlarını tuttu, onunkiler de neredeyse kadına sarılmışlardı ki kibritin sert çatırtısı onu kendine getirdi. Sahneye yabancı olan Winapie, yağ lambasının yavaş fitilini yakıyordu. Simsiyah bir fonun önünde belirmişti ve alev de aniden yükselerek, bronz güzelliğini krallara layık bir altına sevinmişti.

"Görüyorsun, bu olanaksız," diye inledi adam, sarışın kadını yavaşça kendinden uzaklaştırırken. "Bu olanaksız" diye tekrarladı. "Olanaksız."

"Ben bir kız çocuğunun yanılsamalarını yaşayan bir kız değilim Dave," dedi kadın yavaşça; ama adama yeniden yanaşmaya da cesaret edememişti. "Bir kadın olarak anlıyorum. Erkekler erkektir. Ülkenin sıradan bir âdeti. Hiç şaşırmadım. İlk baştan tahmin etmiştim. Ama, of, bu yalnızca bir taşra evliliği, değil mi, resmi bir evlilik değil?"

"Alaska'da böyle sorular sormayız" diye güçsüzce araya girdi adam.

"Biliyorum, ama..."

"Eh, evet, yalnızca bir taşra evliliği; başka bir şey değil."

"Çocuk var mı?"

"Hayır."

"Ya da..."

"Hayır, hayır; başka bir şey de yok; ama olanaksız."

"Hayır, değil." Yine adamın yanına gelmişti, elleri onun güneş yanığı ellerinin üzerine yavaşça dokunuyor, okşuyordu. "Ben ülkenin âdetlerini çok iyi biliyorum. Erkekler bunu hep yapıyor. Yaşamlarının sonuna kadar burada, dünyadan kopmuş olarak yaşamak istemiyorlar; bu yüzden P. C. C. Şirketine bir yıllık ihtiyaçları için talimat bırakıyor, biraz da eline para veriyorlar ve kız memnun oluyor. Bu zamanın sonunda, bir adam..." Omuzlarını silkti. "Buradaki kız için de. Ona şirketten bir talimat bırakırız, bir yıl için değil, ömür boyu. Sen onu bulduğunda neydi ki? Kaba, et yiyen bir vahşi; yazın balık, kışın mus, bollukta şölen yapıp kıtlıkta açlık çekiyordu. Ama senin için o böyle kalacak. Gelmenle daha mutlu olmuştu; gitmenle de bolluk içinde bir yaşam güvence altında olduğu için kuşkusuz senin hiç olmadığın kadar mutlu olacaktır."

"Hayır, hayır" diye itiraz etti adam. "Bu doğru değil."

"Hadi Dave, görmen lazım. Senin türün değil o. Irksal bir yakınlık yok. O bir yerli, topraktan fışkırmış, hâlâ toprağa yakın ve topraktan kaldırılması olanaksız. Vahşi doğmuş, vahşi ölecek. Ama biz, sen ve ben, baskın ve evrilmiş ırkız, dünyanın tuzu ve bu nedenle de efendisiyiz! Biz birbirimiz için yaratılmışız. En yüksek çağrı kendi türünden gelendir ve biz aynı türdeniz. Akıl ve duygu bunu gerektirir. İçgüdülerin bunu söylüyor. Bunu inkâr edemezsin. Ardındaki kuşaklardan kaçamazsın. Seninki bin yüzyıldır, yüz bin yüzyıldır hayatta kalmış bir soy ve burada sona

ermemeli. Eremez. Soyun buna izin vermez. İçgüdü iradeden güçlüdür. Irkın senden yücedir. Hadi Dave, gidelim. Daha genciz ve yaşam güzel. Gel."

Köpekleri beslemeye giderken kulübeyi kateden Winapie adamın dikkatini çekti ve başını sallayıp zayıfça ısrar etmesine neden oldu. Ama kadının eli boynuna doğru kaydı ve yanağı da onunkine dayandı. İç karartıcı yaşamı yükselip adama çarptı; acımasız güçlere karşı giriştiği beyhude mücadele; don ve açlıkla geçen tatsız yıllar; temel yaşamla olan sert ve sarsıcı temas; yalnızca hayvan yaşamının dolduramadığı acı veren boşluk. Ve orada, hemen yanında, baştan çıkarıcı şekilde, daha parlak, daha sıcak ülkelerden, müzikten, ışıktan, keyiften fısıltıyla söz ediyor, eski günleri geri çağırıyordu. Bunlar bilinçsizce adamın gözünün önüne geldi. Çehreler üzerine üşüştü; unutulmuş sahnelerden kesitler, mutlu saatlerin anıları; şarkıların gerginliği, kahkahanın çekiciliği...

"Hadi Dave, gel. Bende hepsi var. Yol rahat." Etrafındaki çıplak döşeli kulübeye baktı. "İkimize yetecek kadar var. Dünya ayaklarımızın altında ve bütün keyif bizim. Gel! Gel!"

Kadın kollarındaydı, titriyordu ve adam da onu sıkıca kavramıştı. Ayağa kalktı... Ama aç köpeklerin hırlamaları ve kavgacıları yatıştırmaya çalışan Winapie'nin tiz çığlıkları kalın kütüklerin arasından boğuk boğuk kulağına geliyordu. Ve önünde başka bir sahne belirdi. Ormanda bir mücadele, bir boz ayı, kırık bacaklı, korkunç; köpeklerin hırlamaları ve onları saldırmaya zorlayan Winapie'nin tiz çığlıkları; kendisi çarpışmanın ortasında, nefesi kesilmiş halde soluya-

rak, kızıl ölümü durdurmaya çalışıyor; beli kırılmış, bağırsakları deşilmiş köpekler güçsüz bir dehşet için de uluyup karlara pisliyor; el değmemiş beyazlık adamın ve canavarın kanıyla kırmızıya dönüyor; ayı vahşi ve karşı konulamaz, yaşamının çekirdeğini öğütüyor da öğütüyor; ve Winapie en sonunda, korkutucu şaşkınlığın ortasında, saçları uçuşarak, gözleri pırıl pırıl vücut bulmuş ve uzun avcı bıçağını ardı ardına sallıyor...

Adamın alnında ter birikmeye başladı. Kendisine tutunan kadından kurtuldu ve duvara doğru geriledi. Kadın da o anın geldiğini fark etmiş, ama adamın içinden nelerin geçtiğini bilmese de bütün kazandıklarının kayıp gidişini görmüştü.

"Dave! Dave!" diye haykırdı. "Senden vazgeçmeyeceğim! Senden vazgeçmeyeceğim! Eğer gelmek istemiyorsan, biz kalırız. Ben seninle kalırım. Dünya benim için senden daha az şey ifade ediyor. Sana Kuzeyli bir eş olacağım. Yemeğini pişirecek, köpeklerini besleyecek, senin için iz açacak, kürek sallayacağım. Yapabilirim. İnan bana, ben güçlüyüm."

Ona bakıp kendisinden uzaklaştırırken adamın da bundan kuşkusu yoktu; ama yüzü sertleşmiş, kararmıştı ve gözlerindeki sıcaklık ölmüştü.

"Pierre ve teknecilerin paralarını ödeyip göndereceğim. Ve seninle kalacağım, rahip olsun olmasın; seninle şimdi, her yere giderim! Dave! Dave! Dinle beni! Sana geçmişte yanlış yaptığımı söylüyorsun ve yaptım da. Bırak şimdi bunu telafi edeyim, kendimi affettireyim. Eğer geçmişte aşkı doğru ölçmediysem, bırak da şimdi ölçebileceğimi göstereyim."

Yere yıkıldı ve hıçkırarak kollarını adamın dizlerine doladı. "Sen de beni önemsiyorsun. Beni önemsi-

yorsun. Düşün! Bütün o beklediğim, çektiğim yıllar! Hiç bilemezsin!"

Adam eğilip onu yerden kaldırdı.

"Dinle," diye buyurdu, kapıyı açıp kadının gövdesini dışarıya sürüklerken. "Bu olamaz. Düşünülmesi gerekenler yalnızca ikimiz değiliz. Gitmelisin. Sana güvenli bir yolculuk dilerim. Sixty Mile'a geldiğinde daha zor bir yolculuk olduğunu göreceksin, ama elinde dünyanın en iyi teknecileri var ve başarırsın. Hoşça kal diyecek misin?"

Kendini toparlamış olmasına karşın, adama umutsuzca bakıyordu. "Eğer, eğer, eğer, Winapie şey derse..." Sesi titredi ve durdu.

Ama adam söylenmemiş düşünceyi kavramıştı ve yanıtladı. "Evet." Sonra bunun muazzamlığını idrak etti. "Düşünülemez. Olanaksız. Olması mümkün değil."

"Öp beni," diye fısıldadı kadın; suratı aydınlanmıştı. Sonra döndü ve uzaklaştı.

"Kampı toplayın Pierre," diye seslendi tekneciye, onun dönüşünü beklemek üzere sadece o uyanık kalmıştı. "Gitmeliyiz."

Adamın gözleri, ateşin ışığında kadının yüzündeki hüznü tarttı ve bu olağanüstü komutu sanki dünyanın en sıradan işiymiş gibi kabullendi. "*Oui* madam," diye onayladı. "Ne tarafa? Dawson mı?"

"Hayır," dedi kadın olabildiğince rahatça, "yukarıya, Dyea'ya."

Adam uyuyan *voyageur*'lerin üzerine çöküp, onlara vurup battaniyelerinin altından homurdanarak kaldırıp işe koşarken, eylemle heyecanlanmış sesi bütün kampta çınlıyordu. Kısa sürede Bayan Sayther'in küçük çadırı sökülmüş, tencere tavalar toplanmış,

battaniyeler sarılmış ve adamlar teknenin yükünü taşımaya başlamışlardı bile. Orada, kıyıda, Bayan Sayther eşyaları tekneye yüklenip de oturacağı köşe hazırlanana kadar bekledi.

"Adanın başına kadar gideceğiz," diye ona açıkladı Pierre, bir taraftan uzun çekme ipini açarken. "Sonra şu arkadaki, suyun çok da hızlı akmadığı kanala gireceğiz, sanırım hızlı ilerleriz."

Önceki yılın kurumuş otları üzerindeki hışırtı ve ayak sesleri Pierre'in dikkatli kulaklarından kaçmadı ve dönüp baktı. Kızılderili kız, çevresinde daire oluşturmuş köpeklerle birlikte onlara doğru geliyordu. Bayan Sayther kızın, evvelce, kulübedeki sahne sırasında duygusuz görünen yüzünün şimdi ateşli ve öfkeli bir yaşamla parladığını fark etti.

"Erkeğime ne yaptın?" diye aniden Bayan Sayther'a sordu. "Yatakta yatıyor ve hep kötü görünüyor. 'Ne var Dave, hasta mısın?' diye sordum, ama o bir şey demedi. Sonra dedi ki, 'İyi kız Winapie, git. Birazdan iyi olacağım.' Erkeğime ne yaptın, ha? Sanıyorum sen kötü bir kadınsın."

Bayan Sayther, kendisi gecenin karanlığında uzaklaşırken, erkeğinin yaşamını paylaşan barbar kadına merakla baktı.

"Sanıyorum sen kötü bir kadınsın," diye yavaşça, yabancı bir dildeki garip sözcükleri toparlayan bir kişinin düzenli biçimiyle tekrarladı Winapie. "Sanırım ... en iyisi sen git, bir daha gelme, Ha? Ne düşünüyorsun? Benim bir erkeğim var. Ben Kızılderili kızım. Sen Amerikalı kadınsın. İyi görürsün, çok erkek bulursun. Gözlerin gökyüzü gibi mavi. Tenin o kadar beyaz, o kadar yumuşak."

Buz gibi bir tavırla esmer bir işaret parmağını uzatıp diğer kadının yumuşak yanağına dayadı. Ve Karen Sayther'in hakkını teslim etmek gerekirse, o hiç kıpırdamamıştı. Pierre tereddüt edip o yana doğru yönelir gibi oldu, ama kalbi ona gizli bir minnet duyuyor olsa bile kadın onu uzaklaştırdı. "Her şey yolunda Pierre" dedi. "Lütfen git."

Adam da saygı duyulmayacak bir uzaklığa çekildi ve orada durup kendi kendine mırıldanarak ırmaktaki mesafeleri hesaplamaya koyuldu.

"Sen beyaz, sen yumuşak, bebek gibi." Winapie diğer yanağa da dokunup elini geri çekti. "Birazdan sivrisinek gelir. O noktada deri berelenir; çok şişersin; çok canın yanar. Çok fazla sivrisinek; çok fazla nokta. Bence en iyisi sivrisinekler gelmeden sen git. O taraftan" diye akıntıdan aşağıyı gösterdi, "St. Michael'e gidersin; bu taraftan da," yukarıyı işaret etti, "Dyea'ya gidersin. İyisi mi Dyea'ya git. Güle güle."

Bunun üzerine Bayan Sayther'in yaptığı, Pierre'in çok şaşırmasına neden oldu. Çünkü kadın kollarını Kızılderili kıza doladı, onu öptü ve gözyaşlarına boğuldu.

"Ona iyi davran" diye haykırdı. "Ona iyi davran."

Sonra nehrin kıyısınca aşağıya kaydı, yarı yolda dönüp "Hoşça kal" dedi ve teknenin ortasındaki yerine yerleşti. Pierre de onu izleyerek ipleri çözdü. Dümeni yerine yerleştirip işaretini verdi. Le Goire eski bir Fransız türküsü tutturdu; soluk yıldız ışığında bir dizi hayalet gibi görünen adamlar, sırtlarını çekme ipine verdiler; dümen sertçe akıntıya çarptı ve tekne gecenin karanlığına daldı.

İNSANIN ANIMSAMASINI SAĞLAYAN

Fortune La Pearle karları ezerek yolunda ilerliyor, bir taraftan da hıçkırıyor, zorlanıyor, şansına, Alaska'ya, Nome'ye, oyun kâğıtlarına ve bıçağına kurban olan adama sövüp duruyordu. Sıcak kan ellerinde donmaya başlamıştı, ama sahne gözlerinde hâlâ pırıl pırıldı: Masayı kavramış, yavaş yavaş yere doğru süzülen adam; yuvarlanan fişler, dağılan deste; odadaki hızlı dalgalanma ve durgunluk; oyun gözetmenleri artık bağırmıyor ve fişlerin takırtısı yatışıyordu; şaşkın suratlar; sessizliğin sonsuz anı; ve sonra adımlarını izleyip tüm kasabayı çılgınca arkasından koşturan büyük kan haykırışıyla intikam dalgası.

"Kıyamet koptu," diye küçümsemeyle gülümsedi ve karanlığın içinde kumsala doğru yöneldi. Açılan kapılardan ışık demetleri fışkırıyor; çadırlar, kulübeler ve dans salonları sakinlerini onun takibine gönderiyordu. Adamların yaygarası ve köpeklerin havlama-

ları kulaklarını acıtıp adımlarını hızlandırıyordu daha da. Koştu da koştu. Sesler azaldı ve takip beyhude bir öfke ve amaçsız yoklamalarla dağıldı. Ama çırpınan bir gölge arkasına takılmıştı. Omzunun üzerinden bakarken, ara sıra onu görüyordu; kâh açık karlık alanda belli belirsiz bir gölge halinde görülüyor, kâh karanlık bir kulübe ya da sahildeki bir teknenin koyu gölgeleri arasında kayboluyordu.

Fortune La Pearle bir kadın gibi yavaşça, yorgunluktan kaynaklanan gözyaşlarının eşliğinde söverken, bir yandan da kar yığınları, çadırlar ve maden çukurları arasına daha derince daldı. Gergin halatlar ve dolgu malzemesi yığınlarının üzerinde tökezliyor, çılgınca tellerle delice çakılmış kazıklara takılıyor, ardı ardına donmuş döküntülerin ve kümelenmiş çalı çırpının üzerine devriliyordu. Ara sıra kurtulduğuna karar verdiğinde, kalbinin acı veren atışlarıyla ve boğucu nefes alıp vermesiyle başı dönmüş bir halde yavaşlıyordu, ama her seferinde o gölge karanlıklardan çıkıyor ve adamı kalbini durduracak kaçışa geri döndürüyordu.

Hızlı bir içgörü üzerinden geçti ve ardında batıl inancın soğuk ürpertisini bıraktı. Gölgenin kararlılığını kumarbaz simgeselliğiyle yorumladı. Sessiz, amansız, silkelenemez haliyle bunu, fişlerin paraya çevrildiği, kayıplarla kazançların hesaplandığı o son dönemeçte bekleyen kader gibi algıladı.

Fortune La Pearle, zekânın zaman ve mekânı sıyırarak, ebediyette çırılçıplak yükseldiği ve şansın açık kitabından yaşamın olgularını okuduğu o ender ve aydınlatıcı anlara inanırdı. Bunun da böyle bir an ol-

duğundan kuşkusu yoktu; iç taraflara doğru yönelip kar kaplı tundrada hızlandığında, gölgenin daha belirgin hale gelip yakınlaştığında şaşırmadı. Kendi iktidarsızlığının baskısı altında, beyaz boşluğun ortasında durdu ve geriye döndü. Sağ eli eldiveninden sıyrıldı ve kaldırdığı altıpatlar yıldızların solgun ışığında parladı.

"Ateş etme. Silahsızım."

Gölge elle tutulur bir şekle bürünmüştü, çıkardığı insan sesiyle bir titreme Fortune La Pearle'ün dizlerini etkisi altına aldı ve midesini ani bir rahatlamanın bulantısı kapladı.

Uri Bram'ın, o gece Eldorado'nun sert sıralarına oturup cinayetin işlendiğini gördüğünde silahının olmaması belki de işlerin gidişini etkiledi. Daha sonra en olmadık yoldaşın Uzun İzde giriştiği yolculuk da bu gerçeğe bağlanabilir.

Ama her ne olduysa adam ikinci bir kez yineledi: "Ateş etme. Silahsız olduğumu görmüyor musun?"

"O zaman ne halt etmeye peşimden geldin?" diye sordu silahını indiren kumarbaz.

Uri Bram omuzlarını silkti. "Çok da önemli değil. Benimle gelmeni istiyorum."

"Nereye?"

"Barakama, kampın kıyısında."

Ama Fortune La Pearle mokasenlerinin topuklarını kara saplamış ve çeşitli tanrıları adına Uri Bram'ın deli olduğuna kanaat getirmişti. "Sen de kimsin," diye konuştu, "ve ben de kim oluyorum ki boynumu senin uzattığın ilmiğin içine sokayım?"

"Benim adım Uri Bram," dedi öteki sadece, "ve barakam da kampın hemen kıyısında. Senin kim ol-

duğunu bilmiyorum, "ama birinin yaşayan bedeninden ruhunu söktün; kol yeninde kanın kırmızısı duruyor ve ikinci bir Kabil gibi, bütün insanlığın eli sana karşı ve elini dayayabileceğin hiçbir yer yok. Şimdi, benim bir barakam var..."

"Anneni seviyorsan sus be adam, " diye lafını kesti Fortune La Pearle, "ya da laf olsun diye seni ikinci bir Habil yaparım. İnan bana yaparım! Peşimde aşağıda yukarıda beni arayan bin kişiyle, ne yapayım senin barakanı? Buradan gitmek istiyorum Uzağa! Uzağa! uzağa! Lanetli domuz! Bir yanım da geri dönüp saldırmak ve o domuzların birkaç tanesiyle hesaplaşmak istiyor ! Muhteşem, şanlı bir dövüş ve tüm lanet olası işi bitirmek! Hayat dediğin bir tür üçkâğıtçılık ve bıktım artık!"

Durdu, iğrenmiş, büyük umutsuzluğunun altında ezilmişti ve Uri Bram da bu fırsatı değerlendirdi. Bu adam konuşmaya pek yatkın değildi ve şu da hayatının en uzun konuşmasıydı, daha sonraları başka bir yerde yapacak olduğunun dışında:

"İşte bu yüzden sana barakamdan söz ettim. Seni orada saklarım ve bulamazlar, kumanyam da çok. Yoksa kurtulamazsın. Ne köpek ne bir şey, deniz kapalı, en yakın istasyon St. Michael'a haberciler haberi senden önce ulaştırır, aynı şey Anvik'te de olur. Dünyada bir şansın olmaz! İşler yatışana kadar benimle bekle. Bir ay ya da daha az sürede seni unuturlar, York'a kim kaçmış, kim kaçmamış ve onların gözlerinin önünde ize atılırsın da kimse umursamaz. Benim kendi adalet anlayışım var. Eldorado'dan çıkıp kumsalda senin arkandan koştuğumda maksadım

seni yakalamak ya da ele vermek değildi. Benim fikrim bana, onlarınkiyle de uyuşmaz."

Katil cebinden bir dua kitabı çıkartırken adam sustu. Kuzey ışıkları kuzeydoğuda sarı sarı parlarken, başları dondurucu soğukta açık ve çıplak eller kutsal kitabı kavramış halde, Fortune La Pearle ona söylediği sözler üzerine yemin ettirdi. Uri Bram'ın bozmaya niyeti olmadığı ve hiç bozmayacağı bir yemindi bu.

Barakanın kapısında kumarbaz bir an tereddüt edip kendisine dostluk elini uzatan bu adamın garipliğine şaşırıp ve kuşku duydu. Ama mum ışığında kulübenin rahat ve boş olduğunu gördü ve hemen arkasından da diğeri kahve yaparken çabucak bir sigara sardı. Sıcakta kasları rahatladı ve yarı yarıya uyuşmuş bir halde, salınarak yükselen dumanın ardından dikkatle Uri'nin çehresini incelemeye koyuldu.

Bu güçlü bir çehreydi, ama bu o çepeçevre saran, ilgisiz, garip türden bir güçtü. Kırışıkları derindi, sanki yara gibiydiler ve hatları da hiçbir şekilde sempati ya da neşeyle yumuşamamıştı. Belirgin, gür kaşlarının altında gözleri soğuk ve gri parlıyorlardı. Yüksek ve ürkütücü elmacık kemiklerinin altında derin çukurlar vardı. Çenesi ve ağzı, dar alnının tek ve gerektiğinde acımasız olduğunu gösterdiği bir amaç tutarlılığını sergiliyordu. Her şey sertti, burun, dudaklar, ses, ağzının kenarındaki çizgiler. Bu kendi kendiyle görüşen, dünyadan öğüt almaya alışmamış birisinin çehresiydi; geceleri sık sık meleklerle boğuşan ve günü dudakları kilitli, kimsenin bilemeyeceği bir şekilde karşılayan birinin çehresiydi. Dar, ama derindi ve kendi insanlığı geniş, ama sığ olan Fortune bundan bir şey an-

layamazdı. Uri keyifliyken şarkı söyleyip, üzgünken iç çekse anlardı; ama burada olduğu gibi esrarengiz hatlarını çözemiyordu; çehrenin gizlediği ruhu ölçemiyordu.

"Bir el at, sayın bayım," diye buyurdu Uri, kahve kupaları boşaldığında. "Ziyaretçilere hazırlık yapmamız gerekiyor."

Fortune ötekine adını mırıldandı ve anlayışla yardımcı oldu. Yatak kulübenin arka köşesine yapılmıştı. Kaba bir şeydi, altı üzeri yosunla kaplı kütüklerden oluşuyordu. Ayakucunda bu kütüklerin kaba uçları farklı boylarda uzanıyordu. Duvar tarafındaki kenardan Uri yosunları sıyırıp kütüklerden üçünü ayırdı. Sarkan uçları kesip yerlerine koydu ki sıranın bozulduğu görünmesin. Fortune depodan un çuvalları taşıdı ve bunları yere, açıklığın altına dizdi. Bunların üzerine Uri bir çift uzun deniz çantası serdi ve en üste de birkaç tabaka yosun ve battaniye yaydı. Bunların üzerine Fortune yatabilir ve uyku kürkleri bir yandan diğerine üzerine serildiğindeyse görenler bunun boş olduğunu söyleyebilirdi.

İzleyen haftalarda birçok ev ziyareti gerçekleşti, Nome'deki hiçbir çadır ya da baraka sektirilmedi, ama Fortune rahatsız edilmeksizin sığınağında yattı. Doğrusu, Uri Bram'ın kulübesine kimse dikkat etmiyordu; çünkü yeryüzünde John Randolph'un katilini bulmayı umdukları en son yer burasıydı.

Bu tür bölünmeler dışında Fortune kulübede yayıldı, uzun kâğıt oyunları oynadı ve bitip tükenmeyen sigaralar içti. Uçarı doğası sevimlilik, sözcük oyunları ve kahkahaya yatkınsa bile kısa sürede Uri'nin

ketumluğuna alıştı. Takipçilerin eylemleri ve planları, izlerin durumu ve köpek fiyatları dışında hiç konuşmadılar; bunlardan da nadiren ve kısaca söz açıldı.

Ama Fortune bir sistem oluşturmaya girişti; saatlerce ve günlerce karıştırdı ve dağıttı, karıştırdı ve dağıttı; her seferinde kâğıt kombinasyonlarını uzun sütunlar halinde not etti, ardından karıştırdı ve dağıttı. Sonlara doğru bu bile para etmedi ve başı masaya eğilmiş halde, Nome'nin, oyun kurucularla gözcülerin vardiyalar halinde çalıştığı ve rulet toplarının tıngırtısının hiç durmadığı canlı ve gece boyunca açık evlerini gözünde canlandırmaya başladı. Böylesi zamanlarda yalnızlığı ve iflas durumu onu sersemletiyor ve saatler boyunca gözünü kırpmadan aynı konumda oturuyordu. Başka zamanlar, uzun süredir bastırılmış olan öfkesi tutkulu patlamalarla hayat buluyordu; çünkü hayatını yanlış sürdürmüş ve bundan hoşlanmamıştı.

"Hayat bir üçkâğıttan ibaret," diye tekrarlamaktan hoşlanıyordu ve bu nota üzerinden çeşitlemelerde bulunuyordu. "Yarım şansım bile olmadı" diye yakınıyordu. "Doğuştan kandırıldım, annemin sütüyle dolandırıldım. Zarlar kutuyu eline aldığında yüklüydü ve ben de kaybını kanıtlamak üzere doğdum. Ama bu beni suçlaması, bana kurulmuş bir deste gibi bakması için bir neden oluşturmaz; ama yaptı, evet yaptı. Neden bana bir şans vermedi? Neden dünya vermedi? Neden Seattle'da iflas ettim? Neden en kıçtaki kamarayı tuttum ve Nome'de bir domuz gibi yaşadım? Neden El Dorado'ya gittim? Aslında Koca Pete'e gidiyordum ve yalnızca kibrit almaya uğramış-

tım. Neden kibritim yoktu ki? Görmüyor musun? Her şey uyum içinde, her bir noktası, her parça tıpatıp uyuyor. Daha ben doğmadan bile. Hiç sahip olmayı umut etmediğim keseyi ortaya koyarım, daha doğmadan. İşte bu yüzden. Bu yüzden John Randolph aynı anda hem sözünü hem de çeklerini öne sürdü. Lanet olsun ona! Onun da işine yaramış gibi! Neden dilini tutup bana bir şans vermedi? Batmak üzere olduğumu biliyordu. Ben elimi neden tutamadım? Ah neden? Neden? Neden?"

Böylece Fortune La Pearle dolanıyor, beyhude yere işlerin nasıl böyle geliştiğini sorguluyordu. Böylesi patlama anlarında Uri tek söz etmiyor, tek bir işaret bile vermiyordu; yalnızca gri gözleri donuk ve bulanık bir hale girer gibi oluyordu, sanki ilgi yoksunluğundanmış gibi. Bu iki adam arasında ortak hiçbir şey yoktu ve bu gerçeği Fortune o kadar iyi kavramıştı ki, ara sıra Uri'nin neden kendisine yardımcı olduğunu merak ediyordu.

Ama bekleyiş sonunda bitti. Bir topluluğun kan hırsı bile altın hırsının önüne geçemez. John Randolph cinayeti kampın tarihine çoktan geçmişti ve orada da kaldı. Katil ortaya çıksaydı, Nome'nin insanları muhakkak ki didişmelerini yeteri kadar uzun bir süre durdurup adaletin yerine getirilmesini sağlarlardı, ama Fortune La Pearle'ün nerede bulunduğu artık önemli bir sorun olmaktan çıkmıştı. Dere yataklarında ve yakut sahillerde altın vardı ve deniz açıldığında yüklü keseleri olan adamlar yaşamın güzel şeylerinin gülünç düzeyde ucuz olduğu yerlere doğru yelken açacaklardı.

Böylece bir gece Fortune, Uri'nin köpeklerin koşumlarını bağlayıp kızağı hazırlamasına yardımcı oldu ve ikili buzun üzerinde güneye doğru kış izine düştüler. Ama hep güneye gidilmedi; çünkü denizi doğuda St. Michael'da bırakmışlar, uçurumu aşmışlar ve Anvik'te, ağzından yüzlerce mil uzakta Yukon'a doğru vurmuşlardı. Sonra Koyokuk, Tanana ve Minook üzerinden kuzeydoğuya yönelmiş, Fort Yukon'da Great Curve'ü dolanmış ve birkaç kez kuzey kutup dairesini aştıktan sonra Flats üzerinden güneye dönmüşlerdi. Yorucu bir yolculuktu ve Fortune neden adamın onunla geldiğine şaşıracaktı; ama Uri ona Eagle'da maden hakları olduğunu ve adam çalıştırdığını söylemişti. Eagle hattın en ucunda yer alıyordu; birkaç mil ötede Fort Cudahy kışlasının üzerinde Britanya bayrağı dalgalanıyordu. Sonra Dawson, Pelly, Five Fingers, Windy Arm, Caribou Crossing, Linderman, Chilcoot ve Dyea geliyordu.

Eagle'ı geçtikten sonraki sabah erken kalktılar. Bu onların son kampıydı ve artık ayrılacaklardı. Fortune keyifliydi. Toprakta bir bahar vaadi vardı ve günler uzuyordu. Yol Kanada topraklarına uzanıyordu. Özgürlük elinin altındaydı, güneş geri dönüyordu ve her geçen gün onu Büyük Özgürlüğe yaklaştırıyordu. Dünya büyüktü ve o da bir kez daha geleceğini kıpkırmızı boyayabilirdi. Kahvaltı boyunca ıslık çalıp hafif şarkılar mırıldandı; bu arada Uri de köpeklerin koşumlarını bağlayıp toparlandı. Ama her şey hazır olduğunda ve Fortune'ün yola koyulmak için ayakları kaşınmaya başladığında, Uri ateşe yeni bir odun atıp oturdu.

"Ölü At İzini hiç duydun mu?"

Düşünceli düşünceli baktı, ama Fortune başını salladı, içinden bu gecikmeye sövüyordu.

"Bazen insanın anımsamasını sağlayan koşullarda bazı karşılaşmalar olur," diye devam etti Uri, kısık sesle ve yavaş yavaş konuşuyordu. "Ve ben de böylesi koşullarda Ölü At İzinde bir adamla karşılaşmıştım. Beyaz Geçitten '97'de bir yük nakletmek birçok kişinin kalbini kırmıştı, çünkü bu ize bu adı vermelerinin bir dünya nedeni vardı. İlk donda atlar sinekler gibi kırıldılar ve Skaguay'dan Bennet'e kadar yığınlar halinde çürüdüler. Kayalarda öldüler, Zirvede zehirlendiler ve göllerde açlıktan kırıldılar; izin dışına düştüler ya da kalanından geçtiler; ırmakta ağırlıklarının altında boğuldular ya da kayalıklarda parçalandılar; yarıklarda bacaklarını kırdılar ya da yükleriyle arka üstü düşüp sırtlarını kırdılar; bataklıklarda batıp gözden kayboldular ya da balçıkta boğuldular veya kütük köprüler çamurda tersyüz olunca bataklıklarda karınları deşildi; adamlar onları vurdu, öldüresiye çalıştırdı ve öldüklerinde de sadece sahile dönüp yenilerini satın aldılar. Kimileri onları vurmaya bile zahmet etmedi; eyerlerini alıp nallarını söktüler ve düştükleri yerde bıraktılar. Kalpleri taşlaşmıştı –kırılmayanlar– ve hayvana dönüştüler, Ölü At İzinin adamları.

"İşte orada, İsa'nın kalbine ve sabrına sahip bir adamla karşılaştım. Dürüsttü de. Öğle molası verdiğinde, onlar da dinlenebilsinler diye hayvanların yüklerini indirirdi. Elli kilo yük için beslenmelerine elli dolar ya da fazlasını harcardı. Berelendiklerindeyse sırtlarına kendi battaniyesini sererdi. Başkaları bı-

raktılar ki eyerler sırtlarında koca koca yaralar açsın. Başkaları nal düştüğünde, toynakları kanayana kadar onları yürüttü. Ama o son parasını nal çivilerine harcadı. Biliyorum, çünkü onunla aynı yatakta yattık, aynı kaptan yedik ve insanların her şeyle bağlarını koparıp Tanrı'ya küfrederek öldükleri yerde kan kardeşi olduk. Bir bağı gevşetmeye ya da kolanı sıkmaya hiç üşenmedi ve tüm bu boşuna sefilliği seyrederken sık sık gözlerinden yaş gelirdi. Kayalardaki hayvanlar arka ayakları üzerinde yükselip, bir duvarı aşmaya çalışan kediler gibi ön ayaklarını uzattıkları bir geçitte yol geri devrilenlerin cesetleriyle doluydu ve o da orada durdu, cehennemin pis kokularının arasında, doğru zamanda söylenen neşeli bir sözcük ve sağrılarına bir dokunuşla, tümünün geçmesini sağladı. Biri bataklığa saplandığındaysa yol açılana kadar trafiği kesti; hiç kimse de böylesi zamanlarda onu sıkıştıramadı.

"İzin sonunda elli atı öldürmüş olan bir adam atları satın almak istedi, biz de bir ona bir de bizimkilere baktık; Doğu Oregon Dağlarından Cayuse atlarıydı. Beş bin önerdi ve biz de batmış durumdaydık, ama Zirvedeki zehirli çimenleri, Kayalıklardaki geçişi anımsadık ve kardeşim olan adam tek bir kelime bile etmedi, ama atları iki gruba ayırdı, yarısı onun, diğer yarısı da benimdi. Sonra bana baktı, birbirimizi anladık. Böylece o benimkileri bir yana sürdü, ben de onunkileri diğer yana; tüfeklerimizi de yanımızda götürdük ve her birini vurduk, bu arada elli atı öldürmüş olan adam gırtlağı patlayana kadar bize küfretti. Ama Ölü At İzinde kan kardeşi olduğum o adam-"

"Eh, o adam John Randolph'tu," dedi alaycı bir gülüşünü Fortune doruğuna vardırarak.

Uri başıyla onayladı ve dedi ki, "Anladığına sevindim."

"Hazırım," diye yanıtladı Fortune; o eski kızgınlık suratında yeniden güçlü bir şekilde belirmişti. "Hadi, ama elini çabuk tut."

Uri Bram ayağa kalktı.

"Hayatımın her günü tanrı inancını taşıdım. Onun adaleti sevdiğine inanıyorum. İnanıyorum ki o şimdi aşağıya, bize bakıyor ve aramızda bir seçim yapıyor. Bekliyor ki onun iradesi benim sağ kolum aracılığıyla gerçekleşsin. Ve inanıyorum ki biz eşit şanslara sahip olacağız ve onun kendi yargısına varmasını sağlayacağız."

Bu sözler üzerine Fortune'un kalbi pır pır etti. Uri'nin tanrısı üzerine pek bir şey bilmiyordu, ama Şans'a inanıyordu ve Şans da o kumsalda, karların arasında koştuğu geceden beri ondan yanaydı. "Ama yalnızca tek bir tabanca var" diye itiraz etti.

"Sırayla ateş edeceğiz," diye yanıtladı Uri, bir yandan da diğerinin Colt'unu açmış, silindirini gözden geçiriyordu.

"Ve kartlar karar verecek!"

Fortune'un oynama hissi kalbini ısıtıyordu ve Uri başıyla onaylarken, desteyi cebinden çıkarttı. Kuşkusuz Şans şimdi onu terk etmeyecekti! Kimin dağıtacağını belirlemek üzere kâğıtları keserken geri dönen güneşi düşündü ve kendisinin dağıtacağını gördüğünde heyecanlandı. Karıştırdı ve dağıttı, Uri ona Maça Valesini kesti. Ellerini açtılar. Uri'de hiç koz

yoktu, onunkilerse as ve ikiliydi. Elli adımı katederlerken, dışarısı ona çok yakın göründü.

"Eğer Tanrı, elini üzerimden esirger de sen beni devirirsen köpekler ve teçhizat senindir. Cebimde hazır bir satış sözleşmesi bulacaksın," diye açıkladı Uri; merminin yolunda düzgün, göğsünü germiş durumda beklerken.

Fortune aklından güneşin okyanusun üzerinde parladığı görüntüyü silkeleyip nişan aldı. Çok dikkatliydi. İki kez, bahar esintisi çamları silkelerken silahını indirdi. Ama üçüncü kez bir dizinin üzerine çömeldi, altıpatları iki eliyle sıkıca kavrayıp ateş etti. Uri yarım tur attı, kollarını açtı bir an için çılgınca sallandı ve karların üzerine devrildi. Ama Fortune bir yana fazla kaçırdığını biliyordu, yoksa adam öyle dönemezdi.

Uri acısına hâkim olup, ayağa kalkıp tabancayı işaret ettiğinde, Fortune bir an için bir kez daha ateş etmeyi düşündü. Ama bu fikri aklından uzaklaştırdı. Şans'ın ona şimdilik iyi davrandığını düşünüyordu ve şu anda hile yaparsa daha sonrasında bunun bedelini ödemesi gerekecekti. Hayır, dürüst oynayacaktı. Üstelik Uri kötü yaralanmıştı ve muhtemelen ağır Colt'u isabetli bir atış yapacak kadar sabit tutamayacaktı.

"Senin tanrın şimdi nerede?" diye alay etti, yaralı adama tabancayı verirken.

Uri de yanıt verdi: "Tanrı daha konuşmadı. Onun konuşmasına hazırlan."

Fortune onun karşısına geçti, ama hedefi daha küçük göstermek için göğsünü yan döndürdü. Uri sarhoş gibi sendiliyordu, ama o da esintiler arasındaki

sükûneti yakalamak için bekledi. Altıpatlar çok ağırdı ve Fortune gibi o da bu ağırlık yüzünden kuşkuluydu. Ama tabancayı kaldırdı, kolu ilerde, başının üzerinde, sonra yavaşça ileri ve aşağıya bıraktı. Fortune'un sol göğsüyle göz bir hizaya geldiğindeyse tetiği çekti. Fortune tur atmadı, ama neşeli San Francisco solup sönükleşti, güneşte parlayan kar karardı da karardı ve adam yanlış oynadığı Şansa son lanetini savurdu.

SIWASH*

"Bir erkek olsaydım..." Kadının sözcükleri kendi başlarına pek belirleyici değildi, ama kara gözlerinde parlayan kuru aşağılama çadırdaki erkek milletinin gözünden kaçmadı.

Tommy, İngiliz denizci, kıpırdandı; ama şövalye ruhlu yaşlı Dick Humphries, Cornishli balıkçı ve eski Amerikan somon kapitalisti, kadına daha bir şefkatle gülümsedi. Hüzünlü olduklarında ya da kısıtlı görüşleri bir şeyin her yönünü görmelerine engel olduğunda, kendisinin de söylediği gibi, kadınlara kaba saba kalbinin onları bunaltacak kadar büyük bir bölümünü açardı. Bu yüzden yarı donmuş kadını üç gün önce çadırlarına alan, onu ısıtan, doyuran ve mallarını Kızılderililerin elinden kurtaran bu iki adam bir şey söylemediler. Bu son eylemleri çok dolar harcamala-

* *Siwash*: Chinook Kızılderililerinin dilinde yerli halk anlamına gelen ve Fransızca "vahşi" anlamındaki *sauvage* sözcüğünden türetilmiş sözcük –çn.

rına neden olmuştu ve güç gösterisinden hiç söz etmiyoruz; Dick Humphries Winchester tüfeğiyle nişan alırken, Tommy de kendi değerlendirmesine göre ücretlerini kendi aralarında dağıtıyordu. Bu kendi içinde küçük bir şeydi, ama bir kadının '97'nin o umutsuz Klondike altına hücumunda tek başına oynadığı aynı düzeyde umutsuz hamle için bunun anlamı büyüktü. Erkekler kendi acil ihtiyaçlarıyla meşguldü, bir kadının tek başına kuzey kutup bölgesinin kumarını oynamasını da onaylamıyorlardı. "Bir erkek olsaydım, ne yapacağımı biliyorum," diye tekrarladı gözleri parlayan Molly, o gözlerde Amerika doğumlu beş kuşağın toplam cesareti yatıyordu.

Bunu izleyen sessizlikte Tommy, Yukon tipi sobaya bir tava bisküvi sürdü ve yakıtı yeniledi. Teninin güneş yanığının altında bir kızarıklık yayılıyor ve eğildiğinde, ensesinin bile kızardığı görülüyordu. Dick avucundaki üç köşeli bir yelken iğnesini hasarlı bir çanta sapına saplamaya çalışıyordu, iyimserliği fırtınanın dövdüğü çadırda patlama olasılığı bulunan kadın felaketinden hiçbir şekilde rahatsız olmamış gibiydi.

"Ya siz bir erkek olsaydınız?" diye sordu, sesi şefkatle titriyordu. Üç köşeli iğne yaş deride sıkışmıştı ve adam bir anlığına elindeki işi bıraktı.

"Bir erkek olurdum. Kayışları sırtıma bağlar ve yola çıkardım. Yukon her an donmak üzereyken ve malların daha yarısı bile taşınmamışken burada kamp kurmazdım. Ve siz, siz erkeksiniz ve buradasınız, biraz rüzgâr ve ıslaklıktan korkmuş, kollarını kavuşturmuş halde oturuyorsunuz. Size doğrudan söyleyeyim,

Yanki erkekleri başka bir kumaştan dokunmuştur. Cehennem ateşinden geçecek olsalar bile Dawson izini tutturmuşlardı. Ve siz, siz ... ah ben erkek olmayı isterdim."

"Öyle olmadığınıza, sevgili bayan, çok memnunum." Dick Humphries yelken siciminin gövdesini iğnenin ucundan geçirmiş, bir dizi ustaca dönüş ve bir sarsma sonucunda öte tarafa geçirivermişti.

Fırtınanın bir sağanağı geçerken çadırı güçlü bir şaklamayla sarsmış ve sulusepken de ince brandanın üzerinde hızla takırdamıştı. Çıkışında boğulan duman, sobanın kapağından geri tepmiş, beraberinde de yeşil alaçamın keskin kokusunu getirmişti.

"Yüce Tanrım, neden bir kadın aklın sesini dinlemez?" Tommy başını yoğun derinliklerden kaldırdı ve kadına doğru bir çift dumandan öfkelenmiş göz doğrulttu.

"Peki, neden bir erkek erkekliğini göstermez?"

Tommy, yüreği daha zayıf bir kadını şoke edecek bir küfürle ayağa fırladı, sıkı bağları çözerek çadırın kapısını açtı.

Üçlü dışarı baktılar. Cesaretlendirici bir görüntü değildi. Birkaç suya batmış çadır sefil bir görüntü oluşturuyordu, buradan eğimli zemin köpüklü bir boğaza doğru iniyordu. Oradan aşağıya bir dağ taşkını dökülüyordu. Orada burada, sığ alüvyonda kök salmış sürünen cüce alaçamlar tomruk hattının sınırını işaretliyordu. Bunun ötesinde, karşı sırtta, sağanak halindeki yağmurun arasından bir buzulun donuk beyazının belli belirsiz hatları seçiliyordu. Daha onlar seyrederken, buzulun heybetli cephesi, bir yeraltı püskürmesinin or-

tasında vadiye yıkıldı ve boğuk gümbürtüsü fırtınanın cırtlak sesini bastırdı. Molly ister istemez geri çekildi.

"Bak, kadın! Aç gözlerini de bak! Fırtınanın dişlerinin arasından Crater Gölüne kadar üç mil, iki buzulun ötesinde, kaygan kayalar boyunca, diz boyu uluyan nehrin içinde! Bak, diyorum, Yanki kadını! Bak! İşte senin Yanki erkeklerin!" Tommy tutkulu bir el işaretiyle debelenen çadırları gösterdi. "Yankiler, analarının son doğurduğu oğullar. İzdeler mi? Sırtına kayışları takmış biri var mı? Ve sen bize işimizi mi öğreteceksin? Bak diyorum!"

Buzulun başka bir muazzam parçası daha yere yıkıldı. Rüzgâr açık kapıdan içeriye kırbaç gibi vuruyor, çadırın yanlarını gergi halatlarını çekiştiren bir balon gibi şişiriyordu. Duman çevrelerinde dolanıyor ve sulusepken etlerine saplanıyordu. Tommy aceleyle çadırın kapaklarını bir araya getirip bağladı ve ateş kutusundaki acınası işine döndü. Dick Humphries onardığı çanta kayışlarını bir köşeye attı ve piposunu yaktı. Molly bile o an için ikna olmuştu.

"Giysilerim orada," diye sızlandı, kadınsı yanı bir an için üste çıkmıştı. "Tam deponun tepesindeler ve mahvolacaklar! Mahvolacaklar diyorum!"

"Dur bakayım," diye araya girdi Dick, son titrek hece de inleyerek telaffuz edildiğinde. "Bu seni endişelendirmesin, küçük bayan. Ben babanın kardeşi olacak yaştayım, senden yaşlı bir de kızım var ve Dawson'a vardığımızda, son kuruşuma mal olsa bile seni süslü püslü giysilerle donatırım."

"Dawson'a vardığımızda!" Ani bir atakla aşağılama yine kadının gırtlağından çıkmıştı. "Daha önce

yolda çürüyeceksiniz. Bir çamur çukurunda boğulacaksınız. Ah, siz Britanyalılar!"

Bu son patlayıcı ve yoğun sözcük, sövgüsünün sınırlarını zorlamıştı. Bu da bu adamları yerinden kaldırmazsa ne kaldırabilirdi ki? Tommy'nin boynu yine kızardı, ama dilini tuttu. Dick'in gözleri yumuşadı. Tommy'ye göre avantajlıydı, çünkü o bir zamanlar beyaz bir kadınla evliydi.

Amerika doğumlu beş kuşağın kanı, kimi koşullar altında, rahatsız edici bir miras olabiliyordu ve bu koşullar arasında akrabalarla aynı yerde bulunmak da sayılabilirdi. Bu adamlar Britanyalıydı. Denizde ve karada, ataları ve sonraki kuşaklarda onlar ve onlarınkiler birlikte seyretmişlerdi. Denizde ve karada bunu yapmayı sürdüreceklerdi. Irkının gelenekleri intikam istiyordu. Karşılarındaki sadece bugünün bir kadınıydı, ama içinde tüm o muazzam geçmiş fıkırdıyordu. Kauçuk ayakkabı, palto ve kayışları çeken yalnızca Molly Travis değildi; çünkü on bin atanın hayalet elleri kolanları bağlıyordu, dişini sıkıp gözlerini kararlılıkla doldurdukları gibi. O, Molly Travis, bu Britanyalıları utandırmayı amaçlıyordu; onlar, o sayısız gölgeler, ortak ırkın üstünlüğünü kabul ettiriyorlardı.

Erkek milleti duruma müdahale etmedi. Bir kez Dick kendi muşambasını almasını önerdi, çünkü bu fırtınada kadının paltosunun kâğıttan fazla hükmü yoktu. Ama kadın burnunu çekerek bağımsızlığını öyle bir keskinlikte ifade etti ki o da kadın çadırın kapılarını dışarıdan bağlayıp şapırtıyla suya batmış izde uzaklaşana kadar piposundan başını kaldırmadı.

"Sence başaracak mı?" Dick'in yüz ifadesi, sesindeki kayıtsızlıkla çelişiyordu.

"Başarmak mı? Depoya varana kadar basınca dayanırsa, soğuk ve sefalet ne olacak, zırdeli çıkacak. Dayanmak mı? Çılgına dönecek. Sen de biliyorsun, Dick. Ümit Burnunda rüzgâr altında kaldın. En sert zamanında gabya yelkenini açmanın ne olduğunu bilirsin, sulusepken kar ve donmuş brandayı suratına yersin, ta ki her şeyi bırakıp bir bebek gibi ağlayacak hale gelene kadar. Giysiler mi? Oraya vardığında bir tomar elbiseyle altın tavasını ya da çaydanlığı ayırt edecek halde bile olmayacaktır."

"O zaman onu dışarı bırakmakla yanlış yaptığımızı mı düşünüyorsun?"

"Hiç değil. Bana yardımcı ol Dick, bunu yapmasaydık, çadırı yolculuğun geri kalanında cehenneme çevirecekti. Onun sorunu çok gayretli olması. Bu onu biraz yatıştırır."

"Evet," diye kabul etti Dick, "çok ihtiraslı. Ama Molly iyidir. Bu yolculuğa böyle çıktığı için lanet olası bir aptal, ama o al-beni-taşı-beni türü kadınlara göre çok yaman. Seni ve beni doğuran cinsten Tommy ve gayretine de biraz pay bırakmalısın. Bir kadının bir erkek yetiştirmesi için lazım bu. Kadınlıkla tek bağı etekliği olan bir yaratığın memesinden erkeklik emezsin. Bir kaplana annelik etmek için dişi bir kedi lazımdır, inek değil."

"Mantıksız olduklarında da sıkıntısını çekmeliyiz, öyle mi?"

"Mesele bu işte. Keskin bir bıçak, kör olandan daha derin keser; ama bu bir vinç mekanizması yüzünden sinirlenmeyi gerektirmez."

"Peki, sen öyle diyorsan ... ama kadınlara gelince, ben biraz daha az sinirli olanı alayım."

"Bu konuda ne biliyorsun ki?" diye sordu Dick.

"Birazcık." Tommy uzanıp Molly'nin ıslak çoraplarından bir çiftini aldı ve kurumaları için dizine serdi.

Onu sitemkâr bir şekilde gözleyen Dick kadının el çantasına elini soktu ve aynı şekilde ateşe karşı açılmış çeşitli giysi parçalarını sobanın karşısına dizdi.

"Hiç evlenmediğini söyledin diye hatırlıyorum?" diye sordu.

"Öyle mi dedim? Pek de sayılmaz, evet, Tanrı adına! Evlenmiştim. Bir adama yemek pişiren kadınların en iyilerindendi."

"Demir mi aldı?"Dick elinin bir işaretiyle sonsuzluğu betimledi.

"Ya."

"Doğururken," diye ekledi bir anlık sessizliğin ardından.

Fasulyeler gürültülü bir şekilde kapağın altında kaynamışlardı ve adam da kabı daha soğuk bir köşeye itti. Ardından bisküvileri kontrol etti, bir tahta parçasıyla denedi ve bir kenara, ıslak bir örtünün altına kaldırdı. Dick, o türden insanların yaptığı gibi, merakını bastırıp sessizce bekledi.

"Molly'den farklı bir kadın. *Siwash*."

Dick başını anlayışla sallayarak onayladı.

"O kadar gururlu ve inatçı değil, ama iyisiyle kötüsüyle bir adama bağlı kalan türden. Sağlam kürek çeker ve Hazreti Eyüp kadar rahatça aç kalır. Şalupanın burnu suyun altında olduğunda pruvaya koşar ve erkek gibi yelken açar. Bir keresinde, Teslin yolunda,

Surprise Gölünün ve Little Yellow-Head'in ötesinde maden arıyorduk. Kumanya bitti, biz de köpekleri yedik. Köpekler de bitti, biz de koşumları, mokasenleri ve kürkleri yedik. Bir kez bile sızlanmadı, taşı beni demedi. Yola çıkmadan önce kumanyaya dikkat et demişti ama olan olduğunda, bir kez bile sana söylemiştim demedi. 'Üzülme Tommy,' dedi günlerce, o kadar yorgundu ki kar ayakkabısını zor kaldırıyordu ve ayakları çalışmaktan yara olmuştu. 'Üzülme Tommy, açlıktan karnım dümdüz ve senin karın olmayı, her gün şölene katılıp Şef George'un *klooch*'u* olmaya yeğlerim.' George, Chilcootların şefiydi biliyor musun ve onu çok istiyordu.

"Güzel günlerdi bunlar. Sahile vurduğumda beğenilesi bir adamdım ben. Unalaska'da bir balina gemisine, *Pole Star*'a atladım ve başka bir susamuru avcısıyla Sitka'ya doğru indim. Orada Mutlu Jack'le tanıştım, onu tanır mısın?"

"Tuzaklarıma bakıyordu," diye yanıtladı Dick, "Columbia'da. Hayli çılgındı, değil mi? Kalbinde viski ve kadınlar için sıcak bir köşe tutardı?"

"Ta kendisi. Birkaç sezon onunla ticaret yaptık; ev yapımı içki, battaniye, buna benzer şeyler. Sonra kendi şalupam oldu ve onu dışarıda bırakmamak için Juneau tarafına geldim. Killisnoo ile orada tanıştım. Ona kısaca Tilly diyordum. Kumsalda bir *squaw* dansında karşılaştık. Şef George, geçitlerde Sticklerle olan ticaretini bitirmiş, kabilesinin yarısıyla birlikte Dyea'dan gelmişti. Dansta *Siwash*'ların haddi hesabı yoktu, tek beyaz da bendim. Sitka yolunda tanıştığım

* *Klooch*: Chinook Kızılderililerinin dilinde, kadın, eş –çn.

birkaçı dışında erkeklerin hiçbiri beni tanımıyordu, ama Mutlu Jack'ten geçmişlerini öğrenmiştim.

"Herkes Chinook dilini konuşuyordu ve bunu çoğundan iyi söktüğümü tahmin etmemişlerdi; esas olarak da Lynn Kanalındaki Haine Misyonundan kaçan iki kız. Hoş tiplerdi, bakması güzel ve ben de biraz onlara eğilimliydim; ama tazeydiler, yeni yakalanmış sazan kadar. Çok keskindiler, anlıyor musun? Ben yeni gelen olduğum için işletmeye başladılar, söyledikleri Chinook dilindeki her sözcüğü anladığımı bilmiyorlardı.

"Hiç açık etmedim, Tilly'yle dans ediyorduk ve dans ettikçe de birbirimize kanımız kaynadı. 'Kadın mı arıyormuş,' diye sordu kızlardan biri, diğeri de başını sallayıp yanıt verdi, 'Kadınlar erkek ararken, onun pek bir şansı yok." Bunun üzerine etrafta oturan erkekler ve *squaw*'lar sırıtıp, kıkırdayıp söylenenleri tekrar etmeye başladılar. 'Hayli hoş bir oğlan' dedi ilki. Parlak yüzlü ve genç görünüşlü olduğumu inkâr etmeyeceğim, ama erkeklerin arasında uzun süredir bir erkektim ve bu içime oturdu. 'Şef George'un kızıyla dans etmek' dedi ikincisi. 'George'un ilk yapacağı ona bir küreğin yassı ucunu vermek ve işine göndermektir.' Şef George o zamana kadar pek kötü bakıyordu, ama bunu duyunca güldü ve dizlerini tokatladı. Şef George güçlü bir herifti ve küreği de kullanırdı.

'Kızlar kim?' diye Tilly'ye sordum, dönerek sahnenin merkezine doğru ilerlerken. O bana adlarını söyler söylemez, Mutlu Jack'in onlar hakkında anlattıklarını anımsadım. Geçmişlerini biliyordum; kendi

kabile üyelerinin dahi bilmediği bazı şeyler anlatmıştı. Ama dilimi tuttum ve Tilly'ye kur yapmayı sürdürdüm, onlar da sert yorumlarda bulunuyor ve herkesi güldürüyorlardı. Bekle biraz, Tommy, dedim kendi kendime, 'Bekle biraz.

"Ve dans dağılmaya yüz tutana kadar bekledim; hatta Şef George benim için bir kürek getirmişti bile. Durduğumuzda herkes bir yaramazlık bekliyordu; ama ben yürüdüm, olabildiğince rahat, aralarına daldım. Misyon kızları bana zekice bir şey söylediler ve ne kadar kızgın olsam da gülmemek için dişimi sıkmam gerekti. Aniden onlara doğru döndüm.

'Bitti mi?' diye sordum.

"Benim Chinook dilinde konuştuğumu duyduklarında suratlarının ne hale geldiğini görmeliydin. Sonra koyverdim. Onlar hakkında ve önceki insanlar hakkında konuştum; babaları, anneleri, kız kardeşleri, erkek kardeşleri, herkes ve her şey hakkında. Çevirdikleri bütün kötü numaraları; girdikleri bütün işleri, üstlerine yapışan her utancı. Korkmadan sakınmadan onları yaktım. Herkes etrafımıza toplandı. O zamana kadar bir beyaz adamın dillerini böyle konuştuğunu görmemişlerdi. Misyon kızları dışında herkes gülüyordu. Şef George bile küreği unuttu ya da en azından kullanmaya yeltenmeyecek kadar bana saygı duyuyordu.

"Ama kızlar, 'Ah, hayır Tommy,' diye ağladılar, yanaklarından aşağıya gözyaşları dökülüyordu. 'Lütfen yapma. Uslu olacağız. Kesin Tommy, kesin.' Ama onları iyi biliyordum ve bütün yumuşak noktalarını dağladım. Ayaklarıma kapanıp susmam için

yalvarıp yakarana kadar da ara vermedim. Sonra Şef George'a bir bakış attım; ama o da ne yapacağını bilemedi ve boş boş gülerek işi geçiştirdi.

"Pekâlâ. O gece Tilly'yle vedalaşırken, ona daha bir hafta kadar oralarda olacağımı ve onu görmek istediğimi söyledim. Hoşlanıp hoşlanmadıklarını göstermekte pek vurdumduymaz değillerdir, o da dürüst bir kız olduğu için memnuniyetini gösterdi. Ah, çarpıcı bir kızdı ve Şef George'un ona tutulmasına şaşırmadım.

"Her şey istediğim gibi gelişiyordu. İlk ayakta yelkenindeki rüzgârı boşaltmıştım. Onu tekneye bindirip Wrangel'e doğru unutulana kadar yelken açmaya hazırlanıyordum, onu da arkada eli boş bırakacaktım; ama onu bu kadar çabuk elde edemeyecektim. Anlaşılan bir amcası vardı ve onun yanında yaşıyordu; muhafız gibi bir adamdı anlayacağın; ve adam verem ya da bir tür akciğer sorunundan dolayı öte tarafa gitmek üzereydi. Ara ara iyileşip kötüleşiyor ve kız da sonuna kadar onun yanından ayrılmak istemiyordu. Ne kadar süreceğini kestirmek üzere çadırına gittim; ama ihtiyar kızı Şef George'a söz vermişti ve beni görünce kızgınlıktan bir kanama geçirdi.

"Gel de al beni, Tommy, dedi kız, sahilde vedalaştığımızda. Olur, dedim, sen işaret verdiğinde. Sonra onu öptüm, beyaz adam usulü ve sevgili usulü, öyle ki bir kavak ağacı gibi titremeye başladı, ben de öyle bir kendimden geçmiştim ki neredeyse çadıra girip amcayı öte tarafa itekleyecektim.

"Böylece Wrangel tarafına gittim, St. Mary'nin ötesine, hatta Queen Charlottes'a kadar; ticaret yap-

tım, viski sattım, şalupayı neredeyse her şeyle doldurdum. Kış mevsimiydi, donuk ve takır takır, ben de haber geldiğinde Juneau'ya dönmüştüm. 'Gel,' dedi haberi getiren herif. 'Killisno diyor ki, hemen gel' Acelesi neymiş, diye sordum. 'Şef George' dedi adam. 'Şölen. Killisnoo, *makum klooch*.'

"Evet, acıydı, Taku kuzeyden uluyor, tuzlu su güverteye çarpar çarpmaz donuyor ve yaşlı şalupayla ben onun dişleri arasından Dyea'ya doğru yüz mil yol alıyoruz. Yola çıktığımızda tayfa olarak sadece Adalı Douglas vardı, ama o da yarı yolda burundan suya düştü. Kavança atıp üç kez dolandım ama izine rastlamadım."

"Soğukla birleşince muhtemelen," diye önerdi Dick, anlatıya bir ara verdirip Molly'nin etekliklerinden birini kurusun diye asarken, "kurşun gibi dibe gitmiştir."

"Ben de öyle düşündüm. Böylece yolculuğu yalnız tamamladım, akşamın karanlığında Dyea'ya vardığımda ölü gibiydim. Gelgit benden yanaydı, şalupayı pat diye kıyıya yasladım, nehrin kuytusuna. Bir santim daha ilerleyemezdim, çünkü tatlı su taş gibi donmuştu. Halatlar ve palangalar öyle donmuştu ki ana yelkeni ya da floku toplamaya cesaret edemedim. Önce yükümden yarım litreyi olduğu gibi götürdüm sonra, her şeyi olduğu gibi, harekete geçmeye hazır bırakıp, üstüme bir battaniye sardıktan sonra, düzlükten kampa doğru yollandım.

"Kaçırılacak gibi değil, büyük bir kamptı. Chilcatler hep birlikte gelmişlerdi: Köpekler, bebekler ve kanolar; Köpek-Kulaklar, Küçük Somonlar ve

Misyonlardan hiç söz etmiyorum. Tam beş yüz kişi gelmişti, Tilly'nin düğününü kutlamaya ve millerce çevrede bir tek beyaz adam yoktu.

"Kimse beni fark etmedi, battaniyeyi başıma sarıp yüzümü gizlemiştim ve diz boyu köpeklere ve çocuklara dalmış, ön saflara kadar ilerlemiştim. Gösteri ağaçların arasındaki büyük bir açıklıkta düzenlenmişti, koca ateşler yanıyordu ve mokasenler yüzünden kar Portland çimentosu gibi sertleşmişti. Tilly hemen yanımdaydı, boncuklarla süslenmiş ve kıpkırmızı giyinmişti; karşısında da Şef George ve baş yardımcısı vardı. Şamana diğer kabilelerin büyücü doktorları yardımcı oluyordu ve yaptıkları şeytanlıklar kanımı dondurdu. Baktım ki Liverpool'dakiler beni şimdi görseler diye düşünüyorum ve sarı saçlı Gussie'yi düşündüm, ilk yolculuğumdan sonra, bir denizcinin kız kardeşine kur yapmasına izin vermediği için erkek kardeşini dövmüştüm. Ve gözlerimde Gussie, Tilly'ye baktım. Ne garip bir dünya, diye düşündüm; annesinin emzirirken aklının ucundan bile geçmeyen yerlerde dolaşan bir adam.

"İşte böyle, gürültünün en yüksek olduğu sırada, fok derileri gümbürder, rahipler de ilahiler söylerken dedim ki: 'Hazır mısın?' Tanrım, ne bir hareket, ne benden yana bir bakış ne de kaslarda bir oynama. 'Biliyordum,' diye yanıtladı, sakin bir ilkbahar esintisi gibi yavaş ve düzenli. 'Nereye?' 'Buzun kıyısındaki yüksek kıyıya' diye fısıldadım. 'İşaret verdiğimde sıçra.'

"Huskilerin ucu bucağı olmadığını söylemiş miydim? Evet, ucu bucağı yoktu. Burada, orada, her yerdeydiler, her yere dağılmışlardı; ehlileşmiş kurtlar,

başka da bir şey değil. Soyları bozulduğunda, onları çalılıklarda vahşi olanlarla çiftleştiriyorlar ve sert dövüşçüler oluyor. Mokasenimin burnunda bir tanesi yatıyordu, bir diğeri de topuğumda. Birincinin kuyruğunu hızla çektim, elimde gerilene kadar, elimin olması gereken yere çenesini kapattığındaysa diğerini ensesinden ağzının içine doğru itiverdim. 'Haydi!' diye haykırdım Tilly'ye.

"Nasıl dövüştüklerini bilirsin. Gözünü kırpana kadar en azından yüz tanesi azmış, alt alta üst üste birbirlerini parçalıyorlardı; çocuklar ve *squaw*'lar her yana dağılmaya başladı ve kamp çıldırdı. Tilly kalabalıktan sıyrılmıştı, ben de onu izledim. Ama omzumun üzerinden kalabalığın kıyısına baktığımda, şeytan kanıma girdi ve battaniyeyi bırakıp geri döndüm.

"O sırada köpekleri ayırmışlar, kalabalık da yatışmaya başlamıştı. Kimse olması gereken yerde değildi, bu yüzden de Tilly'nin gittiğini fark etmemişlerdi. 'Merhaba,' dedim Şef George'un elini yakalayıp. 'Şölen dumanların sık sık yükselsin ve Stickler baharda bol kürk getirsin.'

"Tanrı beni seviyor Dick, ama o beni gördüğüne sevinmişti; sonuçta o üstün çıkmıştı ve Tilly'yle evleniyordu. Bana hava atmasının tam sırasıydı. Kıza yanık olduğumun öyküsü kamplara yayılmış ve benim mevcudiyetim onu gururlandırmıştı. Battaniye olmayınca, herkes beni tanımıştı ve sırıtıp kıkırdamaya başladılar. İyiydi, ama ben bilmiyormuş gibi yaparak daha da iyileştirmiştim.

'Ne bu şamata?' diye sordum. 'Kim evleniyor şimdi?'

'Şef George,' dedi şaman, onun önünde eğilerek.

'İki *klooch*'u var sanıyordum.'

"'Birini daha alıyor, üçüncüyü' dedi bir daha eğilerek.

'Öyle mi!' dedim ve beni hiç ilgilendirmiyormuş gibi döndüm.

"Ama iş böyle bitmeyecekti ve herkes bağırmaya başladı: 'Killisnoo! Killisnoo!'

'Ne Killisnoo?' diye sordum.

'Killisnoo, *klooch*, Şef George' diye söylendiler. 'Killisnoo, *klooch*.'

"Sıçradım ve Şef George'a baktım. Başıyla onayladı ve göğsünü kabarttı.

'O sana *klooch* olmayacak' dedim vakarla. 'Sana *klooch* olmayacak,' diye tekrarladım; o adamın suratı kararmış ve eli avcı bıçağına gitmişti.

'Bak!' diye bağırdım, bir tavır takınarak. 'Büyük Büyü. Dumanımı seyret.'

"Eldivenlerimi çıkarttım, kollarımı sıyırdım ve havada yarım düzine kadar hareket yaptım.

'Killisnoo!' diye haykırdım. 'Killisnoo! Killisnoo!'

"Büyü yapıyordum ve korkmaya başlamışlardı. Bütün gözler benim üzerimdeydi; Tilly'nin orada olmadığını fark etmeye zamanları yoktu. Sonra üç kez daha Killisnoo'ya seslendim ve bekledim; sonra üç kez daha. Hepsi merak uyandırmak ve onları sinirlendirmek içindi. Şef George ne olduğunu anlayamadı ve çılgınlığa bir son vermek istedi; ama şamanlar beklemesini söylediler, beni görecekler ve daha iyisini yapacaklardı ya da böyle bir şeyler. Üstelik o batıl inançları olan bir adamdı ve sanırım beyaz adamın sihrinden biraz da korkmuştu.

"Sonra Killisnoo'ya seslendim, bir kurdun uluyuşu gibi uzun ve yumuşakça; sonunda kadınların hepsi titremeye başladılar, erkekler de ciddileşmişti.

'Bakın!' diye ileri atıldım, parmağımı bir grup *squaw*'a yöneltmiştim; kadınları aldatmak erkeklerden daha kolay olur, biliyor musun? 'Bakın!' Ve bir kuşun uçuşunu takip edermiş gibi elimi kaldırdım. Yukarı, yukarı, tam başlarının üzerine, gökyüzünde kaybolana kadar da gözlerimle izledim.

'Killisnoo,' dedim, Şef George'a bakıp yine yukarıyı göstererek. 'Killisnoo.'

"Ve Tanrı yardımcım olsun, Dick, numaram işe yaradı. En azından yarısı, Tilly'nin havada yok olduğunu görmüştü sanki. Juneau'da viskimi içmiş ve daha da garip şeyler görmüşlerdi, garanti veririm. Ben, şişelenmiş kötü alkolü satan adam, neden bunu yapmayayım ki? Bazı kadınlar çığlık attı. Herkes gruplar halinde fısıldaşıyordu. Kollarımı kavuşturup başımı dik tuttum ve benden biraz daha uzaklaştılar. Gitme zamanı gelmişti. 'Yakalayın onu' diye bağırdı Şef George. Üç ya da dört tanesi bana doğru geldiler, ama ben hızla döndüm ve onları Tilly'nin peşinden gönderecekmiş gibi bir iki hareket yaparak ve yukarıyı işaret ettim. Bana dokunmak mı? Dünyayı verseler olmaz. Şef George onlara bir nutuk attı, ama parmaklarını bile oynatmadılar. Sonra beni kendisi yakalamaya karar verdi; ama ben numarayı tekrarladım ve kararlılığı parmaklarının arasından akıp gitti.

'Söyle de şamanların bu gece yaptıklarıma benzer mucizeler gerçekleştirsinler' dedim. 'Killisnoo'yu gönderdiğim yerden, gökyüzünden çağırsınlar.' Ama rahip-

ler yapabileceklerinin sınırını biliyorlardı. '*Klooch*'ların sana somon sürüleri kadar erkek evlat versin,' dedim, gitmek için geri dönerken, 've totemin toprakta uzun süre dikilsin ve kampının dumanı hep yükselsin.'

"Ama eğer herifler ben kamptan uzaklaşır uzaklaşmaz şalupaya doğru tepelere koştuğumu görseler, kendi büyümün icabıma baktığını düşünebilirlerdi. Tilly buzları kırarken ısınmıştı ve ayrılmaya hazırdı. Tanrım, nasıl da hızla uzaklaştık, Taku da ardımızdan uluyor ve donma derecesindeki su her bağlantıyı donduruyordu. Her şey sağlamlaştırıldı, ben dümendeydim, Tilly de buzları kırıyordu, gecenin yarısı böyle sürdürdük, ben şalupayı Porcupine Adasında kıyıya yanaştırana kadar; sonra kıyıda titreştik, battaniyeler ıslaktı ve Tilly kibritleri göğsünde kurutuyordu.

"Bu nedenle, bu konuda bir şeyler biliyorum sayılır. Yedi yıl, Dick, karı koca olarak, iyi havada, kötü havada. Sonra kışın ortasında öldü, doğumda öldü, orada, Chilcat İstasyonunda. Son ana kadar elimi tuttu, buz kapıdan içeri sızıyor, pencerenin içi buz tutuyordu. Dışarıda, kurdun tek başına uluyuşu- ve Sessizlik; içeride Ölüm ve Sessizlik. Daha Sessizliği duymadın Dick ve Tanrı bağışlar da ölünün yanında otururken hiç duymazsın. Duymak mı? Evet, nefes bir siren gibi ötene ve kalp de sahildeki dalgalar gibi bum, bum, bum diye ötene kadar.

"*Siwash*, Dick, ama bir kadındı. Beyazdı, Dick, beyaz, dibine kadar. Sonlara doğru dedi ki, 'kuş tüyü yatağımı sakla, Tommy, hep sakla.' Ben de kabul ettim. Sonra gözlerini açtı, acıyla doluydular. 'Sana iyi bir kadın oldum Tommy ve bu yüzden bana söz ver-

meni istiyorum, söz vermeni...' Sözcükler gırtlağına yapışmış gibiydi, 'Evlendiğinde, kadın beyaz olsun. Başka *Siwash* olmasın, Tommy. Biliyorum. Juneau'da artık birçok beyaz kadın var. Biliyorum. İnsanların sana "*squaw*-adam" diyorlar, kadınlarınız sokakta başlarını diğer tarafa çeviriyor ve diğer adamlar gibi onların kulübelerine gidemiyorsun. Neden? Karın *Siwash*. Öyle değil mi? Ve bu iyi değil. Sonuçta, ölüyorum. Bana söz ver. Sözünün işareti olarak öp beni.'

"Onu öptüm ve 'bu iyi' diye fısıldayarak kendinden geçti. Sonu yaklaştığında kulağım dudaklarındaydı, son bir kez doğruldu. 'Anımsa, Tommy; kuştüyü yatağımı anımsa.' Sonra öldü, doğum sırasında, orada, Chilcat İstasyonunda."

Çadır bir yana yaslandı ve fırtınanın etkisiyle neredeyse yamyassı oldu. Dick piposunu yeniden doldurdu, Tommy de çayı hazırladı ve Molly'nin dönüşü için bir kenara koydu.

Ya o ışıldıyan gözlü, Yanki kanından gelen kadın? Körleşmiş, devrilmiş, dört ayak üzerinde, nefes borusu rüzgâr tarafından ezilmiş bir şekilde çadıra doğru ilerliyordu. Omuzlarındaki yüklü bir çanta fırtınanın tüm şiddetini yiyordu. Zayıf bir şekilde çadırın bağlarına uzandı, ama bunları Dick ve Tommy açtılar. Sonra kadın iradesini son bir kez zorladı, içeri sürüklendi ve bitkin bir şekilde yere serildi.

Tommy bağları çözüp sırtındaki çantayı aldı. Bunu kaldırdığında tencere tava tangırtısı geldi. Bir kupa viski dolduran Dick diğer taraftan göz kırptı. Tommy de cevaben göz kırptı. Dudakları "giysiler" sözcüğünü oluşturuyordu ki Dick sitemkâr bir bakışla onu

susturdu. "İşte, küçükhanım," dedi, kadın viskiyi içip biraz doğrulduğunda.

"İşte sana kuru giysiler. Giy onları. Biz dışarı, çadırı takviye etmeye çıkıyoruz. Bitirince bizi çağır, biz de gelelim ve yemek yiyelim. Hazır olduğunda işaret et."

"İşte böyle, Dick, bu yolculuğunun sonuna kadar onun inadını biraz köreltir," diye söylendi Tommy, çadırın rüzgâr altına çömeldiklerinde.

"Ama onu kurtaracak olan da bu inadı," diye yanıtladı Dick, brandanın bir köşesini dolanıp gelen sepkenden başını kaçırırken. "Sende ve bende olan inat, Tommy ve bizden önce de annelerimizde bulunan inat."

YÜZÜ YARALI ADAM

Jacob Kent hayatının tamamında açgözlülükten çekmişti. Dolayısıyla bu onda müzmin bir güvensizlik geliştirmiş ve ruhuyla karakteri o kadar çarpılmıştı ki ilişkiye girilmesi hayli sevimsiz bir adam olmuştu. Aynı zamanda uyurgezerlik eğilimi vardı ve fikirlerine de pek bağlıydı. Çocukluğundan beri, Klondike hastalığı onu yakalayıp dokuma tezgâhından kopartana kadar bir kumaş dokumacısıydı. Kulübesi Sixty Mile ile Stuart Irmağının yarı yolundaydı ve iz boyunca Dawson'a gitmeyi alışkanlık edinen adamlar onu, kalesine kurulmuş, kötü bakılmış yollardan geçen kervanlardan haraç alan bir hırsız barona benzetirdi. Bu görüntünün inşası bir miktar tarih bilgisi gerektirdiğinden, Stuart Irmağından gelen daha az kültürlü yolcular onu, sert sıfatların kullanımının özellikle dikkat çektiği, daha ilkel bir biçimde betimlemeye de eğilimli olurdu.

Bu arada, kulübe bile onun değildi, yıllar önce birkaç madenci tarafından bu noktada kumanya saklamak için kütüklerden inşa edilmişti. Çok konuksever

adamlardı ve onlar burayı terk ettikten sonra, yolu bilen yolcular da gece olduğunda buraya gelmeyi âdet edinmişlerdi. Çok kullanışlıydı, üstelik onları kamp kurmak için harcayacakları zamandan kurtarıyordu; yazılı olmayan kurallara göre son çıkan adam bir sonra gelecek olana bir küme odun bırakıyordu. Yarım düzineyle yirmi kişi arasında adamın oraya sığınmadığı geceler çok azdı. Jacob Kent bunu fark etmiş, kulübenin üzerine oturup yerleşmişti. O zamandan beri, yorgun yolculardan yerde uyuma ayrıcalığı için birer dolar çarpıyor, altın tozunu Jacob Kent tartıyor ve tartının ayarıyla oynamayı da ihmal etmiyordu. Ayrıca geçici misafirlerine odununu kestirip suyunu taşıtmayı da akıl etmişti. Bu iğrenç bir korsanlıktı, ama kurbanları uyumlu insanlardı ve ondan tiksiniyor olsalar bile günahlarını sürdürmesine engel olmuyorlardı.

Nisan ayında bir öğleden sonrası, kapısının önünde –bir avcı örümcek gibi– oturmuş, geri dönmüş olan güneşin sıcaklığının keyfini çıkartıyor ve olası sinekler için izi gözlüyordu. Yukon ayaklarının altındaydı; kuzeyde ve güneyde iki büyük kıvrımın ardında kaybolan, iki kıyı arası en azından iki mil tutan bir buz denizi. Kaba bağrında bir kızak izi uzanıyordu; ince, batık bir hat, kırk beş santim genişliğinde, iki bin mil uzunluğunda ve her metresine Hıristiyanlıktan içeriye ya da dışarıya uzanan herhangi bir yoldan daha fazla lanet isabet eden bir yol.

Jacob Kent o öğleden sonrası kendini özellikle iyi hissediyordu. Bir gece öncesi rekor kırılmış ve konukseverliğini en azından yirmi sekiz misafire satmıştı. Doğrusu birazcık da rahatsız olmuştu, çünkü adam-

lardan dördü onun yatağının dibinde bütün gece horlamışlardı; ama yine de altın tozunu sakladığı kesenin ağırlığı önemli ölçüde artmıştı. Bu kese, parıltılı sarı hazinesiyle, varoluşunun hem ana keyif kaynağı hem de ana zehri olmuştu. İnce ağzının içinde cennet ve cehennem yatıyordu. İşlerin doğası gereği, bu tek odalı konutta herhangi bir mahremiyet bulunmadığı için, sürekli bir hırsızlık korkusunun işkencesini çekiyordu. Bu sakallı ve umutsuz görünümlü yabancıların girisecekleri böle bir işten sıyrılmaları çok kolay olurdu. Sık sık rüyalarında bunun gerçekleştiğini görüyor ve bir kâbusun pençesinde uyanıyordu.

Bu hırsızlardan seçkin bir grup rüyalarını işgal ediyordu ve onları çok iyi tanır olmuştu, özellikle de o bronz tenli ve sağ yanağında yara izi olan önderleri. Bu adam hepsinin en kararlı olanıydı ve bu adam yüzünden, uyandığında, kulübenin içinde ve dışında birçok zula inşa etmişti. Böyle bir saklama çabasının ardından yeniden rahat nefes alıyordu, belki birkaç gece, ama sonra Yüzü Yaralı Adamın keseyi topraktan çıkarttığını görüyor ve o her zamanki mücadelenin ortasında uyandığında hemen kalkıyor, keseyi yeni ve daha akıllıca bir yere naklediyordu. Bu fantezilerin doğrudan kurbanı da değildi; ama kehanetlere ve düşünce aktarımına inanırdı ve bu rüya-hırsızlarının o belli anda, cismen nerede olurlarsa olsunlar, ruhen onun serveti üzerine planlar yapan gerçek kişilerin astral yansımaları olduklarını düşünüyordu. Böylece, eşiğinde beliren talihsizlerin kanını emmeyi ve aynı zamanda da kesenin içine giden her gramla birlikte sıkıntılarını artırmayı sürdürdü.

Oturmuş güneşlenirken, Jacob Kent'in aklına aniden ayağa fırlamasına neden olan bir düşünce geldi. Yaşamın zevkleri altın tozunun sürekli yeniden, yeniden tartılmasında doruğuna ulaşmıştı; ama bu zevkli uğraşının üzerine bir gölge düşmüştü ve o ana kadar bunu başından atamamıştı. Altın, tarttığı ağırlıklar küçüktü; doğrusu en büyüğü yedi yüz elli gramdı –on sekiz ons kadar– ama hazinesi bunun üç ve üçte bir katı kadardı. Hepsini tek bir hamlede tartmayı hiç başaramamıştı ve temaşanın bu köşesinin kendisinden esirgendiğini düşünüyordu. Bu esirgeme yüzünden de sahip olmanın zevkinin yarısı uçup gitmiş oluyordu; hayır, bu sefil engel sahip olma olgusunu ve gücünü fiilen asgariye indiriyordu. Ayağa fırlamasına neden olan şey de işte bu soruna bulduğu çözümdü. Her iki yönde izi dikkatle gözledi. Görünürde hiçbir şey yoktu, o da içeri girdi.

Birkaç saniyede masanın üzeri boşalmış, tartı kurulmuştu. Bir kefeye on beş ons karşılığı damgalı diskleri koydu ve diğer kefeyi de altın tozuyla dengeledi. Sonra ağırlıkların yerine toz koyunca, tamamen dengelenmiş otuz ons elde etmiş oldu. Bunları da bir kefede topladı ve daha fazla tozla dengeledi. O zaman toz tükenmişti ve o da bol bol terliyordu. Zevkten titriyordu, ölçüsüzce sevinçliydi. Yine de keseyi son zerresine kadar silkeledi, sonunda denge bozulmuş, bir kefe aşağıya inmişti. Ama diğer tarafa iki gram kadar eklediğinde, denge sağlanmış oldu. Öylece durdu, başını geriye atmış, donmuş kalmıştı. Kese boştu, ama ağırlıkların olasılığı ölçülemeyecek kadar artmıştı. Onlarla, birkaç miligramdan kilolarcasına ka-

dar herhangi bir ağırlığı tartabilirdi. Hırs yakıcı parmaklarıyla yüreğini kavramıştı. Güneş batıya doğru yolunda açık kapıdan girip sarı parçaların üzerinde bütün gücüyle ışıldayacak kadar ilerlemişti. Değerli kümeler, bronz bir Cleopatra'nın altın göğüsleri gibi yumuşak bir parıltıyla ışığı yansıtıyordu. Zaman ve mekân yoktu.

"Vay canına! Burada binlerce var heralde değil mi?"

Jacob Kent arkasına döndü ve aynı anda da elinin altında bulundurduğu çifteye uzandı. Ama gözleri içeri girenin üzerine döndüğünde, sersemleyip geriledi. Bu yüzü yaralı adamın suratıydı!

Adam merak içinde ona bakıyordu.

"Ah, sakin ol," dedi, yatıştırıcı bir şekilde elini sallarken. "Seni ya da kahrolası tozunu çalacağımı düşünme."

"Sen garip bir adamsın," diye düşünceli düşünceli ekledi, Kent'in yüzünden akan terleri ve titreyen dizlerini seyrederken.

"Niye kendini toplayıp bir şey söylemiyorsun," diye devam etti, diğeri nefesini toparlamaya çalışırken. "Neyin var? Bir şey mi oldu?"

"Bu na-nasıl oldu?" Kent sonunda konuşmayı başarmış, titreyen bir işaret parmağıyla diğerinin yanağındaki berbat yarayı gösteriyordu.

"Tayfa arkadaşım beni kavilyayla ana direkten aşa' çekti. Şimdi bunu da öğrendiğine göre, benim de öğrenmek istediğim, bundan sana ne? Öğrenmek istediğim bu, sana ne? Tanrı canımı alsın! Sana acı mı verdi? Senin bedenine göre yeterince şık di'il mi? Bunu bilmek istiyorum!"

"Hayır, hayır," diye yanıt verdi, garip bir gülümsemeyle bir tabureye çöken Kent. "Yalnızca merak ettim."

"Hiç buna benzer bir şey görmüş müydün?" diye saldırganca devam etti diğeri.

"Hayır."

"Güzel, di'il mi?"

"Evet," diye onaylarcasına başını salladı Kent; garip misafirinin suyuna gitmek istiyordu, ama uyumlu olma çabasının karşılığında gelecek olan patlamaya hiç de hazırlıklı değildi.

"Seni lanet olasıca, kör olası, yulaf yiyici deniz paçavrasının evladı! Yüce Tanrı'nın bir adamın suratına yerleştirdiği en çirkin şeye güzel diyerek ne demek istiyorsun? Ne demek istiyorsun, seni gidi..."

Ve bunun üzerine denizlerin bu amansız çocuğu bir dizi Doğulu küfrü sıraladı, tanrılarla iblisleri, sülalelerle adamları, eğretilemelerle canavarları o kadar vahşice bir canlılıkla birbirine katıyordu ki Jacob Kent felç olmuştu. Geriye çekildi, fiziksel bir saldırıyı önlemek istercesine de ellerini kaldırmıştı. O kadar aşırı biçimde korkmuştu ki diğeri muhteşem küfürlerin ortasında durdu ve gürültülü bir kahkaha patlattı.

"Güneş izin dibine vurdu," dedi Yüzü Yaralı Adam, gülme krizinin arasında "Ve umarım benim gibi komik bir adamla birlikte olma fırsatını takdir edersin. Şu ateş kutunun istimini artır. Köpekleri çözüp doyur'cam. Odunlara da acıma, dostum; geldiği yerde daha çok var ve sanırım balta sallayacak vaktin de vardır. Başlamışken bir kova da su getir. Canlan, yoksa çarparım bak!"

Böyle bir şey duyulmuş değildi. Jacob Kent ateş yakıyor, odun kesiyor, su getiriyor, bir konuğu için bedensel işler yapıyordu!

Jim Cardegee Dawson'dan ayrıldığında, kafası bu yol üzeri tefecisinin alçaklıklarıyla doluydu; yol boyunca rastladığı sayısız kurbanı da adamın suçlarının hesabını artırmıştı. O zaman, Jim Cardegee, denizci şakalarını seven bir denizci olarak, kulübeye girdiğinde buranın sakinini bir iki çentik indirmeye karar vermişti. Umduğundan daha başarılı olduğunu fark etmemesi olanaksızdı, ama yanağındaki yaranın bunda oynadığı rol konusunda bir bilgisi yoktu. Fakat, anlamıyor olsa bile, neden olduğu dehşeti fark etmiş ve seçme bir malla karşılaşan her modern tüccarın yapacağı gibi, bunu acımasız bir şekilde istismar etmeye karar vermişti.

"Tanrı canımı alsın ki eli çabuk birisin," dedi, ev sahibi etrafta koşuştururken, başı bir yana devrilmiş bir halde ve beğeniyle. "Hiç de Klondike altın arayıcısı tipin yok. Bir han işleticisi olarak yaratılmışsın. Nehirden aşağı yukarı gidip gelen çocukların senden söz ettiğini sık sık duymuştum, ama bu kadar nazik olduğunu hiç bilmiyordum."

Jacob Kent çiftesini onun üzerinde denemek için karşı konulmaz bir arzu duyuyordu, ama yaranın büyüleyiciliği çok güçlüydü. Bu gerçek Yüzü Yaralı Adamdı, onu ruhen o kadar çok soyan adamdı. Bu, o astral biçimi rüyalarında canlanan adamın hazinesi hakkında defalarca kötü emeller besleyen adamın cisimlenmiş varlığıydı; dolayısıyla –başka bir sonuç olamazdı– bu Yüzü Yaralı Adam eti ve kemiğiyle onu

hazinesinden mahrum etmeye gelmişti. Ve o yara! Gözlerini ondan ayırması, kalbinin atışını durdurması kadar olanaksızdı. Ne kadar uğraşsa da, pusulanın iğnesinin kuzeyi göstermesi gibi, gözleri hep oraya yöneliyordu.

"Rahatsız mı ediyo' seni?" diye aniden gürledi, yayılmış battaniyelerin altından bakıp diğerinin kendinden geçmiş bakışlarıyla karşılaşan Jim Cardegee. "Seni ne kadar endişelendirdiğini görünce, sanırım çeneni kapatman, gözünü yumman ve yatman gerek'yo. Yat aşa' alçak herif, yoksa icabına bakarım ha!"

Kent o kadar huzursuzdu ki yağ lambasını söndürebilmek için üç kez üflemesi gerekti ve mokasenlerini bile çıkartmadan battaniyelerinin altına girdi. Kısa süre sonra denizci yerdeki sert yatağında şiddetle horlamaya başladı, ama Kent boşluğa gözlerini dikmiş yatıyordu; bir eli çiftedeydi ve bütün gece gözlerini yummamakta kararlıydı. İki buçuk kilo altınını gizlemeye fırsatı olmamıştı, yatağının başucundaki cephane kutusunda yatıyordu. Ama ne kadar uğraşırsa uğraşsın, sonunda altın tozunun ağırlığı ruhunun üzerinde, kendinden geçti. Zihni bu durumdayken istemeden uykuya dalmış olmasa, uyurgezerlik şeytanı çağrılmış olmayacak ve Jim Cardegee de ertesi gün tavayla maden çıkartmaya gitmeyecekti.

Ateş mücadelesini kaybetti ve sonunda söndü, don da kütüklerin arasındaki yosunlu yarıklardan sızıp iç atmosferi soğuttu. Dışarıdaki köpekler ulumalarına son verdiler ve karların arasına kıvrılıp rüyalarında köpek sürücüleriyle hemcinsleri sürü başlarının olmadığı, somon dolu cennetleri görerek uykuya daldılar.

İçeride, denizci kütük gibi yatıyor, ev sahibiyse garip fantezilerin pençesinde huzursuzca kıpırdanıyordu. Gece yarısı yaklaştığında, aniden battaniyelerini fırlatıp kalktı. O yaptıklarını bir kibrit bile çakmadan yapabilmiş olması dikkat çekiciydi. Belki karanlık nedeniyle gözlerini açmamıştı ya da belki konuğunun yanağındaki korkunç yarayı görmek istememişti; ama her ne olduysa, görmeden cephane kutusunun kapağını açmış, tek bir zerre bile dökmeden çiftenin namlusuna yüklü bir miktar doldurmuş, çifte pamukla tıkamış sonra her şeyi yerine koyup yatağına geri dönmüştü.

Gün ışığı çelik grisi parmaklarını parşömen pencereye sürerken, Jacob Kent uyandı. Dirseğinin üzerinde dönüp cephane kutusunun kapağını kaldırdı ve içine baktı. Ne gördüyse ya da görmediyse, nörotik ruh hali de göz önünde bulundurulursa, adamın üzerinde çok özel bir etkisi oldu. Yerde uyuyan adama bir göz attı, kapağı yavaşça yerine koydu ve sırtüstü uzandı. Yüzündeki beklenmedik bir sükûnetti. Tek bir kas bile oynamıyordu. En küçük bir heyecan ya da rahatsızlık emaresi yoktu. Burada uzun süre yattı, düşünüyordu ve ayağa kalkıp harekete geçtiğinde bu, soğukkanlı, kendinden emin bir tarzda, gürültüsüzce ve acele etmeden oldu.

Tesadüfen, tam Jim Cardegee'nin başının üzerinde, çatı kirişine ahşap bir kazık saplanmıştı. Yavaşça çalışan Jacob Kent yarım inçlik bir halatı oradan geçirip her iki ucunu da yere indirdi. Bir ucunu bileğine bağladı, diğer ucuna da serbest bir ilmik attı. Arkasından çiftesinin horozunu kaldırdı ve uzanabileceği bir yere,

birçok mus derisi kayışın arasına bıraktı. İradesini zorlayıp yaranın görüntüsünü bir kenara attı, ilmiği uyuyan adamın başından geçirdi ve ağırlığını geriye atarak ipi gerdi, aynı zamanda da tüfeği kapıp doğrulttu.

Jim Cardegee şaşkın hatta uyandığında çırpınıp debelenirken çifte çelik deliği gördü.

"Nerede?" diye sordu Kent, bir taraftan da ipin boşluğunu alıyordu.

"Seni lanet olası, ah..."

Kent sadece ağırlığını kaydırmamak kendini geriye atmış, diğerinin nefesini kesmişti.

"Kör olası, ah..."

"Nerede?" diye yineledi Kent.

"Ne?" diye sordu Cardegee, nefesini toparlar toparlamaz.

"Altın tozu."

"Hangi altın tozu?" diye sordu şaşıran denizci.

"Çok iyi biliyorsun – benimki."

"Hiç bişey görmedim. Beni ne sanıyorsun? Kasa mı? Zaten ne yapi'im ki onu?"

"Belki biliyorsun, belki de bilmiyorsun, ama ne olursa olsun, sen bilene kadar nefesini keseceğim. Sadece elini oynatırsan bile, kafanı uçuracağım!"

"Bırak kaldırmayı!" diye gürledi Cardegee, ip gerilirken.

Kent bir anlığına ipi gevşetti ve denizci, baskıdanmış gibi boynunu oynatarak ilmiği biraz gevşetmeyi başardı ve temas noktası çenesinin altına gelecek şekilde yerinden oynattı.

"Evet?" diye sordu Kent, ifşaat beklentisiyle.

Ama Cardegee homurdandı. "Asmanı sürdür, kör olası şiş göbek!"

Sonra, denizcinin de tahmin ettiği gibi, trajedi komediye dönüştü. Cardegee diğerinden daha ağır olduğu için vücudunu geriye ve aşağıya atan Kent onu yerden kaldıramadı. Sonuna kadar gerip çabalamasına karşın, denizcinin ayakları hâlâ yerdeydi ve ağırlığının bir kısmını taşıyordu. Geri kalan bölümü de çenesinin hemen altındaki nokta taşıyordu. Onu havalandırmayı başaramasa bile Kent uğraşmaya devam etti, onu yavaşça boğmaya ya da hazinesiyle ne yaptığını söyletmeye kararlıydı. Ama Yüzü Yaralı Adam boğulmuyordu. Beş, on, on beş dakika geçti ve bu sürenin sonunda umudunu kaybeden Kent esirini yere bıraktı.

"Eh," dedi, alnındaki teri silerken, "eğer asılmak istemiyorsan, vurulursun. Zaten kimileri de asılmak için doğmamıştır."

"Ama bu işi burada, kulübenin zemininde yaparsan, etraf bat'çak." Cardegee zamana oynuyordu. "Bak şimdi, ne yap'çamızı söyleyeyim; baş başa verip birlikte akıl yürüt'cez. Bir miktar altın tozu kaybetmişsin. Sen diyosun ki ben biliyorum, ben diyorum ki bilmiyorum. Bir gözlem yapıp bir rota belirleyelim..."

"Bırak kaldırmayı!" diye Kent araya girdi, kurnazca diğerinin sözlerini taklit ediyordu. "Bu meselenin rotasını ben belirleyeceğim, sen de gözlemde bulunacaksın; ve başka bir şey yaparsan, inan seni mıhlarım!"

"Annenin aşkına..."

"Seni seviyorsa, Tanrı ona acısın. Ah, durur musun?" Diğerinin saldırganca bir hamlesini soğuk nam-

luyu alnına dayayarak durdurdu. "Sakin ol bakalım! Saçının bir telini oynatırsan, gününü görürsün."

Tüfeğin tetiği sürekli parmağın ulaşabileceği bir yerde dururken zor bir işti, ama Kent bir dokumacıydı ve birkaç dakikada denizcinin elini ayağını bağlamıştı. Sonra onu dışarı sürükledi ve kulübenin yanına yatırdı, oradan nehri gözleyebiliyor ve güneşin de tepeye çıkmasını seyredebiliyordu.

"Şimdi sana öğlene kadar zaman tanıyacağım, sonra..."

"Sonra ne?"

"Cehennem yoluna çıkacaksın. Konuşursan, atlı polis bir daha buraya gelene kadar seni tutacağım."

"Vay canına, ne bu böyle? Burda ben, kuzu kadar masum ve orda sen, tepen atmış kendini kaybetmişsin, bana kötülük etmiş, cehennem ateşine göndermek üzeresin. Seni körolası yaşlı korsan! Seni gidi..."

Jim Cardegee küfür hazinesinin bağlarını salıverdi ve gerçekten kendini aştı.

Jacob Kent bir tabure getirip üzerine oturdu ki keyfini çıkartabilsin. Söz dağarcığının tüm bileşimlerini tüketen denizci susup düşünceye daldı, gözleri doğu ufkundan başlayan kavisli yolculuğunda alışılmadık bir aceleyle ilerleyen güneşin ilerlemesini sürekli gözlüyordu. Çoktandır koşumlanmadıklarına şaşıran köpekleri etrafına toplandılar. Adamın çaresizliği hayvanları etkilemişti. Bir şeylerin yanlış gittiğini fark ettiler, ama ne olduğunu anlayamamışlardı ve etrafına üşüşüp sempatiyle havlamaya başladılar.

"Chook! Yürü bakayım, sizi *Siwash*'lar!" diye haykırdı, yılankavi hareketlerle onlara vurmaya çalışırken

ve bir eğimin ucunda debelendiğini fark etti. Hayvanlar dağılır dağılmaz kendini bu eğimin anlamına adadı, orada olduğunu hissediyor, ama göremiyordu. Doğru sonuca erişmesi de uzun sürmedi. Olayların doğası gereği insan tembeldir. Yapması gerekenden fazlasını yapmaz. Bir kulübe inşa ettiğinde çatıya toprak koyması gerekir. Bu öncüllerden hareketle, söz konusu toprağı mutlaka gerekli olandan daha uzaktan getirmemiş olması mantıklıdır. Dolayısıyla, Jacob Kent'in kulübesinin çatısına yığılmış olan toprağın çıkartıldığı çukurun kıyısında yatıyordu. Bu bilgi, yerinde kullanıldığında, işleri uzatabilir, diye düşündü; bunun üzerine dikkatini onu bağlayan mus derisi kayışlara çevirdi. Elleri arkasından bağlanmıştı ve kara yaslandıkları için bu temas nedeniyle ıslanmışlardı. Biliyordu ki tabaklanmamış deri ıslandığında uzamaya eğilimliydi ve çaba harcadığını belli etmeksizin bunları giderek uzatmaya girişti.

İştahla izi gözlüyordu ve Sixty Mile yönündeki bir buz kütlesinin beyaz arkaplanının önünde bir anlığına siyah bir nokta belirdiğinde, güneşe endişeli bir bakış attı. Neredeyse doruğa tırmanmıştı. Şimdi siyah noktanın buz tepelerini aştığını ve aralardaki çukurlara girdiğini görüyordu; ama düşmanının şüphesini uyandırma korkusuyla yalnızca en dolaylı bakışlardan fazlasını atmamak için kendini tuttu. Bir keresinde, Jacob Kent ayağa kalkıp dikkatlice izi gözlediğinde Cardegee endişelendi, ama köpek kızağı izin bir yükseltiye paralel kısmında ilerliyordu ve tehlike geçene kadar gözlerden uzak kaldı.

"Bu yüzden asılmanı sağlayacağım," diye tehdit etti Cardegee, diğerinin dikkatini çekmek amacıyla.

"Ve cehennemde çürüyeceksin; bak bakalım, oluyor mu olmuyor mu."

"Diyorum ki," diye bağırdı, kısa bir ara verdikten sonra, "hayaletlere inanır mısın?" Kent'in ani tepkisi doğru yolda olduğunu gösterdi, o da devam etti: "Şimdi, bir hayalet ded'ini yapmayan bir adama dadanır; ve beni sekiz çan çalana kadar –yani saat on ikiye kadar demek istiyom– öte tarafa gönderemezsin, di'il mi? Çünkü bunu yaparsan, sonasında sana dadanırım. Duy'yo musun? Bir dakka, bir saniye erken davransan, sana dadanırım, kesin yaparım!"

Jacob Kent kuşkulu görünüyordu, ama sesini çıkartmadı.

"Saatin nası'? Boylamın ne? Zamanının doğru olduğunu nerden biliyosun?" diye ısrar etti Cardegee, beyhude yere infazcısını birkaç dakika daha geciktirmeye çalışıyordu. "Kışla'nın zamanını mı tutuyosun? Yoksa Şirketinkini mi? Çünkü o işi zil çalmadan yaparsan, ben durmuy'cam. Seni dürüstçe uyarıyorum. Geri gel'cem. Peki zamandan haberin yoksa, nasıl bilceksin? Benim bilmek istediğim bu, nasıl bilceksin?"

"Seni zamanında göndereceğim" diye yanıtladı Kent. "Burada bir güneş saatim var."

"İşe yaramaz, iğnede otuz iki derecelik değişiklik olur."

"Hepsi ayarlandı."

"Nasıl ayarladın? Pusulayla mı?"

"Hayır, kutupyıldızıyla hizaladım."

"Kesin mi?"

"Kesin."

Cardegee homurdandı, sonra ize bir bakış attı. Tam o sırada kızak bir tepeyi aşıyordu, ancak bir mil kadar uzaktaydı ve köpekler uzun adımlarla rahatça koşuyorlardı.

"Gölgeler çizgiye ne kadar uzakta?"

Kent ilkel saatine doğru gitti ve inceledi. "Üç inç," diye açıkladı, dikkatli bir gözlemin ardından.

"Baksana, tüfeğin tetiğini çekmeden önce sekiz çanı bekle, olur mu?"

Kent kabul etti ve sustular. Cardegee'nin bileklerindeki bağlar yavaşça uzuyordu ve bunları ellerinden geçirmeye başlamıştı.

"Söylesene, gölgeler ne kadar uzakta?"

"Bir inç."

Denizci doğru zamanda yana atlayabilmek için yavaşça kıpırdandı ve ilk bağı ellerinden aşırdı.

"Ne kadar yakın?"

"Yarım inç." Tam o sırada Kent koşucuların aykırı seslerini duydu ve gözünü ize döndürdü. Sürücü kızakta dümdüz uzanmıştı, köpekler kulübeye doğru olan düzlükte bir yay çiziyorlardı. Kent geri döndü, tüfeği omzuna kaldırdı.

"Daha sekiz çan çalmadı!" diye itiraz etti Cardegee. "Sana dadan'cam, kesin!"

Jacob Kent tereddüt etti. Güneş saatinin başında, kurbanından belki de on adım uzakta duruyordu. Kızaktaki adam sıradışı bir şeylerin olduğunu fark etmiş olmalı ki dizlerinin üzerinde doğrulmuş, kırbacı acımasızca köpeklerin üzerinde şaklıyordu.

Gölgeler sıraya girdiler. Kent nişan aldı.

"Hazırlan!" diye vakarla buyurdu. "Sekiz çan..."

Ama saniyenin bir parçası kadar önceden, Cardegee kendisini arka üstü çukura bıraktı. Kent ateş etmedi ve çukura doğru koştu. Bang! Denizci tam doğrulurken silah suratında patladı. Ama namludan duman çıkmadı; onun yerine, namluyla, kabza arasında bir yerden bir alev fışkırdı ve Jacob Kent yıkıldı. Köpekler tümseği geçip kızağı adamın üzerinden aşırdılar ve Jim Cardegee ellerini kurtarıp çukurdan çıkarken, sürücü de ayağa fırladı.

"Jim!" yeni gelen onu tanımıştı. "Neler oluyor?"

"Neler mi ol'yo? Ah, hiçbir şey olduğu yok. Ben sağlığım için hep böyle önemsiz şeyler yaparım. Neler mi ol'yo seni kör olasıca aptal? Neler ol'yo ha? Çöz beni yoksa gösteririm sana! Acele et yoksa yerleri seninle süpürürüm!"

"Hıh!" diye ekledi, diğeri avcı bıçağıyla işe koyulurken. "Neler ol'yomuş? Ben de bilmek istiyorum. Bana bunu söyle, neler ol'yo, ha?"

Yüz üstü döndürdüklerinde Kent ölmüştü. Eski moda, ağır ve ağızdan dolma tüfek yanında yatıyordu. Çelik ve ağaç birbirlerinden ayrılmışlardı. Sağ namlunun kabza ucuna doğru beş on santim uzunluğunda ve dudakları dışarı doğru bükülmüş bir yarık vardı. Denizci merakla bunu eline aldı. Işıldayan sarı bir toz yarıktan aşağıya döküldü. Olayın gerçekleri Jim Cardegee'ye dank etmişti.

"Vur bana!" diye gürledi; "İşte burada! İşte körolasıca toz! Tanrı canımı alsın, senin de, Charley, koşup bir tava getirmezsen!"

TÖVBE ETMEYEN JAN

Çünkü elli beşincinin kuzeyinde,
geçerli bir Tanrı ya da İnsan yasası hiç olmadı.

Jan yuvarlandı, etrafına yumruklar ve tekmeler atıyordu. Elleri ve ayaklarıyla, acımasızca ve sessizce dövüşüyordu. Üzerine yüklenen üç adamdan ikisi birbirlerine talimatlar yağdırıyor, bir türlü teslim olmayan bu kısa ve kıllı şeytanı teslim almaya çalışıyorlardı. Üçüncü adam acısıyla uludu. Parmağı Jan'ın dişlerinin arasındaydı.

"Aksilik etmeyi bırak ve sakin ol Jan," dedi, Jan'ın boynuna sarılmış olan Kızıl Bill. "Neden adabınla, sessizce asılmıyorsun?"

Ama Jan üçüncü adamın parmağını bırakmadı ve çadırın zemininde, tencerelerle tavaların üzerinde kıvranmayı sürdürdü.

"Hiç de beyefendi değilsin bayım," diye sitem etti Bay Taylor, bedeni parmağını izliyor ve Jan'ın

kafasının her hareketine uymaya çalışıyordu. "Bay Gordon'u öldürdün, köpeklerin ardından kendini ize vuran en onurlu ve beyefendi adamı. Sen bir katilsin bayım ve şerefsizsin."

"Hiç de dost değilsin," diye araya girdi Kızıl Bill. "Eğer olsaydın, etrafı karıştırıp bağrışmadan asılırdın. Hadi Jan, iyi bir adam ol. Artık bize sorun çıkartma. Teslim ol, seni düzgün ve temizce asalım ve bu iş bitsin."

"Sabit durun, hepiniz!" diye haykırdı denizci Lawson. "Kafasını fasulye tenceresine kıstırıp yere bastırın."

"Ama parmağım ağzında," diye itiraz etti Bay Taylor.

"Bırak o parmağını o zaman! Hep ayak altında!"

"Ama yapamam Bay Lawson. Herifin gırtlağında ve neredeyse kopartacak."

"Sıkı durun!" Lawson uyarısını yaparken, Jan yarı yarıya doğruldu ve didişen dörtlü çadırın öte yanına, bir kürk ve battaniye yığınına doğru sürüklendiler. Debeleşirken de hareketsiz yatan ve boynundaki kurşun yarasından kanlar akan bir erkek bedeninin yanından geçtiler.

Tüm bunlar Jan'ın yakalandığı çılgınlık yüzündendi. Toprağın kaba yüzeyini soymuş ve ilkel çıplaklıkta yeteri kadar uzun süre sürünmüş, gözlerinin önünde anavatanın tombul toprakları yükselen, burnunda körfezin, çimenlerin, çiçeğin ve yeni çapalanmış yüzünden toprağın kokusu tüten bir adamın üzerine çöken çılgınlık. Beş cansız yıl boyunca Jan tohumları ekmişti. Stuart Irmağı, Forty Mile, Circle City,

Koyokuk, Kotzebue hep kasvetli ve yorucu tarımını yaşamışlardı, şimdi de ürünü taşıyan Nome'ydi – altın sahillerin ve yakut kumların Nome'si değil, '97'nin Nome'si, Anvil City kurulmadan ya da Eldorado ilçesi örgütlenmeden önceki. John Gordon bir Yankiydi ve düşünmesi gerekirdi. Ama sivri sözcüklerini Jan'ın azap içinde kanlı gözleri parlar ve dişleri gıcırdarken sarf etmişti. İşte bu yüzden de şimdi çadırda bir güherçile kokusu vardı ve biri huzur içinde yatarken, diğeri köşeye kıstırılmış bir fare gibi mücadele ediyor ve arkadaşları tarafından önerildiği gibi adabıyla, sessizce asılmayı reddediyordu.

"Müsaade ederseniz, Bay Lawson, bu patırtıyı daha fazla sürdürmeden önce, bu haşaratın dişlerini ayırmanın iyi fikir olduğunu söylemek isterim. Ne kopartıyor ne de bırakıyor. Onda bir yılanın bilgeliği var bayım, bir yılanın bilgeliği."

"Bırakın da baltayı takayım!" diye bağırdı denizci. "Bırakın baltayı takayım!" Çelik ucu Bay Taylor'ın parmağının yanına soktu ve adamın dişlerini dayanak olarak kullandı. Jan durdu, burnundan güçlü bir şekilde nefes alıyor, katil balina gibi soluyordu. "Sabit kalın hepiniz! Şimdi oluyor!"

"Teşekkürler bayım; çok rahatladım." Ve Bay Taylor da kurbanın çılgınca salladığı bacaklarını kollarıyla sarmaya koyuldu.

Ama Jan'ın çılgın öfkesi daha da artmıştı; köpürüyor, taşıyor, küfrediyordu; geçirdiği beş donuk yıl aniden çözülüp cehenneme dönüşmüştü. Hepsi ileri geri sallanıyorlardı, nefes nefese ve ter içindeydiler, denizin derinliklerinden yükselmiş, çok bacaklı bir

canavara benziyorlardı. Yağ lambası devrildi ve kendi yağında boğulup söndü; gün ortasının soluk şafağı çadırın kirli brandasının arasından sızıyordu.

"Tanrı aşkına Jan, aklını başına topla!" diye yalvardı Kızıl Bill. "Canını yakmayacağız, öldürmeyeceğiz ya da öyle bir şey yapmayacağız. Sadece seni asmak istiyoruz, o kadar, sen de ortalığı birbirine katıp dağıtıyorsun. İzde o kadar birlikte yolculuk ettikten sonra böyle muamele görmek. Senden hiç beklemezdim, Jan!"

"Çok fazla hareket alanı var. Bacaklarını yakala Taylor ve onu durdur!"

"Peki efendim, Bay Lawson. Ben söylediğimde, üstüne ağırlığınızı verin." Kentuckyli karanlıkta el yordamıyla arandı. "Şimdi, efendim, doğru zaman şimdi!"

Büyük bir dalgalanma oldu ve çeyrek tonluk insan bedeni yığını yuvarlanıp çadırın yan duvarına devrildi, bağlar ve gergi kazıkları yerlerinden çıktılar ve yıkılan çadır mücadeleyi yağlı bir örtüyle sarmaladı.

"Sadece kendin için işi zorlaştırıyorsun," diye sürdürdü Kızıl Bill, bu arada sahibini yere yapıştırdığı kıllı bir gırtlağa iki başparmağını birden bastırmaktaydı. "Zaten yeteri kadar zarar verdin, seni sallandırdıktan sonra ortalığı düzeltmemiz yarım günümüzü alacak."

"Direnmeyi bırakırsan müteşekkir kalacağım, bayım" diye söylendi Bay Taylor.

Kızıl Bill homurdanıp tutuşunu gevşetti ve ikili dışarıya yuvarlandı. O anda Jan denizcinin elinden kurtuldu ve karların içinde koşmaya başladı.

"Hey, sizi tembel şeytanlar! Buck! Bright! Yakalayın! Devirin onu!" diye haykırdı, kaçan adamın ardından atılan Lawson. Buck ve Bright, peşlerinde köpeklerin geri kalanıyla onun yanından geçip hızla katile çullandılar.

Aslında adamların bunu yapmalarının hiç gereği yoktu; Jan'ın kaçmasının ya da diğerlerinin bunu engellemeye çalışmaların. Bir yanda çıplak karlı arazi uzanıyordu; diğer yandaysa donmuş bir deniz. Ne yiyeceği ne de barınağı olmadığından uzağa gidemezdi. Tek yapacakları beklemekti, kaçınılmaz bir şekilde, soğuk ya da açlık onu pençesine aldığında, çadıra geri dönecekti. Ama bu adamlar durup düşünmemişlerdi. Çünkü hepsinin de damarlarında akan belli bir oranda çılgınlık vardı. "İntikam benimdir," demişti Tanrı ve bunu, insanın enerjilerini ellerinden alan ılıman iklimlerde söylemişti. Ama Kuzey Ülkesinde, duanın yalnızca kas tarafından desteklendiğinde etkili olduğunu fark etmiş ve işlerini kendileri yapmaya alışmışlardı. Tanrı her yerdedir, diye duymuşlardı, ama yılın yarısında, ülkenin üzerine bir gölge atıyor ve onu bulamıyorlardı; bu yüzden karanlıkta el yordamıyla ilerliyorlardı ve sık sık kuşkuya düşmelerinde ve on emri yok saymalarında şaşılacak bir şey yoktu.

Jan körlemesine koşuyor, nereye bastığına da bakmıyordu, çünkü "yaşamak" fiilinin emri altındaydı. Yaşamak için! Var olmak için! Buck havada gri bir şimşek gibi atıldı, ama ıskaladı. Adam deli gibi ona vurdu ve sendeledi. Ardından Bright'ın beyaz dişleri oduncu ceketinin koluna kapandı ve adam karlara devrildi. Yaşamak! Var olmak için! Debelenen insan

ve köpek yığınının merkezinde, hiç olmadığı kadar çılgınca mücadele ediyordu. Sol eli bir kurt-köpeğini ensesinden yakalamış, bir kolu da Lawson'ın boynuna dolanmıştı. Köpeğin her debelenişi çaresiz denizciyi daha da boğuyordu. Jan'ın sağ eliyse Kızıl Bill'in kıllı kafasındaki kıvrık bıyıkları yakalamıştı ve hepsinin de altında, Bay Taylor yere yapışmış halde çaresizce yatıyordu. Durum kilitlenmişti, çünkü Jan'ın çılgınlığının kuvveti muazzamdı; ama aniden ve ortada hiçbir neden yokken, Jan tuttuklarını bırakıp ve sakince sırtüstü uzanıverdi. Rakipleri biraz geri çekildiler, kuşkulu ve telaşlıydılar. Jan kötü kötü sırıttı.

"Arkadaşlar," dedi, sırıtmasını sürdürürken, "benden kibar olmamı istediniz, ben de kibar olacağım. Benimle ne yapacaksınız?"

"Tamam, Jan, sakin ol," diye yatıştırmaya çalıştı Kızıl Bill. "Çok geçmeden aklını başına alacağını biliyordum. Şimdi sakin ol, biz de düzgün ve çabucak olayı bitirelim."

"Ne işi, ne olayı?"

"Asma. Sen de şansına şükret ki burada işi bilen birisi var. Bu işi daha önce yapmıştım, birçok kez, Birleşik Devletler'de ve şimdi de layığıyla yapabilirim."

"Kimi asacaksın, beni mi?"

"Evet."

"Ha! Ha! Şu adamın saçma sapan konuşmasına bak! Elini uzat da Bill, kalkıp kendimi astırayım." Sertçe ayağa kalktı ve etrafına baktı. "Yüce Tanrım! Şu adama bakın! Beni asacakmış! Ho! Ho! Ho! Sanmıyorum! Hayır, sanmıyorum!"

"Ve ben de evet, sanıyorum, seni alçak," diye alay edercesine konuştu Lawson; bir taraftan da bir kızak ipini kesmiş titizlikle bir ilmik hazırlıyordu. "Yargıç Linç bugün duruşmada."

"Bir dakika." Jan hazırlanan ilmikten bir adım uzaklaştı. "Bir şey soracağım ve sonra da büyük bir önerim olacak. Kentucky, sen bu Yargıç Linç'i biliyor musun?"

"Evet efendim. Bu özgür erkeklerin ve beyefendilerin bir kurumu, kadim ve zamanın süzgecinden geçmiş bir gelenek. Yozlaşma yargıç cübbesi giymiş olabilir, efendim, ama Yargıç Linç mahkeme harcı ödemeden adalet sağlama konusunda güvenilir. Tekrarlıyorum, efendim, mahkeme harcı ödemeden. Hukuk alınıp satılabilir, ama bu aydınlanmış ülkede adalet soluduğumuz hava gibi bedava, içtiğimiz içki gibi güçlü..."

"Kısa kes! Herifin ne istediğini öğrenelim," diye kesti Lawson, söylevin sonunu keserek.

"Eh, Kentucky, bana şunu söyle: Bir adam diğer bir adamı öldürürse, Yargıç Linç bu adamı asar mı?"

"Kanıt yeterince güçlüyse, evet efendim."

"Ve bu vakada kanıt bir düzine adamı asacak kadar güçlü, Jan," diye araya girdi Kızıl Bill.

"Sen karışma Bill. Seninle sonra konuşacağım. Şimdi Kentucky'ye bir şey daha soracağım. Yargıç Linç o adamı asmazsa ne olur?"

"Yargıç Linç adamı asmazsa, adam serbest kalır ve elleri kandan yıkanmış olur. Dahası efendim, yüce ve şanlı anayasamız şöyle demiştir: Bir ve tek suçtan bir adamın yaşamı iki kez tehlikeye sokulmaz ya da bu anlamda bazı sözler."

"Ve onu vuramazlar, bunun yanında kafasına odunla vuramazlar ya da başka bir şey yapamazlar mı?"

"Hayır efendim."

"Güzel! Kentucky'nin konuştuklarını duyuyorsunuz değil mi, budalalar? Şimdi Bill'le konuşuyorum. İşini biliyorsun değil mi Bill ve beni bir güzel asacaksın, ha? Ne diyorsun?"

"Bahse girebilirsin, Jan, başka sorun çıkartmazsan, söz sana gurur duyacaksın. Ben bir uzmanım."

"Senin koca bir kafan var ve bir şeyler biliyorsun. Ve birle iki toplandığında üç ettiğini de biliyorsun, değil mi?"

Bill başıyla onayladı.

"Ve iki şey olduğunda, üç şey olmaz, değil mi? Şimdi beni yakından izle ve sana göstereyim. Asmak için üç şey lazım. Birincisi, bir adam olması lazım. Güzel! O adam benim. İkincisi, bir ip olması lazım. Lawson'da ip var. Güzel! Ve üçüncü şey, ipi bağlayacak bir şey olması lazım. Gözlerini arazide gezdir ve ipi bağlayacak o üçüncü şeyi bul? Ha? Ne diyorsun?"

Mekanik bir şekilde buzu ve karı gözleriyle taradılar. Düzgün bir manzaraydı, zıtlıklardan ve kalın kenarlardan yoksun, kasvetli, ıssız ve monoton; buz kaplı deniz, sahilin yumuşak eğimi, arkaplandaki alçak tepeler ve hepsinin üzerine atılmış durumdaki kardan battaniye.

"Ne ağaç, ne kulübe ne de telgraf direği, hiçbir şey yok," diye inledi Kızıl Bill, "bir altmış boyundaki bir adamın ayaklarını yerden kesecek kadar saygıdeğer ya da yüksek bir şey yok. Teslim oluyorum." Özlemle

Jan'ın gövdesinin başıyla omuzlarını birleştiren bölümüne baktı. "Boş ver," diye hüzünle Lawson'a tekrarladı. "İpi bırak. Tanrı hiçbir zaman bu ülkeyi üzerinde yaşansın diye amaçlamadı; soğuk, buz gibi bir gerçek bu."

Jan muzaffer bir edayla sırıttı. "Sanırım çadıra gidip bir sigara içeceğim."

"Görünüşte haklısın, Bill, evladım," diye konuştu Lawson, "ama sen bir aptalsın ve bunu da soğuk, buz gibi bir gerçek olarak kabul edebilirsin. Siz karalılara bir denizcinin bir şeyler öğretmesi gerekir. Hiç makaslamadan söz edildiğini duymuş muydun? O zaman gözlerini şuna dik de bak."

Denizci hızla çalıştı. Önceki sonbahar kanoyu yerleştirdikleri eşya yığınından bir çift uzun kürek çıkarttı. Bunları küreklerin yassı uçlarına yakın bir yerden yaklaşık dik açıyla birleştirdi. Sapların durduğu yere karların arasından kumda iki delik açtı. Birleşme noktasına iki halat parçası geçirdi ve birinin ucunu sahildeki bir buz kütlesine bağladı. Diğer halatı da Kızıl Bill'e attı. "Al, evladım, yakala şunu ve ileri doğru çek.

Jan dehşet içinde darağacının havaya yükseldiğini gördü. "Hayır! Hayır!" diye haykırdı, geri çekilip yumruklarını sıkarken. "Böyle olmaz! Asılmayacağım! Gelin bakalım sizi budalalar! Sizi pataklayacağım, hepinizi birden, arka arkaya! Kıyamet koparacağım! Her şeyi yapacağım! Ve asılmadan öleceğim!"

Denizci bıraktı ki diğer ikisi çılgın yaratıkla debelensin. Şiddetle yuvarlandılar, boğuştular, kar ve tundrayı havalandırdılar, amansız mücadeleleri doğanın serdiği beyaz örtünün üzerinde bir insani tutku

trajedisi çiziyordu. Ara sıra Jan'ın bir kolu ya da bacağı kümeden dışarı çıkıyor ve Lawson bunu yakalayıp hızla bir ip bağlıyordu.

Jan eşeleniyor, tırmalıyor, küfrediyordu ama santim santim yakalanıyor ve acımasız makasın karın üzerinde devasa bir panel gibi yükseldiği yere çekiliyordu.

Kızıl Bill ilmiği ayarladı, düğümü de adamın sol kulağının altına yerleştirdi. Bay Taylor ve Lawson da halatın serbest ucunu tutmuşlar, işareti alınca darağacını yükseltmeye hazırlanıyorlardı. Bill oyalanıyor, eserini sanatçı gözüyle değerlendiriyordu.

"Yüce Tanrım! Şuna bakar mısınız!"

Jan'ın sesindeki dehşet diğerlerinin duraklamasına neden oldu. Devrilen çadır kalkmış ve alacakaranlıkta hayalet gibi kollar sallıyor ve sarhoş gibi onlara doğru sendeleyerek ilerliyordu. Ama bir an sonra John Gordon açıklığı buldu ve sürünerek dışarı çıktı.

"Bu da ne!" Manzarayı gördüğünde sesi bir anda kesiliverdi. "Durun, ben ölmedim!" diye haykırdı ve yüzünde şiddetli bir ifadeyle gruba doğru yaklaştı.

"Sizi kurtuluşunuzdan dolayı tebrik etmeme izin verin Bay Gordon," diye atıldı Bay Taylor. "Kıl payıyla, efendim, gerçekten de kıl payıyla."

"Tebriğinin cehenneme kadar yolu var! Ölmüş ve çürümüş olabilirdim ve sizin yardımınız, sizin!" Bunun ardından John Gordon güçlü, kaba, yoğun, suçlayıcı, yalnızca sövgülerden ve sıfatlardan oluşan bir dille patladı.

"Yalnızca sıyırdı," diye devam etti, yeterince rahatladıktan sonra. "Hiç sığır sıyırdın mı, Bay Taylor?"

"Evet efendim, birçok kez, Tanrı'nın ülkesinde."

"İşte öyle. Bana olan da bu. Kurşun kafatasımın dibini, boynumun tepesinden sıyırdı. Bayılttı, ama zarar vermedi." Bağlanmış adama döndü. "Ayağa kalk Jan. Seni bir güzel pataklayacağım ya da benden özür dile. Diğerleriniz, uzak durun."

"Sanmıyorum. Beni çöz de görürsün," diye yanıt verdi, tövbe etmeyen Jan; içindeki şeytan hâlâ zapt edilmemişti. "Seni patakladıktan sonra da diğer budalaları ele alacağım, birer birer, hepsini birden!"

KADINLARIN CESARETİ

Arzulu gözleri ve donmuş tüyleriyle bir kurt kafası çadırın kapaklarını araladı.

"Hey! Chook! *Siwash*! Chook, seni şeytanın dölü!" diye çadır sakinleri hep bir ağızdan itiraz ettiler. Bettles teneke bir tavayla sertçe vurdu ve hayvan hızla geri çekildi. Louis Savoy çadırın kapaklarını yeniden bağladı, dibine doğru bir tavayı yerleştirdi ve ellerini ısıttı. Dışarısı çok soğuktu. Kırk sekiz saat önce alkollü termometre sıfırın altında otuz sekiz dereceyi göstermişti ve o zamandan beri de düzenli ve acı bir şekilde soğumaya devam ediyordu. İnişin ne zaman duracağını bilmek mümkün değildi. Ve böylesi zamanlarda, sobadan uzaklaşmak ya da insanın teneffüs edeceği soğuk atmosfer miktarını çoğaltmak, Tanrı böyle arzulamadıysa, iyi bir hareket hızı değildi. İnsanlar bazen bunu yapar sonra da ciğerlerini üşütürlerdi. Bu kuru, kesik kesik, özellikle de domuz pastırması kızartılırken rahatsız edici olan bir öksü-

rüğe neden olurdu. Sonrasında, ilkbahar veya yaz aylarında, donmuş çamurda bir çukur kazılırdı. İçine de bir adamın bedeni atılıp üzeri bataklık yosunuyla kapatılır ve kıyamet günü geldiğinde tamamen ve buz gibi sapasağlam kalkacağı güvencesiyle orada bırakılırdı. İnancı güçlü olmayan ve kaderdeki o günün geleceğinden kuşku duyanlar açısından, ölmek için Klondike'tan daha uygun bir ülke önermek mümkün değildir. Ama bu cümlelerden de burasının yaşamanın amacına uygun bir ülke olduğu sonucu da çıkartılmamalıdır.

Dışarısı çok soğuktu, ama içerisi de aşırı sıcak değildi. Eşya olarak nitelendirilebilecek tek şey sobaydı ve adamlar tercihlerini bundan yana yaptıklarını samimiyetle gösteriyorlardı. Zeminin yarısını çam iğneleri kaplıyordu; bunun üzerine uyku kürkleri serilmişti, altında da kışın yağan kar yatıyordu. Zeminin geri kalanıysa mokasenler tarafından ezilmiş, kap kaçak ve kutup kampında bulunabilecek diğer alet edevatla kaplı kardan oluşuyordu. Soba kıpkırmızıydı ve gürül gürül yanıyordu, ama sadece bir metre ötesinde bir buz kalıbı, derenin dibinden çıkartıldığı kadar keskin ve kuru duruyordu. Dışarıdaki soğuğun basıncı içerideki sıcağı yukarı itiyordu. Sobanın hemen tepesinde, borunun brandadan geçtiği yerde daire şeklinde bir kuruluk vardı; hemen ötesinde, boru merkezde kalmak üzere, dumanı tüten bir branda dairesi bulunuyordu; bunun dışında ıslak ve nemli bir çember daha vardı; nihayet, çadırın geri kalanı, yan duvarlarıyla tepesi bir buçuk santim kalınlığında kuru, beyaz kristalleşmiş buzla kaplıydı.

"Ah! Ah! Ah!" Kürklerin üzerinde uyuyan sakallı, solgun ve yorgun bir genç adam acıyla inliyordu ve uyanmasına rağmen inlemesinin tonunu ve yoğunluğunu artırmıştı. Bedeni battaniyelerin altında yarı yarıya doğrulmuş halde kasılmalar geçiriyor, sanki ısırgan otlarının üzerine yatmış gibi titreyip sarsılıyordu.

"Döndürün" dedi Bettles. "Kramp girdi."

Bunun üzerine, acımasızca bir iyi niyetle, yarım düzine istekli yoldaşı tarafından döndürülüp, yumruklanıp sarsıldı.

"Bu ize lanet olsun," diye yavaşça mırıldandı, battaniyeleri bir kenara itip oturmak üzere doğrulurken. "Bütün ülke boyunca koşturdum; üç sezon boyunca oyun kurucu olarak oynadım, ellerimle çalıştım ve her türden işte çalışarak kendimi pişirdim; sonra bu Tanrı'nın unuttuğu topraklara göç ettim ve bir de baktım ki erkekliğin en basit özelliklerine bile sahip olmayan bir hanım evladıymışım!" Ateşe doğru eğildi ve bir sigara sardı. "Ah, hayır, sızlanmıyorum. Sonuçlara katlanacağım, tamam; yalnızca namusumla kendimden utanıyorum, o kadar. İşte buradayım, pis bir otuz milin ucunda, pembe bir çaycı dejenerenin tarlalarda beş millik bir yürüyüşten sonra olduğu kadar yorgun ve kaskatıyım. Peh, bu beni hasta ediyor. Kibritiniz var mı?"

"Krizlere girme, genç adam." Bettles istediği ateş çubuğunu uzattı ve onu babaca teskin etti. "Başlangıçta biraz kötü olursun. Acı çekersin. İze ilk ne zaman çıktım hatırlamıyorum bile! Kaskatı mı? Ağzımı bir su deliğinden çekip doğrulmamın on dakika sürdüğünü bilirim, bütün eklemlerim öldüresiye takırdayıp çatır-

dıyordu. Kramp mı? Öyle düğümlenmişlerdi ki bütün kamp halkı yarım gün boyunca beni açmaya uğraştılar. Bir acemi için çok iyisin, sağlam bir ruhun var. Bir yıl sonra gel, biz eski tüfeklerin hepsini her seferinde yere serersin. Ve en çok senin lehine olan şey, evvelce birçok kişiyi zamansızca Hz. İbrahim'in bağrına gönderen o yağ kütlesi sende yok."

"Yağ kütlesi mi?"

"Evet. Cüsseyle birlikte olur. Mesele işe gelince, iri olmak pek de iyi değildir."

"Hiç duymamıştım."

"Hiç duymamıştın, gerçek ha? Eh, bu dosdoğru, gün gibi açık bir olgu ve kurtuluşu yok. Büyük bir çaba için iri olmak iyidir de, kalıcı olmayınca bir işe yaramaz ve kalıcı güç ile cüsse pek bağdaşan şeyler değildir. Cılız çeneli bir köpek gibi kemiğe asılmak konusunda ufak tefek, sıska adamlara bakmalısın. Cehennem ateşi, cüsseli adamlarda bulunmaz!"

"Tanrı adına!" diye lafa girdi Louis Savoy, "bu, nasıl diyorsunuz, şaka değil! Bir adam tanıyordum, öyle iriydi ki, bufalo kadar. Onun yanında, Sulphure Creek izdihamında, küçük bir adam vardı, Lon McFane. Lon McFane'i bilirsin, şu kızıl saçlı, sırıtan küçük İrlandalı. Ve günlerce yürüdü de yürüdü, gece gündüz yürüdü. Ve o iri adam çok yoruldu ve karlara serildi. O küçük adam, büyük adamı itekledi, adam da, nasıl diyorsunuz, hah, çocuklar gibi ağladı. Küçük adamsa iteledi de iteledi ve uzun süre yürüttü, büyük adamı benim kulübeme getirdi. Battaniyelerimin altından çıkmadan üç gün boyunca yatmıştı. Hiçbir yerde onun gibi iri bir *squaw* görmemiştim. Hiçbir

yerde. Onda, senin dediğin gibi yağ kütlesi vardı. Dediğin gibi."

"Ama bir de Axel Gunderson vardı" diye konuştu Prince. O iri İskandinav ölümünü gölgeleyen trajik olaylar yüzünden, maden mühendisinde derin bir iz bırakmıştı. "Yukarıda, oralarda bir yerlerde yatıyor." Eliyle belli belirsiz bir şekilde doğu yönünü gösterdi.

"O, Tuzlu Suya sırt çeviren ve sırf cesaretiyle bir musu deviren en iri adamdı," diye ekledi Bettles, "ama o kuralı doğrulayan istisnaydı. Onun kadınına baksana Unga, elli kilo çekiyordu, sadece et, hiç fazlası yok. İçinde ne varsa hepsine karşı kendi cesaretini koyabilir, karşı çıkabilir ve gerekirse fazlasını da yapabilirdi. Dünya üzerinde, içinde ya da altında, o kadının yapamayacağı bir şey yoktu."

"Ama adamı seviyordu" diye itiraz etti mühendis.

"O değil. Yani..."

"Dinleyin kardeşlerim," dedi kumanya kutusunun üzerinde oturduğu yerden lafa karışan Sitka Charley. "İri adamların kaslarındaki yağ kütlesinden, kadınların cesaretinden ve sevgiden söz ettiniz ve doğru konuştunuz; ama benim aklımda ülke gençken ve insanların ateşleri yıldızlar kadar birbirlerinden uzakken yaşananlar var. O zamanlar iri bir adam ve yağ kütlesi ve bir kadınla işim olmuştu. Ve kadın da küçüktü; ama yüreği adamın sığır yüreğinden daha büyüktü ve cesareti vardı. Yorucu bir izde yolculuk ediyorduk, Tuzlu Suya kadar uzanıyordu ve soğuk acıtıyordu, kar derindi, açlık büyüktü. Ve kadının aşkı büyük bir aşktı – buna eklenecek bir şey yok."

Durakladı ve baltasıyla yanındaki buzdan parçalar kesip sobanın üzerinde duran, içinde içme suyu-

nun çözüldüğü altın tavasına attı. Adamlar yaklaştı, kramp geçiren de kazık kesmiş gövdesini beyhude yere rahatlatmaya çalıştı.

"Kardeşlerim, kanım *Siwash* ile kırmızı, ama yüreğim beyaz. Birini babalarımın hatalarına borçluyum, diğerini de arkadaşlarımın erdemlerine. Ben daha çocukken, büyük bir gerçeğe vâkıf oldum. Dünya sizin cinsinize ve sizlere verilmiş; ki *Siwash* size karşı duramaz, karibu ve ayı gibi soğukta yok olup gidecekler. Bu yüzden sıcağa geldim ve aranıza oturdum, sizin ateşlerinizin yanına ve bakın artık sizlerden biri oldum. Hayatımda çok şey gördüm. Garip şeyler yaşadım ve farklı ırklardan insanlarla büyük, büyük izlerde dolaştım. Ve bunlar yüzünden, başarıları sizin gibi ölçüyor, insanları yargılıyor ve fikirleri düşünüyorum. Bu yüzden, sizin ırkınızdan biri hakkında sert sözler söylersem, yanlış anlamayacağınızı biliyorum; babamın halkından biri hakkında iyi şeyler söylediğimde de kalkıp, 'Sitka Charley bir *Siwash*, gözlerinde çarpık bir ışık, dilinde de düşük bir onur var,' demezsiniz. Öyle değil mi?"

Çember, gırtlaklarının derinliklerinden homurdanarak onayladı.

"Kadın Passuk'tu. Kıyıda yaşayan ve Chilcat totemleri denizin tuzlu kollarından birinin başında dikilen halkından onu adil bir alışverişle almıştım. Kalbim ona meyilli değildi, görünüşünü de enine boyuna düşünmüş değildim. Çünkü gözlerini yerden nadiren kaldırıyordu, çekingen ve korkmuştu, evvelce hiç görmedikleri bir yabancının kucağına fırlatılmış kızların olacağı gibi. Dediğim gibi, kalbimde onun

sızabileceği bir yer yoktu, çünkü aklımda uzun bir yolculuk vardı ve köpeklerimi besleyecek, uzun nehir yolculuklarında benimle birlikte kürek sallayacak birisine ihtiyacım vardı. Bir battaniye ikimizi de örtecekti; bu yüzden Passuk'u seçtim.

"Size hükümetin bir hizmetkârı olduğumu söylemiş miydim? Söylemediysem, bunu böylece bilin. Böylece bir savaş gemisine bindirildim, kızaklarım, köpeklerim, kurutulmuş yiyeceklerimle, Passuk da benimle geldi. Kuzeye gittik, Bering Denizinin kışlık buz sınırına ve orada karaya çıktık – ben, Passuk ve köpekler. Bana Hükümetin parası da verilmişti, çünkü onun hizmetkârıydım, bunun yanı sıra insanın gözünün görmediği toprakların haritaları ve mesajlar da verildi. Bu mesajlar mühürlüydü ve hava şartlarına karşı dikkatle muhafaza edilmişti, bunları Kuzey Buz Denizindeki büyük Mackenzie tarafından buzlara kıstırılmış balina gemilerine teslim edecektim. Bu kadar büyük bir nehir hiç olmadı, Bütün Nehirlerin Anası bizim Yukon'u saymazsak tabii ki.

"Tüm bunlar ne orada ne de buradaydı, çünkü anlatacağım öykü ne balina gemileriyle ne de Mackenzie'de geçirdiğim buzdağlarıyla kaplı kış hakkında. Sonrasında, bahar geldiğinde ve günler uzayıp karda kabuk oluştuğunda Passuk ve ben güneye geldik, Yukon ülkesine. Yorucu bir yolculuktu, ama güneş ayaklarımızın yolunu gösteriyordu. Burası o zamanlar dediğim gibi çıplak bir ülkeydi, biz de Forty Mile'a gelene dek sırık ve kürek yardımıyla akıntıya karşı yolculuk ettik. Yeniden beyaz yüzler görmek iyiydi ve biz de kıyıya yanaştık. Kış, sert bir kıştı.

Karanlık ve soğuk üzerimize yıkılıyordu, yanında da kıtlık vardı. Şirketin memuru herkese yirmi kilo un ve on kilo domuz eti verdi. Fasulye yoktu. Köpekler de sürekli uluyordu; dümdüz karınlar ve derin çizgili yüzler vardı, güçlü adamlar zayıf oldu, zayıf olanlarsa öldü. Ayrıca çok da iskorbüt vardı.

"Sonra hep birlikte bir gece depoya girdik ve boş raflar kendi boşluğumuzu daha da kötü yaptı. Kısık sesle konuşuyorduk, ateşin ışığında, çünkü mumlar baharda hâlâ nefes alacak olanlar için saklanmıştı. Tartışıldı ve birisinin Tuzlu Suya gidip dünyaya sefaletimizi anlatması gerektiği söylendi. Bunun üzerine bütün gözler bana döndü, çünkü benim büyük bir seyyah olduğum biliniyordu. 'Deniz kenarındaki Haines Misyonuna,' dedim, 'Yedi yüz mil var ve her santimi kar ayakkabısıyla ezilecek. Bana en seçme köpeklerinizi verin, en iyi kumanyanızı da, o zaman giderim. Passuk da benimle gelecek!'

"Bunu kabul ettiler. Ama orada biri ayağa kalktı, Uzun Jeff, bir Yanki, iri kemikli ve koca kaslı. Bunun yanı sıra konuşması da kocamandı. O da büyük bir seyyah olduğunu söyledi, kar ayakkabısıyla doğmuş ve buffalo sütüyle büyümüş. Benimle birlikte gelecekti, eğer ben izde yıkılırsam, haberi Misyona o ulaştıracaktı. Gençtim, Yankileri de tanımıyordum. Nereden bileyim, kocaman konuşmaların yağ kütlesini işaret ettiğini ve büyük işler başaran Yankilerin dilini tuttuğunu? Böylece seçme köpekleri ve kumanyanın en iyisini aldık ve üçümüz ize koyulduk; Passuk, Uzun Jeff ve ben.

"Eh, karları ezdik, sırıkla kızakları çektik, yığılmış nehir buzuna da yabancı değildik; bu yüzden

çektiğimiz zahmetten söz etmeyeceğim, yalnızca bazı günler on mil, bazı günler otuz mil yaptığımızı söyleyeceğim, on mil yaptığımız günlerse çoğunluktaydı. Kumanyanın en iyisi de yeterli değildi, bu yüzden baştan itibaren kısıtlamaya gittik. Aynı şekilde seçme köpekler de güçsüzdü ve onları ayakta tutmakta zorluk çekiyorduk. White Irmağında üç kızağımız ikiye indi ve daha ancak iki yüz mil yapmıştık. Ama bir şey kaybetmiş olmadık; yolda düşen köpekler kalanların midesini boyladı.

"Pelly'ye varana kadar ne bir selamlama ne de yükselen bir duman gördük. Orada kumanya bulacağımızı düşünüyordum; aynı zamanda izden usanmış, sızlanıp duran Uzun Jeff'i de bırakmayı planlıyordum. Ama memurun ciğerleri ötüyordu, gözleri parlaktı ve deposu da neredeyse boşalmıştı; misyonerin boş deposunu da gösterdi, köpekleri uzak tutmak için büyük bir taş yığınıyla örtülmüş mezarını da. Burada bir grup Kızılderili de vardı, ama bebek ve yaşlı kimse yoktu ve aralarından çok azının baharı göreceği belliydi.

"Böylece, midemiz boş, isteksizce devam ettik, deniz kıyısındaki Haines Misyonuyla aramızda beş yüz millik kar ve sessizlik uzanıyordu. Karanlık en kötü halindeydi ve gün ortasında güneş güneydeki ufuk çizgisini aşamıyordu. Ama buz yığınları daha azdı, yolculuk daha kolaydı; bu yüzden köpekleri zorladım, erken ve geç saatlerde de yolculuk yaptık.

"Forty Mile'da dediğim gibi, her santimi kar ayakkabılarıyla ezmemiz gerekiyordu, kar ayakkabıları da ayaklarımızda büyük yaralar açıyor, ayaklarımız çat-

lıyor ve açılıyor, ama hiç iyileşmiyordu. Her gün de bu yaralar daha kötüleşiyor ve sabahları, ayakkabıları takarken Uzun Jeff bebekler gibi ağlıyordu. Onu hafif kızağın önüne, izi açın diye koydum, ama o rahat etmek için kar ayakkabılarını çıkarttı, bu yüzden iz basılmadı, mokasenleri büyük delikler açıyor ve bu deliklere köpekler yuvarlanıyordu. Derilerinin altında köpeklerin kemikleri kırılmaya adaydı ve bu durum onlar için iyi olmuyordu. Bu yüzden adama sert sözler söyledim, o da söz verdi, ama sözünü tutmadı. O zaman onu köpek kırbacıyla dövdüm ve bundan sonra köpekler yuvarlanmadı. O bir çocuktu, acı ve yağ kütlesi ne olacak?

"Ama Passuk. Adam ateşin başına uzanıp inlerken, o yemek pişiriyor, sabah kızakları koşmaya, akşamlarıysa çözmeye yardım ediyordu. Köpekleri de kurtardı. Sık sık öne geçiyor, ızgaralı ayakkabılarını kaldırıp yolu kolaylaştırıyordu. Passuk –nasıl diyeyim?– bunları yapacağını kabul etmiştim ve bir daha düşünmedim. Çünkü aklım başka şeylerle meşguldü, üstelik yaşım gençti ve kadınları tanımıyordum. Yalnızca arkama bakıp düşündüğümde anlıyorum.

"Adam hiçbir işe yaramaz oldu. Köpeklerin çok az gücü kalmıştı, ama o geri düştüğünde kızağa biniyordu. Passuk kızağı alacağını söyledi, böylece adama yapacak iş kalmayacaktı. Sabah ona hakkı olan kumanyayı verdim ve ize yalnız başına yolladım. Sonra kadınla birlikte kampı topladık, kızakları yükledik ve köpeklerin koşumlarını taktık. Öğlen saatlerinde, güneş bize göz kırparken, adamı yakaladık, gözlerinde yaşlar donmuştu ve onu geçtik. Gece kamp yaptık,

bir kenara onun için kumanya ayırdık ve kürklerini serdik. Büyük de bir ateş yaktık ki bizi görsün. Saatler sonra sendeleyerek geldi, inleyip ağlayarak yemeğini yedi ve uyudu. Bu adam hasta değildi. Yalnızca iz yorgunuydu, bitkindi, açlıktan zayıf düşmüştük. Ama Passuk ve ben de iz yorgunuyduk, bitkindik ve açlıktan zayıf düşmüştük, ama bütün işi biz yapıyorduk, o hiçbir iş yapmıyordu. Ama onda kardeşimiz Bettles'ın sözünü ettiği yağ kütlesi vardı. Bir de adama hep hakkı olan kumanyayı verdik.

"Sonra bir gün Sessizliğin içinde yolculuk eden iki hayaletle karşılaştık. Bunlar bir adam ve bir de oğlan çocuğuydu ve beyazdılar. Le Barge Gölünde buz açılmış ve ana malzemelerini yutmuştu. Her biri omuzlarında birer battaniye taşıyordu. Gece bir ateş yaktılar ve sabaha kadar üzerine çömeldiler. Çok az unları vardı. Bunu ılık suda karıştırıp içiyorlardı. Adam bana sekiz kupa un gösterdi; bütün sahip oldukları buydu ve açlıktan kırılan Pelly iki yüz mil ötedeydi. Aynı zamanda arkalarından bir Kızılderilinin geldiğini söylediler; adilce paylaşmışlardı, ama o tempoyu tutturamamıştı. Adil paylaştıklarına inanmadım, yoksa Kızılderili tempoyu tuttururdu. Ama onlara kumanya veremezdim. Bir köpek çalmaya kalkıştılar –en şişmanı, ama o da çok zayıftı– ben de tabancamı suratlarına dayayıp gitmelerini söyledim. Onlar da gittiler; sarhoşlar gibi, Sessizliğin içinde ve Pelly'ye doğru.

"Artık üç köpeğim vardı, bir de kızağım, köpekler sadece bir deri bir kemik kalmışlardı. Odun az olduğunda ateş alçak yanar, kulübe de soğuk olur. Biz de

öyleydik. Kumanya kıtken soğuk fena ısırır, suratlarımız kapkara ve donuktu, öyle ki anamız görse tanımazdı. Ayaklarımız da çok ağrıyordu. Sabahları, ize düştüğümde, kar ayakkabılarının acısı bastırdığında, ağlamamak için ter döküyordum. Passuk hiç ağzını açmadı ve izi açmak için öne geçti. Adam uluyordu.

Thirty Mile hızlıydı, akıntı buzu alttan yiyordu, birçok delik, çatlak ve açık su vardı. Bir gün adama rastladık, dinleniyordu; alışkanlık edindiği üzere sabah önden çıkmıştı. Ama aramızda açık su vardı. Bunu bir kızak için çok dar olan bir buz parçasından geçerek aşmıştı. Biz de bir buz köprüsü bulduk. Passuk hafifti ve ilk o geçti, buz kırılırsa diye ellerinde yanlamasına uzun bir sırık tutuyordu. Ama o hafifti, ayakkabıları da genişti ve o geçti. Sonra köpekleri çağırdı. Ama onlarda ne kar ayakkabısı ne de sırık vardı, buzu kırdılar ve suyun altına gittiler. Ben kızağı sıkıca tuttum, ta ki koşumlar kopup köpekler buzun altında kaybolana dek. Onlarda çok az et vardı, ama bir haftalık kumanya için onlara güveniyordum ve gitmişlerdi.

"Ertesi sabah çok az kalmış olan bütün kumanyayı üçe böldüm. Uzun Jeff'e bizimle gelebileceğini ya da isterse gelmeyebileceğini söyledim; çünkü hafif ve hızlı yolculuk edecektik. Ama o sesini yükseltti ve ağrılı ayaklarıyla sıkıntılarından söz etti ve yoldaşlık üzerine acı sözler sarf etti. Passuk'un ayakları da ağrıyordu, benim ayaklarım da ağrıyordu Evet, onunkilerden çok ağrıyordu, çünkü biz köpeklerle çalışmıştık; ama anlamaya çalıştık. Uzun Jeff bir daha ize koyulmadan öleceğine yemin etti; bunun üzerine Passuk bir kürk

örtü aldı, ben de tavayla bir balta aldım ve gitmeye hazırlandık.

"Ama Passuk adamın payına baktı ve 'bir bebeğe iyi yemeği harcamak yanlış, ölse daha iyi' dedi. Başımı salladım ve olmaz dedim; bir kez yoldaş olan hep yoldaş kalırdı. O da Forty Mile'deki adamlardan söz etti; onların çok ve iyi adamlar olduklarından ve baharda kumanya getirmem için bana güvendiklerinden. Ben yine de olmaz deyince, kemerimden tabancamı hızla kaptı ve kardeşimiz Bettles'ın dediği gibi, Uzun Jeff zamanı gelmeden Hazreti İbrahim'in bağrına gitti. Bu yüzden Passuk'u azarladım; ama o hiçbir üzüntü göstermedi, pişman da de. Ve kalbimde onun haklı olduğunu biliyordum."

Sitka Charley durdu ve sobadaki altın tepsisine iki parça buz attı. Adamlar sessizdi, sırtları da dışarıdaki soğuktan yakınan köpeklerin iniltili ağlamasıyla buz gibi olmuştu.

"Günlerce karın içinde iki hayaletin –Passuk ve ben– uyuduğu yerlerden geçtik ve biliyorduk ki Tuzlu Suya eriştiğimizde mutlu olacaktık. Sonra Kızılderili'yle karşılaştık, o da yüzü Pelly'ye doğru dönmüş başka bir hayalet gibiydi. Adamla çocuk adil bölüşmediler, dedi, üç gündür unu kalmamıştı. Her gece mokasenlerinin bir parçasını suda kaynatıyor ve yiyordu. Çok bir mokaseni de kalmamıştı. Üstelik o bir sahil Kızılderilisiydi ve bunları bize onun dilini konuşan Passuk aracılığıyla anlatıyordu. Yukon'un yabancısıydı ve yolları bilmiyordu, ama yüzünü Pelly'ye döndürmüştü. Ne kadar uzaktaydı? İki uyku? On? Yüz – bilmiyordu, ama Pelly'ye gidiyordu. Geri dö-

nemeyecek kadar ilerlemişti ve artık yalnızca ileri gidebilirdi.

"Kumanya istemedi, çünkü bizim de kötü durumda olduğumuzu görüyordu. Passuk adama baktı, sonra da bana; sanki aklı ikiye bölünmüş gibiydi, tıpkı yavrularının başı dertte olan bir ana keklik gibi. Bunun üzerine ona döndüm ve 'Bu adama adil davranılmamış. Ona kumanyamızdan bir parça vereyim mi?' dedim. Gözlerinin ışıldadığını gördüm, keyif almış gibi; ama uzun uzun önce adama ve sonra bana baktı, dudaklarını kıstı ve dedi ki: 'Hayır. Tuzlu Su çok uzakta ve Ölüm yolda bekliyor. Bu yabancı adamı alıp benim Charley'mi bırakması daha iyidir.'

Böylece adam Sessizlik içinde Pelly'ye doğru yeniden yola düştü. O gece Passuk ağladı. O zamana kadar ağladığını hiç görmemiştim. Ateşin dumanından da değildi, çünkü odun kuruydu. Bu yüzden hüznünün nedenini merak ettim, kadının yüreğinin izin ve acının karanlığından yumuşadığına hükmettim.

"Yaşam garip bir şey. Bu konuda çok düşündüm, uzun uzun fikir yürüttüm, ama gündelik garipliği azalacağına çoğaldı. Yaşama böylesine tutunmak niyeydi? Bu hiç kimsenin kazanamadığı bir oyun. Yaşamak çok uğraşmak, çok acı çekmek demek; ta ki yaşlılık üstüne yıkılıp biz de ellerimizi ölmüş ateşlerin soğuk küllerinin üzerine atana kadar. Yaşamak zor. Bebek acı içinde ilk nefesini alıyor ve acı içinde yaşlı adam son nefesini veriyor, bütün günleri de zahmet ve hüzün dolu; yine de Ölümün açık kollarına sendeleyerek, düşüp kalkarak, başını arkaya çevirmiş ve sonuna kadar mücadele ederek gidiyor. Ölümse merhametli. Acı

veren yalnızca Yaşam ve Yaşamın getirdikleri. Ama buna rağmen Yaşamı seviyor, Ölümden nefret ediyoruz. Bu çok garip.

"Bunu izleyen günlerde Passuk ve ben çok az konuştuk. Geceleri karın üzerinde ölmüş insanlar gibi yatıyor, sabahları da ölü insanlar gibi yürüyerek yola koyuluyorduk. Ve her şey ölüydü. Ne kartavuğu, ne sincap ne de karayakkabısı tavşanları, hiçbir şey yoktu. Nehir beyaz örtüsünün altından hiç ses çıkartmıyordu. Hayat ormanda donmuş kalmıştı. Ve şimdi olduğu gibi soğuktu; geceleri yıldızlar yakın ve büyük oluyor, titreşip dans ediyorlardı; gündüzleri de yalancı güneşler, biz birçok güneş görene kadar bizimle alay ediyor ve tüm atmosfer çakıp parlıyordu; kar da elmas tozu gibiydi. Ve ne sıcak ne de ses vardı, yalnızca acı soğuk ve Sessizlik.

"Dediğim gibi, ölüler gibi yürüyorduk, rüyada gibiydik ve zamanın hesabını kaçırmıştık. Yalnızca yüzümüz Tuzlu Suya dönüktü, ruhlarımız Tuzlu Suyu özlüyordu ve ayaklarımız bizi Tuzlu Suya götürüyordu. Tahkeena kıyısında kamp kurduk, ama bunu bilmiyorduk. Gözlerimiz White Horse'u aradı, ama göremedik. Ayaklarımız Kanyonu aradı, ama hissedemedik. Hiçbir şey hissetmedik. Ve sık sık yolda devrildik, ama hep yüzümüz Tuzlu Suya dönük olarak devrildik.

"Son kumanyamız da gitmişti ve adilce paylaşmıştık, Passuk ve ben; ama o daha çok düşüyordu ve Caribou Crossing'de gücü onu terk etti. Ve o sabah tek örtünün altında yatıyorduk ve ize çıkmadık. Benim aklımda olan orada kalıp ölümü Passuk'la el

ele karşılamaktı; çünkü yaşlanmıştım ve kadının aşkını öğrenmiştim. Ayrıca, Haines Misyonu seksen mil uzaktaydı ve koca Chilcoot, ağaç hattının çok üzerinde, aradan fırtınalı başını gösteriyordu.

Ama Passuk benimle konuştu, sessizce, kulaklarımı dudaklarına dayadım ki duyabileyim. Ve artık, benim öfkemden korkmasına gerek olmadığı için yüreğini bana açmıştı; aşkını ve benim anlamadığım başka birçok şeyi anlatıyordu.

"Ve bana dedi ki: 'Sen benim erkeğimsin, Charley ve ben de sana iyi bir kadın oldum. Ve senin ateşini yaktığım, yemeğini pişirdiğim, köpeklerini beslediğim, kürek salladığım veya izde yürüdüğüm tüm o günler boyunca hiç şikâyet etmedim. Ya da babamın kulübesinin daha sıcak olduğunu veya Chilcat'de daha fazla kumanya olduğunu söylemedim. Sen konuştuğunda dinledim. Sen buyurduğunda itaat ettim. Öyle değil mi, Charley?'

"Ben de dedim ki: 'Evet, öyle.'

"Ve o da dedi ki: 'Chilcat'e ilk gelip, yüzüme bile bakmadan, beni bir erkeğin bir köpeği satın alışı gibi satın alıp götürdüğünde, kalbim sana karşı nefret duyuyordu ve acıyla korku doluydu. Ama bu uzun zaman önceydi. Sen bana iyi davrandın Charley, iyi bir adamın köpeğine iyi davranması gibi. Yüreğin soğuktu ve bana orada yer yoktu; yine de bana adil davrandın, doğru davrandın. Cesurca işlere girişip büyük maceralara atıldığında senin yanında oldum ve seni diğer cinsten adamlarla karşılaştırdım ve onların arasında onurunla yükseldiğini gördüm; sözlerin bilgeceydi, dilin doğrucuydu. Seninle gurur duyma-

ya başladım, sonunda bütün kalbimi doldurdun ve bütün düşüncelerim seninle oldu. Yaz ortası güneşi gibiydin, altın izi daire çizip göğü hiç bırakmadığı zamanlardaki gibi. Ve gözlerimi nereye döndürsem güneşi gördüm. Ama kalbin hep soğuktu, Charley ve orada yer yoktu.'

"Ben de dedim ki: 'Öyleydi. Soğuktu ve yer yoktu. Ama bu geçmişteydi. Kalbim şimdi ilkbaharda, güneşin geri döndüğünde yağan kar gibi. Büyük bir çözülme ve erime var, akan suların sesi ve yeşilliklerin tomurcuklanıp açması. Kekliklerin gümbürtüsü, narbülbüllerinin ötüşü ve büyük bir müzik var, çünkü kış geçti, Passuk ve ben de kadının aşkını öğrendim.'

"Gülümsedi ve kıpırdanıp bana yaklaştı. Ve dedi ki, 'Memnun oldum.' Bundan sonra bir süre sessizce yattı, kafası göğsümdeydi ve yavaşça nefes alıyordu. Sonra fısıldadı: 'İz burada sona eriyor, ben de yorgunum. Ama önce başka şeylerden söz edeceğim. Uzun zaman önce, ben Chilcat'te bir genç kızken, babamın çadırındaki kürk balyalarının arasında yalnız başıma oyunlar oynardım; çünkü erkekler uzakta, avdaydı, kadınlar ve oğlanlar da et çekiyorlardı. Bahardı ve ben yalnızdım. Kış uykusundan yeni kalkmış olan büyük bir kahverengi ayı, aç, derisi kemiklerinden sarkmış, başını çadırın kapısından soktu ve "Oof!" dedi. Erkek kardeşim ilk et kızağıyla koşarak geliyordu. Ayıya ateşten aldığı yanar dallarla saldırdı ve koşumlarına bağlı köpekler de arkalarında kızakla, ayının üzerine atıldılar. Büyük bir savaş ve çok gürültü vardı. Ateşte yuvarlandılar, kürk balyaları dağıldı, çadır devrildi. Ama sonunda ayı öldü, kardeşimin

parmakları ağzında, pençelerinin izleri de kardeşimin suratındaydı. Pelly izindeki Kızılderiliye dikkat ettin mi, ateşimizde ısıttığı elinde başparmağı olmayan bir eldiveni vardı? O benim erkek kardeşimdi. Ve ben ona kumanya vermememizi söyledim. O da Sessizliğe kumanyasız gitti.'

"Bu, kardeşlerim, Caribou Crossing'de, karların içinde ölen Passuk'un aşkıydı. Bu büyük bir aşktı, çünkü kardeşini yorucu izlerde acı bir sona sürükleyen adamın aşkı uğruna, erkek kardeşinden kumanyayı esirgemişti. Üstelik, kadının aşkı öyleydi ki kendinden bile esirgemişti. Gözlerini son kez yummadan önce, elimi kavradı ve sincap derisi parkasının içine, göğsüne götürdü. Orada dolu bir kese buldum ve kaybettiği gücün sırrını öğrendim. Her gün adilce hakkımızı almıştık, son zerresine kadar ve her gün o hakkının yalnızca yarısını yemişti. Diğer yarısı o iyi saklanmış keseye gitmişti.

"Sonra bana dedi ki: 'Bu Passuk için izin sonu; ama senin izin, Charley, gider de gider, koca Chilcoot'u aşarak Haines Misyonuna ve denize ulaşır. Ve birçok güneşin ışığında, gider de gider, bilinmeyen topraklara ve yabancı denizlere ulaşır, yıllarla, onurlarla ve büyük şanlarla doludur. Seni birçok kadının çadırına götürür, iyi kadınların, ama hiçbir zaman Passuk'un aşkından daha büyük bir aşka götürmez.'

"Ben de kadının doğruyu söylediğini biliyordum. Ama üzerime bir çılgınlık çöktü ve o iyice doldurulmuş keseyi elimden attım ve benim izimin de sona erdiğine yemin ettim, ama yorgun gözleri yaşlarla dolup yumuşadı ve dedi ki: 'Sitka Charley erkeklerin arasın-

da onuruyla yürüdü ve sözleri hep doğruydu. Şimdi onurunu unutuyor da Caribou Crossing'de beyhude sözler mi sarf ediyor? Artık Forty Mile'da, ona en iyi kumanyalarını veren, en seçme köpeklerini veren adamları anımsamıyor mu? Passuk bu adamdan hep gurur duydu. Doğrulsun, kar ayakkabılarını taksın ve gitsin, ki bu kadın da gururunu sürdürebilsin.'

"O kollarımda soğuduğunda doğruldum, iyice doldurulmuş keseyi aldım, kar ayakkabılarımı taktım ve iz boyunca sendeleyerek ilerledim; çünkü dizlerimde bir yorgunluk, başımda bir sersemlik, kulaklarımda bir uğultu, gözlerimde de çakan bir ışık vardı. Çocukluğumun unutulmuş izleri aklıma geldi. Ziyafet sofralarının dolu tencerelerinin başına oturdum ve şarkılarda sesimi yükselttim, kadınlarla adamların şarkıları ve fok derisi davulların gümbürtüsüyle dans ettim. Passuk da elimden tuttu ve yanımda yürüdü. Uykuya daldığımda beni uyandırdı. Sendeleyip düştüğümde beni kaldırdı. Derin karlara daldığımda beni ize geri döndürdü. Ve bu ışıkla, aklını kaybetmiş, garip sanrılar gören ve fikirleri şarapla havalanmış bir adam gibi deniz kenarındaki Haines Misyonuna vardım."

Sitka Charley çadırın kapısını araladı. Gün ortasıydı. Güneyde, kasvetli Henderson vadisinin hemen üzerinde, soğuk dairesiyle güneş asılı duruyordu. Her iki yanda yalancı güneşler parlıyordu. Hava parıldayan bir örümcek ağı gibiydi. Ön planda, izin kıyısında bir kurt köpeği, soğuktan tüyleri diken diken, gökyüzüne doğru burnunu uzattı ve bir ağıt yaktı.

İZİN SAPAK YERİNDE

"O zaman, o zaman,
kasabayı terk etmeli miyim şimdi
– ve sen, sevgilim, burada mı kalacaksın?"
Svabya Halk Türküsü.

Temiz gözlerinin içi gülen yüzlü şarkıcı eğilip kaynayan fasulye tenceresine su ekledi ve sonra da doğrulup etrafta dolanan köpekleri elindeki yanan dal parçasıyla kumanya kutusuyla mutfak malzemesinden uzaklaştırdı. Adamın gözleri mavi, uzun saçları da altın sarısıydı ve dinç tazeliğine bakmak insana keyif veriyordu. Yeni ay kampı çevreleyen ve onu dünyanın geri kalanından ayıran kar kaplı sık çam ağaçlarının oluşturduğu beyaz hattın üzerini solgun bir boynuz gibi aydınlatıyordu. Üstlerindeki hava o kadar berrak ve soğuktu ki yıldızlar hızlı ve titrek hareketlerle dans ediyorlardı. Güneydoğuda belli belirsiz bir yeşil parıltı, kuzey ışıklarının gelişini haber

veriyordu. Hemen öndeki iki adam yataklarını oluşturan ayı postlarının üzerinde yatıyorlardı. Postla çıplak kar arasında on beş santimlik bir çam dikeni örtüsü vardı. Battaniyeler sıyrılmıştı. Korunak olarak, üstlerinde bir tente, iki ağacın arasına gerilip, yere kırk beş derece açıyla tutturulmuş bir branda vardı. Bu ateşten yükselen ısıyı yakalayıp adamların üstüne yansıtıyordu. Başka bir adam, ateşe yaklaştırdığı bir kızağın üzerine oturmuş mokasenlerini tamir ediyordu. Sağda, donmuş bir çakıl yığını ve kaba bir bucurgat ekmek parası için her gün iç karartıcı çabalarını harcadıkları yeri işaret ediyordu. Solda, dört çift kar ayakkabısı dikilmiş duruyor, kampın basılmış karının dışına çıkıldığında nasıl yolculuk edildiğini gösteriyordu.

O Svabya halk türküsü soğuk kuzey yıldızlarının altında garip bir şekilde acınası geliyor ve günün çabasının ardından ateşin başında toplanan adamlara bir faydası dokunmuyordu. Yüreklerine donuk bir acı ve mide açlığına benzer bir özlem yerleştiriyor, ruhlarını güneye, vadileri aşıp güneş ülkelerine doğru bir arayışa gönderiyordu.

"Tanrı aşkına Sigmund, sus!" diye patladı adamlardan biri. Elleri acıtacak ölçüde sıkılmıştı, ama üzerine yattığı ayı postunun katlarının arasında, gözlerden saklamıştı.

"Peki niçin, Dave Wertz?" diye sordu Sigmund. "Kalbim sevinçli olduğunda neden şarkı söylemeyeyim?"

"Çünkü bir nedenin yok, o yüzden. Etrafına bak be adam ve son on iki aydır midemize gönderdiğimiz

kumanyayı ve nasıl hayvanlar gibi yaşayıp çalıştığımızı düşün!"

Böylece engellenen altın saçlı Sigmund etrafındaki her şeyi, buzla çevrili köpekleri ve adamların nefeslerinin çıkardığı buharı bile gözden geçirdi. "Peki kalp neden sevinçli olmasın?" diye güldü. "İşleri iyi, her şey yolunda. Kumanyaya gelince..." kolunu kıvırdı ve şişen pazularını okşadı. "Hayvanlar gibi yaşayıp çalıştıysak bile karşılığını krallar gibi almadık mı? Damar, tavası yirmi dolara işliyor ve iki buçuk metre genişliğinde olduğunu biliyoruz. Bu yeni bir Klondike –ve bunu biliyoruz– oradaki Jim Hawes, dirseğinin hemen dibindeki, bunu biliyor ve yakınmıyor. Ve işte Hitchcock! Yaşlı bir kadın gibi mokasen dikiyor, zamanını bekliyor. Yalnızca sen bahardaki yıkamaya kadar bekleyip çalışamıyorsun. O zaman hepimiz zengin olacağız, krallar kadar zengin, ama bekleyemiyorsun. Birleşik Devletler'e dönmek istiyorsun. Ben de istiyorum ve orada doğdum, ama bekleyebilirim; her gün tavadaki altın yayıktaki tereyağı gibi ortaya çıkana kadar. Ama sen güzel günlerini istiyorsun ve şimdi bir çocuk gibi ağlıyorsun. Hah! Neden şarkı söylemeyeyim:

"Bir yılda, bir yılda, üzümler olduğunda,
Artık uzakta kalmayacağım.
O zaman hâlâ seviyorsan, aşkım,
Bizim düğün günümüz olacak.
Bir yılda, bir yılda, vaktim geçtiğinde,
Mutlaka senin aşkınla yaşayacağım.
O zaman hâlâ seviyorsan, aşkım,
Bizim düğün günümüz olacak."

Tüyleri kabaran ve hırlayan köpekler ateşe doğru yaklaştılar. Kafesli ayaklardan çıkan tekdüze gıcırtılar, her gıcırtının arasında da, yerde sürünen topukların şeker karıştırılıyormuş gibi sesi duyuluyordu. Sigmund şarkısını kesip hayvanlara küfürler ve yanar dallar fırlattı. Sonra ışık kürk giymiş bir gölge tarafından bölündü ve bir Kızılderili kız kar ayakkabılarını çıkartıp sincap postu parkasının kapüşonunu geriye iterek ortalarında durdu.

Sigmund ve ayı postlarındaki adamlar onu alışıldık "hoş geldin" selamıyla "Sipsu," olarak karşıladılar, ama Hitchcock yanına oturabilsin diye kızağın üzerinde yer açtı.

"Nasıl gidiyor, Sipsu?" diye sordu, kızın usulüyle bozuk İngilizce ve Chinook lehçesiyle konuşarak. "Açlık hâlâ sürüyor mu sizin kampta? Büyücü doktor av bulunamayışının ve mus görülmeyişinin nedenini buldu mu?"

"Evet; doğru. Çok az av hayvanı var ve köpekleri yemeye hazırlanıyoruz. Büyücü doktor da bütün kötülüklerin nedenini buldu ve yarın kurban kesip kampı arındıracak."

"Peki kurban ne olacak? Yeni doğmuş bir bebek mi yoksa kampa yük olacağına ayak altından gitmesi daha hayırlı olacak zavallı yaşlı bir *squaw* mı?"

"Böyle düşünmedi; çünkü ihtiyaç büyük ve onun seçtiği de şefin kızından, benden başkası değil; Sipsu'dan başkası değil."

"Lanet!" Sözcük Hitchcock'un dudaklarından yavaşça, şaşkınlık ve kaygı ifade eder şekilde dolu dolu döküldü.

"Bu yüzden senle ben şu anda izin bir sapağında duruyoruz," diye devam etti kız sakince, "ve ben de geldim ki birbirimize bir kez daha bakalım, yalnızca bir kez daha."

İlkel bir ırkın mensubuydu ve gelenekleriyle yaşadığı günleri de ilkel olmuştu; bu yüzden yaşama metanetle bakıyor ve insan kurban edilmesini doğal düzenin bir parçası olarak görüyordu. Gün ışığına ve karanlığa, sellere ve dona, tomurcukların açmasına ve yaprakların solmasına hükmeden âli güçler kızgındı ve yatıştırılmaları gerekiyordu. Bunu birçok yoldan gerçekleştiriyorlardı – kötü havada ölüm, kahpe buz tabakası, boz ayının pençesi ya da bir adamı kendi çadırında yakalayan ve öksürmesini, ciğerlerindeki yaşamın ağzından ve burun deliklerinden çıkmasını sağlayan öldürücü bir hastalık. Bunun gibi, güçler kurban da alıyordu. Hepsi birdi. Büyücü doktor da güçlerin düşünceleri konusunda bilgiliydi ve yanılmaksızın seçerdi. Ölüm birçok yoldan gelirdi, ama eninde sonunda hepsi birdi – her şeye kadir ve anlaşılmaz olanın tezahürü.

Ama Hitchcock daha sonraki bir ırktan geliyordu. Onun gelenekleri daha az somut ve ululamadan yoksundu ve bu yüzden dedi ki: 'Hayır Sipsu. Sen gençsin ve yaşamın keyfini çıkartıyorsun. Büyücü doktor aptalın biri ve seçimi kötü. Bu iş olmamalı."

Kız gülümsedi ve yanıt verdi: "Yaşam lütufkâr değil ve bunun birçok nedeni var. Birincisi, bizi bir çift yaptı, biri beyaz, biri kırmızı, ki bu kötü. Sonra izlerimizi birleştirdi ve şimdi de ayırıyor; biz de bir şey yapamayız. Evvelce bir kez, tanrılar kızgın olduğun-

da, kardeşlerin kampa geldi. Üç kişiydiler, iri ve beyaz adamlar ve bu işin yapılmaması gerektiğini söylediler. Ama çabucak öldüler ve iş yapıldı."

Hitchcock başıyla onayladı, sonra yarı dönerek ve sesini yükseltti: "Bakın arkadaşlar! Kampta bir sürü saçmalık oluyor ve Sipsu'yu katletmeye hazırlanıyorlar. Ne diyorsunuz?"

Wertz, Hawes'a baktı ve Hawes da ona, ama ikisi de konuşmadılar. Sigmund başını eğdi ve dizlerinin arasındaki çoban köpeğini okşadı. Shep'i kendisiyle birlikte dışardan getirmişti ve hayvanı çok seviyordu. Doğrusu, düşüncelerini çok işgal eden ve göğsündeki küçük madalyondaki resmi şarkı söylemesi için ona ilham veren bir kız, veda etmek için öpüşüp o Kuzey Topraklarına doğru yola çıkmadan önce köpeği ona vermişti.

"Ne diyorsunuz?" diye yineledi Hitchcock.

"Belki o kadar ciddi değildir," diye düşünerek yanıtladı Hawes. "Muhtemelen kızın uydurmasıdır."

"Bu önemli değil!" Onların bariz isteksizlikleri karşısında Hitchcock bir öfke dalgasının içinde yükseldiğini hissediyordu. "Önemli olan, eğer doğruysa, durup seyredecek miyiz? Ne yapacağız?"

"Müdahale etmek için bir neden görmüyorum" diye konuştu Wertz. "Eğer öyleyse öyledir, hepsi bu. Bu insanların yaşam usulleri böyle. Bu onların dini ve bizi ilgilendirmez. Bizi ilgilendiren altın tozunu alıp Tanrı'nın unuttuğu bu ülkeden gitmek. Burası hayvanlardan başkasına uygun değil, bu kara iblisler de hayvan değil de nedir? Üstelik, bu kötü bir politika."

"Ben de öyle diyorum," diye ona uydu Hawes. "Dördümüz burada, Yukon'dan ve herhangi bir beyaz

surattan üç yüz mil uzaktayız. Elli Kızılderiliye karşı ne yapabiliriz ? Onlarla tartışırsak, çekip gitmemiz gerekir. Dövüşürsek, yok oluruz. Üstelik, damarı bulduk, Tanrı aşkına! Ben şahsen buna bağlı kalacağım!"

"Aynen," diye destekledi Wertz.

Hitchcock sabırsızca Sigmund'a döndü, o hâlâ yavaşça şarkı söylüyordu,

> "Bir yılda, bir yılda, üzümler olduğunda,
> Artık uzakta kalmayacağım."

"Eh, böyle işte Hitchcock," dedi sonunda. "Ben de diğerleriyle aynı teknedeyim. Eğer altmış yerli, kızı öldürmeyi kafalarına koymuşsa, eh, biz ona yardımcı olamayız. Bir saldırı ve dünya yüzünden siliniriz. Üstelik bunun ne yararı olacak? Kız yine ellerinde olacak. Güçlü değilsen, insanların âdetlerine karşı gelmenin bir yararı olmaz."

"Ama biz güçlüyüz!" diye araya girdi Hitchcock. "Dört beyaz, yüz katı Kızılderili'ye bedeldir. Bir de kızı düşün!"

Sigmund düşünceli düşünceli köpeği okşadı. "Ama ben kızı düşünüyorum. Gözleri yaz göğü gibi mavi, yaz denizleri gibi gülüyor; saçları da sarı, benimkiler gibi ve bir adamın kolu gibi örgüleri var. Beni bekliyor, orada, daha güzel bir ülkede. Çok da uzun süre bekledi, şimdi servet de göründüğüne göre, onu bir kenara atmayacağım."

"Ve ben de kızın mavi gözlerine bakıp utanacağım, kanı ellerimde olan diğer kızın siyah gözlerini düşündükçe," diye dudak büktü Hitchcock; çünkü o

onur ve kahramanlık için doğmuştu, yapmış olmak için, yapmak için, durup ölçüp biçmek için değil.

Sigmund başını iki yana salladı. "Beni çıldırtamazsın, Hitchcock, senin çılgınlığın yüzünden çılgınca işler de yaptırtamazsın. Bu buz gibi bir iş önerisi ve olgu meselesi. Bu ülkeye sağlığım için gelmedim, üstelik, elimizi kaldırmamız bile olası değil. Bu durum sadece, kız için çok kötü, o kadar. Bu onun halkının âdeti ve bizim bu kez burada olmamız sadece tesadüf. Binlerce ve binlerce yıldır aynı şeyi yaptılar, şimdi de yapacaklar ve ebediyete kadar da yapmayı sürdürecekler. Ayrıca onlar bizden değil. Kız da değil. Hayır, ben de Wertz ve Hawes'la birlikteyim ve..."

O anda köpekler hırlayıp soludular ve o da sözünü kesip birçok kar ayakkabısından çıkan gıcırtılara kulak kabarttı. Arka arkaya Kızılderililer ateşin başına geldiler, uzun boylu ve ciddiydiler kürklere bürünmüş ve sessizce, karın üzerinde gölgeleri garip şekillerde dans ederek durdular. İçlerinden biri, büyücü doktor, genizden bir sesle Sipsu'yla konuştu. Suratı vahşi renklerle karalanmıştı ve omuzlarında bir kurt postu vardı, hayvanın parlak dişleri ve acımasız burnu adamın başının üzerindeydi. Başka söz sarf edilmedi. Madenciler sessizliklerini korudular. Sipsu kalktı ve kar ayakkabılarını taktı.

"Hoşça kal, erkeğim," dedi Hitchcock'a. Ama kızağın üzerinde yanında oturmakta olan adam bir tepki vermedi; hatta beyaz ormana doğru uzaklaşırlarken bile başını kaldırıp bakmadı.

Birçok erkeğin aksine, uyum sağlama becerisi büyük olsa bile, hiçbir zaman Kuzey ülkelerinden bir ka-

dınla birliktelik olasılığını aklına getirmemişti. Geniş kozmopolitliği hiçbir zaman bu toprakların kızlarıyla bir evliliği onaylamaya meyletmemişti. Bu olsaydı da, yaşam felsefesi araya girmezdi. Ama olmamıştı. Sipsu? Onunla kamp ateşi sohbetlerinden keyif almıştı, ama onu kadın kendisini erkek olarak gören bir erkek olarak değil, bir erkeğin bir çocukla ilişkisi olarak ve onun yapısında bir adamın yalnızca sönük bir varoluşun yükünü hafifletmek için bile olsa yapacağı gibi. O kadar. Ama onda, Yanki atalarına ve New England eğitimine karşın, belli bir şövalyemsi sıcak kan kalıntısı vardı ve öyle bir yapıdaydı ki yaşamın ticari yönleri sık sık ona anlamsız geliyor ve adamın içindeki itici güçlerle çelişkiler içeriyordu.

Böylece oturdu, başını öne eğmiş ama kendisinden de büyük, ırkı kadar büyük organik bir kuvvet adamın içinde çalışıyordu. Wertz ve Hawes kuşkuyla ara sıra ona bakıyorlardı; tavırlarında sönük, ama fark edilebilir bir kaygı vardı. Sigmund da bunu hissediyordu. Hitchcock güçlüydü ve bu güvenilmez yaşamlarındaki birçok olayda onun gücünü üstlerinde hissetmişlerdi. Bu yüzden harekete geçtiğinde tavrının ne olacağına dair belli bir korku ve merakla orada duruyorlardı.

Ama adamın sessizliği uzun sürdü ve ateş zayıfladığında Wertz kollarını gerip esnedi ve artık yatması gerektiğini düşündü. Ardından Hitchcock tüm heybetiyle ayağa kalktı. "Tanrı ruhlarınızı cehennemin derinliklerinde lanetlesin, sizi tavuk yürekli korkaklar! Sizinle işim bitti!" Bunu oldukça sakin bir şekilde söylemişti, ama her hecede kuvveti konuşuyor ve her

vurgusu amacını belli ediyordu. "Hadi" diye devam etti. "Bölüştürün, nasıl işinize gelirse. Madenin dörtte biri benim; sözleşmemiz öyle diyor. Test tavalarında yirmi beş otuz ons altın var, tartıyı çıkartın. Şimdi bölüşeceğiz. Sen de Simund, kumanyadan benim dörtte birlik payımı ölçüp ayır. Köpeklerden dördü benim, dört tane daha istiyorum, kamp malzemesi ve madencilik aletlerindeki payıma karşılık onları alırım. Kendi altı ya da yedi onsumla yedek 45-90 ve cephanesini de bırakırım. Ne diyorsunuz?"

Üç adam bir kenara çekilip konuştular. Geri döndüklerinde, Sigmund sözcülüğü üstlendi. "Seninle adil bir şekilde bölüşeceğiz, Hitchcock. Her şeyden dörtte bir hisseni alacaksın, ne fazla ne de az; ister al ister alma. Ama senin kadar bizim de köpeklere ihtiyacımız var, bu yüzden dört tanesini al, o kadar. Malzeme ve aletlerden payını almak istemiyorsan, sen bilirsin. İstersen alırsın, istemezsen bırakırsın."

"Yasanın emrettiği gibi" diye sırıttı Hitchcock. "Peki, öyle olsun. Kabul ediyorum. Ama acele edin. Bu kamp ve içindeki haşarattan ne kadar çabuk ayrılsam o kadar iyi."

Bölüşme başkaca bir yoruma yer verilmeden tamamlandı. Cılız varlığını kızaklardan birine yükledi, dört köpeği topladı ve koşumlarını bağladı. Malzemeyle aletlerdeki payına dokunmadı, ama kızağa yarım düzine kadar köpek koşumu attı ve gözleriyle müdahale edeceklere meydan okudu. Ama adamlar omuzlar silkip ormanda kaybolmasını izlediler.

***

Bir adam karda yüzüstü sürünüyordu. Her yanda kampın mus derisi çadırları görünüyordu. Orada burada sefil bir köpek uluyor ya da yanındakine hırlıyordu. Bir seferinde, içlerinden biri sürünen adama yaklaştı, ama adam hareketsiz kaldı. Köpek yaklaşıp kokladı ve daha da yaklaştı, ta burnu karanlık çöktüğünde orada olmayan yabancı cisme değene kadar. O zaman Hitchcock, çünkü bu Hitchcock'tu, birden doğruldu, hayvanın kaba tüylü boğazına eldivensiz eliyle atıldı. Köpek tam o anda ölümü tanıdı ve adam yoluna devam ettiğinde yıldızlar altında kırık bir boyunla yatıyordu.

Hitchcock böylece şefin çadırına kadar ilerledi. Uzun bir süre boyunca dışarıda, karların üzerinde yattı ve içeridekilerin seslerini dinleyip Sipsu'nun yerini belirlemeye çalıştı. Tabii ki çadırın içi kalabalıktı ve seslerden anlaşıldığı kadarıyla heyecan doruktaydı. Sonunda kızın sesini duydu ve aralarında yalnızca mus derisi kalana kadar çadırın etrafında süründü. Sonra karların içine gömülüp yavaşça kafasını ve omuzlarını içeri uzattı. İçerinin ılık havası suratına çarptığında durdu ve bekledi; bacakları ve bedeninin büyük bölümü hâlâ dışarıdaydı. Hiçbir şey göremiyor, kafasını kaldırmaya da cesaret edemiyordu. Bir yanında bir post balyası vardı. Kokusunu alabiliyordu, ama emin olabilmek için dikkatle yokladı. Yüzünün diğer yanında bir bedeni sardığını anladığı tüylü bir giysi vardı. Bu Sipsu olmalıydı. Bir daha konuşmasını arzulamasına rağmen, sonunda bu riski almaya karar verdi.

Şefle büyücü doktorun yüksek sesle konuştuğunu duyabiliyordu, uzak bir köşede de aç bir çocuk

inleyerek uyuyordu. Bir yanına kıvrılarak dikkatlice kafasını kaldırdı, hâlâ tüylü giysiyle temas halindeydi. Nefesini dinledi. Bu bir kadının nefesiydi; şansını deneyecekti.

Yanına yumuşak, ama kararlı bir şekilde bastırdı ve onun da teması algıladığını fark etti. Biraz daha bekledi, sorgulayıcı bir el başına inip saçının kıvrımlarının arasına oturana kadar. Bir an sonra el suratını nazikçe yukarı kaldırdı ve kendini Sipsu'nun gözlerine bakar buldu.

Kız hayli sakindi. Rahat hareketlerle konumunu değiştirerek kürk balyasının üzerine dirseğini dayadı, vücudunu da yaslayıp parkasını da düzenledi. Böylece adam tamamen gizlenmiş oldu. Sonra, yine rahatça, ona doğru yaslandı; böylece adam kızın koluyla göğsü arasından nefes alabiliyordu ve kafasını eğdiğinde de kulakları yavaşça adamın dudaklarına dayanıyordu.

"Zaman uygun olduğunda," diye fısıldadı adam, "çadırın dışına çık, karların ötesinde, rüzgâra karşı derenin kıvrımındaki çam ağaçlarına doğru ilerle. Orada, köpeklerimle ize çıkmak üzere hazırlanmış kızağımı bulacaksın. Bu gece Yukon'a gidiyoruz; hızlı gideceğimiz için, önüne gelen köpekleri enselerinden yakalayıp derenin kıvrımındaki kızağın yanına sürükle."

Sipsu itiraz eder gibi başını salladı; ama gözleri memnuniyetle parlıyordu ve bu adamın ona böyle bir lütufta bulunmasından gurur duymuştu. O da, ırkının tüm kadınları gibi erkeğin buyruğuna uymak üzere doğmuştu ve Hitchcock "Git!" diye tekrarladığında bunu otoriter bir edayla söyledi ve kız yanıt vermemesine karşın, sözünün yasa olduğunu biliyordu.

"Köpekler için koşum almakla da uğraşma," diye ekledi, çıkmaya hazırlanırken. "Bekleyeceğim. Ama zaman kaybetme. Gün geceyi kovalamaya başladı bile ve insanın kaprisleri için oyalanmaz."

Yarım saat sonra, ayaklarını yere vurup kollarını kızağın yanında sallarken, kızın yaklaştığını gördü; her iki elinde de asık suratlı birer köpek tutuyordu. Bunların yaklaşması üzerine kendi köpekleri hiddetle hırladılar ve o da onları susturuncaya kadar kırbacının kabzasıyla ödüllendirdi. Kampa rüzgâr tarafından yaklaşmıştı ve varlığını belli etme konusunda en korktuğu şey sesti.

"Onları kızağa bağla," diye buyurdu, kız hayvanları koşumlara bağlarken. "Önderlerimi başta isterim."

Ama kız bunları yaptığında, yerini kaybeden hayvanlar yabancılara yüklendi. Her ne kadar Hithccock tüfeğinin kabzasıyla aralarında dalmış olsa bile bir gürültü yükselip uykudaki kampa ulaştı.

"Şimdi köpeğimiz olacak, hem de çok," diye belirtti zalimce bir ifadeyle ve kızağın içinden bir balta çıkarttı. "Sana uzattıklarımı koşumla ve bu arada takımı koru."

Biraz ilerledi ve iki çam ağacının arasında beklemeye başladı. Kampın köpekleri patırtılarıyla geceyi yırtıyorlardı ve o da gelişlerini gözlüyordu. Hızla büyüyen koyu bir leke karın soluk beyaz yüzeyinde şekilleniyordu. Bu sürünün bir öncüsüydü, temiz sıçrayışlarla geliyor ve kurtlarda olduğu gibi kardeşlerine yol gösteriyordu. Hitchcock gölgede bekledi. Köpek geçtiğinde uzandı, yarı yolda ön bacaklarını yakaladı ve savurarak yere fırlattı. Sonra kulağının altına iyi

ayarlanmış bir darbe vurup Sipsu'ya gönderdi. Kız, köpeği koşumlara bağlarken, o da dağınık bir beyaz dişler ve parlayan gözler akını ortaya çıkıp erişemeyeceği uzaklıkta birikene kadar elinde balta ağaçların arasındaki geçidi tuttu. Sipsu hızla çalıştı. Bitirdiğinde adam ileri atıldı, bir ikinciyi yakalayıp sersemletti ve kıza fırlattı. Bunu üç kez daha tekrarladı ve kızak takımı hırlayan bir onlu oluşturduğunda, "Yeter!" diye haykırdı.

Ama tam bu sırada, genç bir erkek Kızılderili, kabilenin habercisi ve en hızlı koşanı köpeklerin arasında sağındaki solundakileri itekleyerek güçbela ilerleyip geçide varmıştı. Hitchcock'un tüfeğinin kabzası onu önce dizlerinin üzerine çökertti ve ardından da yana doğru devrildi. Kuvvetli adımlarla koşan büyücü doktoru darbenin gelişini görebildi.

Hitchcock Sipsu'ya harekete geçmesini haykırdı. Kızın tiz "Chook!" çığlığı üzerine çıldırmış hayvanlar dosdoğru ileri atıldılar ve kızak güçlü bir sıçramayla neredeyse kızı deviriyordu. Güçler herhalde büyücü doktora kızmışlardı ki o anda onu ize doğru fırlattılar. Önder köpek büyücünün kar ayakkabılarına bastı ve onu devirdi, arkadan gelen dokuz köpek de adamı ayaklarının altına aldılar ve kızak da üzerinden geçti. Ama çabucak ayağa kalktı ve eğer Sipsu uzun köpek kamçısını geriye doğru savurup gözlerine köreltici bir darbe vurmasaydı, gece başka türlü sonuçlanabilirdi.

Kıza yetişmeye çalışan Hitchcock da izin orta yerinde acıyla sallanan adama çarptı. Böylece, bu ilkel din adamı, şefin çadırına geri döndüğünde, beyaz adamın yumruğunun gücü konusundaki bilgisi bayağı bir

artmış durumdaydı. Bu yüzden de o zaman, konseyde konuşurken bütün beyaz adamlara karşı çok kızgındı.

***

"Toparlanın tembel herifler, toparlanın! Daha siz ayakkabılarınızı giymeden yemek hazır olacak!"

Dave Wertz üstündeki ayı postunu attı, doğrularak oturdu ve esnedi.

Hawes gerindi, kolundaki kaslardan birinin uyuşmuş olduğunu fark ederek uykulu uykulu ovuşturdu. "Acaba Hitchcock dün geceyi nerede geçirdi?" diye sordu, mokasenlerine uzanırken. Kazık kesmişlerdi, o da bunları yumuşatmak üzere ateşe doğru ayağında çoraplarıyla yürüdü. "Her ne kadar çok iyi çalışıyor olsa da," diye ekledi, "gitmesi iyi oldu."

"Evet, çok tahakkümcüydü. Derdi de buydu. Sipsu için çok kötü. Ona çok mu düşkündü?"

"Sanmam, yalnızca ilke. O kadar. Doğru olmadığını düşünüyordu –tabii ki değildi– ama bu müdahale edip zamanından önce öte tarafa gönderilmemiz için bir neden değil."

"İlke ilkedir, ama yerinde iyidir ve Alaska'ya geldiğinizde en doğrusu onu evde bırakmaktır. Değil mi?" Wertz arkadaşına katılmıştı ve her ikisi de donmuş mokasenlerine esneklik kazandırmaya çalışıyordu. "Bir el atmamızın gerektiğini düşünüyor musun?"

Sigmund başını hayır anlamında salladı. Çok meşguldü. Kahve çaydanlığından kahverengi bir köpük yükseliyordu ve domuz pastırmasının da çevrilmesi gerekiyordu. Hem zaten o yaz denizlerine benzer gözleriyle gülen kızı düşünüyor ve yavaşça mırıldanıyordu.

Arkadaşları birbirlerine kıkırdadılar ve konuşmayı kestiler. Saat yediyi geçmiş olmasına karşın, gündoğumu daha üç saat uzaklıktaydı. Kutup ışıkları geçmişti ve kamp derin karanlığın ortasında bir ışık vahasıydı. Bu ışıkta üç adamın siluet; keskin bir şekilde fark ediliyordu. Sessizlikten cesaret bulan Sigmund, eski türkünün son kıtasına başladı:

"Bir yılda, bir yılda, üzümler olduğunda..."

Sonra gece tüfek atışlarının salvosuyla bölündü. Hawes iç çekti, doğrulmaya çalıştı, ama çöktü. Wertz, başının düşmesiyle bir dirseğinin üzerine yere yığıldı. Nefesi kesildi ve ağzından koyu renkli bir sıvı fışkırdı. Ve altın saçlı Sigmund, gırtlağında şarkının gurultusu, kollarını açıp ateşin üzerine yıkıldı.

***

Büyücü doktorun gözleri iyi karartılmıştı, ruh hali de çok farklı değildi; çünkü şefle Wertz'in tüfeği konusunda tartışmışlardı ve yarım fasulye çuvalından da hakkından fazlasını almıştı. Aynı zamanda ayı postuna da el koymuş ve kabilede homurdanmalara neden olmuştu. Nihayet, Sigmund'un, kızın hediye ettiği köpeğini öldürmek istemiş, ama köpek kaçmıştı ve o da bir maden kuyusuna düşmüş, orada bir kovaya çarpıp omuzu çıkmıştı. Kamp iyice yağmalandığında kendi çadırlarına dönmüşler ve kadınları çok sevindirmişlerdi. Dahası, güney vadisinde bir grup mus avcıların önüne çıkmış ve böylece büyücü doktor daha da büyük bir onura erişmişti, halkı da

kendi aralarında onun tanrılarla toplantı yaptığını konuşuyordu.

Ama daha sonrasında herkes gittiğinde, çoban köpeği boş kampa döndü ve bütün bir geceyle gündüz boyunca ölüler için ağıt yaktı. Sonra da ortadan kayboldu, ama aradan çok sene geçmemişti ki Kızılderili avcılar orman kurtlarının soyunda bir değişiklik fark etmeye başladı; üstlerinde evvelce hiçbir kurtta görülmemiş parlak renkli lekeler ve farklı şekiller vardı.

KUZEY IŞIKLARININ KIZI

"Siz –nasıl diyorsunuz– tembel adamlar, siz tembel adamlar benden karınız olmamı istiyorsunuz. Bu olmaz. Hiçbir zaman, hayır, hiçbir zaman, tembel adamlar benim kocam olmayacak."

Joy Molineau böylece düşündüklerini Jack Harrington'a anlattı, tıpkı aynı basmakalıp ifadelerle, ama kendi dilinde önceki gece Louis Savoy'ya anlattığı gibi.

"Dinle Joy..."

"Hayır, hayır, neden dinleyecekmişim? Bu çok kötü, etrafta takılıyorsunuz, kulübemi ziyaret ediyorsunuz ve hiçbir şey yapmıyorsunuz. Kıtlık için kumanyayı nasıl temin edeceksiniz? Neden altın tozunuz yok? Başka adamların çok var."

"Ama ben çok çalışıyorum, Joy. İzde ya da derede olmadığım tek bir gün yok. Şimdi bile, daha yeni geldim. Köpeklerim hâlâ yorgun. Başka adamların şansı var ve çok altın buluyorlar; ama benim, benim şansım yok."

"Ah! Ama karısı Kızılderili olan o adamlar, şu adam McCormack, o Klondike'ı bulduğu da, ama sen bulamadın. Başka adamlar buldu; başka adamlar şimdi zengin."

"Biliyorsun Tanana'nın başında arama yapıyordum" diye itiraz etti Harrington. "Ve Eldorado ya da Bonanza hakkında geç olana kadar bir şey bilmiyordum."

"Bu farklı; sen yalnızca – sizin dediğiniz gibi, çok uzaktasın."

"Ne?"

"Çok uzakta. Şeyde –evet– karanlıkta. Hiçbir zaman çok geç değildir. Orada, Eldorado olan derede çok zengin bir maden var. Adam madeni kazdı ve gitti. Başka kimse ona ne olduğunu bilmiyor. Madeni işleyen adam, şimdi hiçbir yerde görünmüyor. O maden arazisinde altmış gün kimse olmazsa, evraklar doldurulur. O zaman başka adamlar, birçok başka adam –ne derler– o madene atlar. Sonra yarışırlar, ah, ne kadar da çabuk, rüzgâr gibi, evrakları doldurmaya. İşte o adam çok zengin olur. Kıtlık için kumanya alır."

Harrington ilgisini büyük ölçüde gizledi.

"Vakit ne zaman doluyor?" diye sordu. "Bu hangi maden?"

"Dün akşam Louis Savoy'a da dedim," diye sürdürdü kadın, onu duymazdan gelerek. "Sanırım kazanan o olacak."

"Louis Savoy'a lanet olsun!"

"Louis Savoy dün akşam kulübemde konuştu. O dedi ki, 'Joy, ben güçlü bir adamım. İyi köpeklerim

var. Rüzgârım fazla. Kazanan ben olacağım. O zaman beni kocan olarak alacak mısın?' Ben de dedim ki, ben..."

"Sen ne dedin?"

"Dedim ki, 'Louis Savoy kazanırsa, o zaman karısı olurum."

"Ya kazanamazsa?"

"O zaman Louis Savoy –nasıl diyorsunuz– çocuklarımın babası olmayacak."

"Ya ben kazanırsam?"

"Sen kazanırsan mı? Ha! Ha! Hiçbir zaman!"

Kızdırsa bile, Joy Molineau'nun gülüşünü işitmek güzeldi. Harrington buna üzülmüyordu. Uzun süredir yıkılmış bir haldeydi ve üstelik kendi durumu bir istisna da oluşturmuyordu. Kadın bütün âşıklarını bu şekilde acı çekmeye zorlamıştı. Ve o anda çok da çekiciydi, dudaklar aralanmış, soğuğun etkisiyle rengi canlanmış, bir kadının gözlerinden başka hiçbir yerde görülemeyecek olan cazibelerin en şiddetlisiyle gözleri pırıl pırıl olmuştu. Kadının kızak köpekleri birer tüy yığını olarak etrafına üşüşmüş, önderleri Kurt Dişi uzun burnunu yavaşça kucağına koymuştu.

"Ya kazanırsam?" diye bastırdı Harrington.

Kadın başını köpekten âşığına, sonra yine köpeğe döndürdü.

"Ne diyorsun, Kurt Dişi? Eğer o güçlü adamsa ve evrakı teslim ederse, onun karısı olalım mı? Ha? Ne diyorsun?"

Kurt Dişi kulaklarını dikti ve Harrington'a hırladı.

"Hava çok soğuk," diye aniden ekledi, kadınsı kayıtsızlıkla, ayağa kalkıp takımı hazırlarken.

Âşığı duyarsızca ona baktı. İlk karşılaştıklarından beri kadın onu belirsizlik içinde bırakmıştı ve sabır da artık adamın erdemlerinin arasına katılmıştı.

"Hey! Kurt Dişi!" diye haykırdı kadın, aniden harekete geçen kızağın üzerine atlarken. "Hey! Ya! Atılın!"

Harrington gözünün ucuyla kadının iz boyunca Forty Mile'a doğru gidişini seyretti. Yolun çatal yapıp Fort Cudahy'ye doğru nehri aştığı yerde, kadın köpekleri durdurdu ve geri döndü.

"Ey Bay Tembel Adam!" diye haykırdı. "Kurt Dişi, evet diyor, eğer kazanırsan!"

***

Ama böyle durumlarda hep olduğu gibi, her nasılsa haber sızdı ve o ana kadar Joy Molineau'nun son iki âşığı arasındaki tercihi üzerine tahminlerde bulunan tüm Forty Mile halkı, ufuktaki yarışı kimin galip bitireceği konusunda bahse girip tahminler yürütmeye başladı. Kamp iki gruba ayrıldı ve kendi favorilerinin kazanması uğruna her türlü çaba harcanıyordu. Ülkede paranın satın alabileceği en iyi köpekler için bir mücadele başladı, çünkü başarılı olmak için en önemli unsur köpeklerdi. Ve bunun kazanan için önemi büyüktü. Benzeri henüz yaratılmamış bir eşe sahip olmanın yanı sıra, en az bir milyon değerinde bir maden söz konusuydu.

O sonbahar, McCormack'ın Bonanza'yı keşfedişinin haberi geldiğinde, tüm Aşağı Topraklar, Circle City ve Forty Mile da dahil olmak üzere, Yukon'a üşüşmüştü, en azından Jack Harrington ve Louis

Savoy gibi batıda maden arayanların dışındakiler. Mus otlakları ve dereler hiçbir ayrım gözetmeden ve karmakarışık bir halde sahiplenmişti, alınmıştı; bu arada da, olasılığı en düşük dere olan, Eldorado bile kazanan. Olaf Nelson derenin beş yüz doğrusal ayaklık bölümünün haklarını almış, derhal evrakını yatırmış ve derhal ortadan kaybolmuştu. O sırada en yakın kayıt bürosu Forty Mile'ın karşısında, nehrin öte yakasındaki Fort Cudahy'deki polis kışlasındaydı; ama dışarıda Eldorado deresinin bir hazine yuvası olduğu duyulduğunda, Olaf Nelson'un arazisini kaydettirmek üzere Yukon'dan aşağıya bir yolculuk yapmadığı çabucak anlaşılmıştı. Bu sahipsiz maden arazisine insanlar aç gözlerini dikmişlerdi ve biliyorlardı ki burada bin kere bin dolarlık servet bir kürekle bir yıkama kutusunun gelmesini bekliyordu. Yine de dokunmaya cesaret edemiyorlardı; çünkü işaretlemeyle kayıt arasında altmış günlük bir sürenin geçmesine izin veren bir yasa vardı ve buna göre, bu süre zarfında madene dokunulmazdı. Tüm ülke Olaf Nelson'un kayboluşundan haberdardı ve birçok kişi atlayıp Fort Cudahy'ye doğru yarışmaya hazırlık yapıyordu.

Ama Forty Mile'da rekabet kısıtlıydı. Kamp enerjisini Jack Harrington ya da Louis Savoy'u donatmaya vakfetmişken, hiç kimse yarışa tek başına girecek akılsızlığı yapmazdı. Kayıt bürosuna yüz millik bir mesafe vardı ve iki favorinin iz boyunca dört istasyonda köpek değiştirmesi planlanıyordu. Doğal olacak, son merhale en kritik olandı ve bu yirmi beş mil için iki tarafın yandaşları da olabilecek en güçlü hayvanları sağlamaya uğraşıyordu. Taraflar o kadar

uğraşıyor ve bahisler de öyle yerlere tırmanıyordu ki köpek fiyatları ülke kayıtlarında görülmemiş düzeylere çıkmıştı. Ve tesadüfe bakın ki bu köpek mücadelesi halkın gözlerini daha da dikkatli bir şekilde Joy Molineau'ya yöneltmişti. Bütün bunlara onun neden olmasının yanı sıra, Chilkoot'tan Bering Denizine en iyi kızak köpeğine de yine o sahipti. Arabayı çekmek ve önderlik etmek konusunda Kurt Dişi gibisi yoktu. Son merhalede kızağına onun önderlik edeceği adam kazanmaya adaydı. Bundan kimsenin kuşkusu yoktu. Ama cemaatte işlerin uygunluğu konusunda öyle bir içsel duygu vardı ki Joy bir kez bile hayvanın kullanımı konusunda bir girişime muhatap olmamıştı. Ve gruplar, kendi adamları ondan yararlanmasa bile, diğerinin de yararlanmayacağı gerçeğiyle teselli buluyordu.

Bununla birlikte erkekler, tek tek ya da toplu olarak öyle şekillenmişlerdir ki ömürlerini kadınların derin incelikleri konusunda mutlu bir bilgisizlikle geçirirler ve bu yüzden de Forty Mile erkekleri Joy Molineau'nun içindeki şeytanlığı tahmin edemediler. Sonrasındaysa, onlar daha buraya gelmeyi rüyalarında bile görmeden babası bu ülkede kürk ticareti yapan ve kendisi de gözünü parıldayan kuzey ışıklarına açmış olan bu kara gözlü kuzey ışıkları kızını değerlendiremediklerini itiraf edeceklerdi. Hayır, doğumundaki bu rastlantı ne onu daha az kadın yapmış, ne de onun erkekler üzerindeki kadınsı sezgisini sınırlandırmıştı. Onlarla oyun oynadığını biliyorlardı, ama oyunun hikmetini, derinliğini ve hünerini sezememişlerdi. Açılan karttan ötesini görememişlerdi, bu

yüzden son ana kadar Forty Mile keyifli bir bilmezlik halindeydi ve o kadın son kozunu oynayana kadar da sonucu kimse tahmin edemedi.

Hafta başında kamp Jack Harrington ile Louis Savoy'u yola çıkartmaya hazırlandı. Belli bir zaman payı bırakmışlardı, çünkü niyetleri Olaf Nelson'ın maden sahasına dokunulmazlık süresinin bitiminden birkaç gün önce varmaktı, ki dinlenebilsinler ve köpekleri de son merhale için dinlenmiş olsun. Yukarıya doğru giderken Dawson'daki adamların iz boyunca yedek köpek takımları yerleştirdiklerini gördüler, açıktı ki, söz konusu milyonlar olduğunda, masraftan kaçınılmamıştı.

Şampiyonlarının yola çıkışından birkaç gün sonra, Forty Mile onların değişme takımlarını göndermeye başladı. Önce yetmiş beş istasyonuna, sonra elli, son olarak da yirmi beşe. Son merhale için ayarlanan takımlar muhteşemdi ve o kadar eşittiler ki kamp yola çıkmalarına izin vermeden önce göreli erdemlerini tartışmak için sıfırın altında yirmi sekiz derecede tam bir saat geçirmişlerdi. Son anda Joy Molineau kızağıyla aralarına girdi. Harrington'un takımından sorumlu Lon McFane'i bir kenara çekti ve ilk sözcükler dudaklarından henüz dökülmüştü ki adamın alt çenesi büyük gelişmeler vaat eden bir hız ve vurguyla düşüverdi. Adam Kurt Dişi'ni kızaktan çözdü ve Harrington'un takımının başına geçirip takımı Yukon izi boyunca ilerletti.

"Zavallı Louis Savoy!" dedi adamlar; ama Joy Molineau kara gözlerini meydan okurcasına üstlerine dikti ve ardından babasının kulübesine geri döndü.

***

Olaf Nelson'un maden arazisinde gece yarısı yaklaşıyordu. Kürklere bürünmüş birkaç yüz adam, sıcak kulübeler ve rahat yataklar yerine sıfırın altında otuz üç derecede zıplamayı yeğlemişti. Aralarından çoğu asmak için ilanlarını bile hazırlamışlardı ve köpeklerini de el altında tutuyorlardı. Yüzbaşı Constantine'in atlı polislerinden bir grup işlerin adilce yürütülmesi için göreve çağrılmıştı. Günün son saniyesi geçmişte kalana kadar kimsenin bir talepte bulunmaması için emir verilmişti. Kuzey Ülkesinde, böylesi bir emrin gücü, Tanrı buyruğuna eşitti; domdom kurşunu da yıldırım kadar hızlı ve etkili olurdu. Hava açık ve soğuktu. Kuzey ışıkları gökte titreşen bir renk cümbüşü oluşturuyordu. Tepeden pembemsi soğuk dalgaları geçiyor, parlak yeşilimsi beyaz çubuklar yıldızları lekeliyor, bir devin eli de kutbun tam üzerinde muazzam kemerler oluşturuyordu. Ve bu muhteşem gösteride, kurt köpekleri kadim zamanlarda atalarının yaptığı gibi uluyorlardı.

Ayı kürkü giymiş bir polis memuru, elinde saat, görünür bir şekilde öne çıktı. Adamlar köpeklerin arasında koşuşturdu, onları ayağa kaldırdılar, koşumlarını açtılar ve düzelttiler. Yarışmacılar yerlerini aldı, evraklarla ilanları sıkıca ellerinde tutuyorlardı. Maden alanının sınırlarını o kadar çok gezmişlerdi ki şimdi gözleri bağlı bulabilirlerdi. Polis memuru elini kaldırdı. Fazladan kürkleriyle battaniyelerini bir kenara itip kemerlerini son bir kez ayarladıktan sonra vaziyet aldılar.

"Hazır!"

Altmış çift el eldivenlerini çıkarttı; bir o kadar çift mokasen de sertçe kara bastı.

"İleri!"

Geniş düzlükte dört bir yana atıldılar, her köşeye birer ilan ve ortaya da iki merkezi tabelayı astılar. Sonra derenin donmuş yatağında kızaklara doğru atıldılar. Bir ses ve hareket anarşisi oluştu. Kızaklar birbirlerine çarptı, dikilmiş tüyleri ve haykıran dişleriyle köpek takımları birbirlerine girdi. Daracık dere yatağı debelenen kütlelerle doldu. Kırbaçlar ve kamçı sapları ayrım gözetmeksizin adamlara ve köpeklere savruldu. Ve bunu daha da büyük bir hadise haline getirmek üzere, her katılımcının kendisini bu kargaşadan kurtarmayı amaçlayan bir taraftar grubu vardı. Ardından birer birer ve kaba kuvvetle, kızaklar ayrılıp sıra sıra tümseklerin arasından kayboldular.

Jack Harrington bu çarpışmayı tahmin etmiş ve dağılana kadar kızağının yanında beklemişti. Köpek sürücülüğü konusunda rakibinin daha geniş bilgisinin farkında olan Louis Savoy da onu izleyip beklemişti. Güruh işitme mesafesinden çıktığında ize çıktılar ve Bonanza'ya doğru on mil kadar yol aldıklarında tek sıra halinde hızla ilerleyen, ama iyice toplanmış olan gruba yetiştiler. Çok az ses vardı ve bu aşamada birbirlerini geçme olasılığı pek yoktu. Kızaklar bir ayaktan diğerine kırk santim genişliğindeydi ve iz de kırk beş santim; ama üzerindeki trafik nedeniyle otuz santim kadar basılmış olan iz bir kanal gibiydi. Her iki yanda yumuşak kar kristallerinden oluşan bir battaniye seriliydi. Birisi geçmek için buraya saparsa, köpekleri karınlarına kadar kara gömülecek ve kaplum-

bağa hızına düşecekti. Bu yüzden adamlar sıçrayan kızaklarına yakın duruyor ve bekliyorlardı.

Bonanza ve Klondike'tan Yukon'a kavuşulduğu Dawson'a doğru uzanan on beş mil boyunca konumlarda bir değişiklik olmadı. Orada ilk değişme takımları bekliyordu. Ama orada, gerekirse ilk rakiplerini saf dışı bırakma umuduyla, Harrington ve Savoy ilk taze takımlarını diğerlerinin birkaç mil ötesinde yerleştirmişlerdi. Kızak değiştirme karışıklığı içinde grubun yarısını geçtiler. Yukon'un geniş bağrına geldiklerinde, önlerinde belki de otuz kişi kalmıştı. Asıl çekişme burada olacaktı. Sonbaharda nehir donduğunda, iki muhteşem kıyı arasında bir millik açık su kalmıştı. Akıntı hızlı olduğundan bu yakın zamanda donmuştu ve şimdi de bir dans pisti kadar düz, sert ve kaygandı. Bu parlak buza çıkar çıkmaz, Harrington dizlerinin üzerinde doğruldu, bir eliyle dengesizce tutunurken, kırbacı köpeklerinin arasında şiddetle şaklıyor, kulaklarında korkutucu tehditler oluşturuyordu. Her biri sınırlarına kadar zorlanan takımlar pürüzsüz yüzey boyunca yayıldı. Ama kuzeyde çok az insan köpeklerini Jack Harrington kadar iyi sürebilirdi. Derhal öne geçmeye başladı ve tempoyu alan Louis Savoy da çaresizce peşinde tutunmaya çalıştı, önder köpeği diğerinin kızağının dibiyle aynı hizadaydı.

Buzlu düzlüğün yarı yolunda değişme takımları kıyıdan ayrıldılar. Ama Harrington hız kesmedi. Yeni kızak yaklaşırken şansını kollayıp, bir yandan haykırırken diğer yandan da yeni köpeklerinin hızına uyup atladı. Diğer sürücü bir şekilde aşağı atladı. Savoy da değişme takımıyla aynısını yaptı ve terk edilen takımlar sağa sola dağılıp diğerleriyle çarpışarak buzun üzerin-

de bir kargaşaya neden oldular. Tempoyu Harrington belirliyor, Savoy da asılıyordu. Parlak buzun sonuna yaklaştıklarında, en öndeki kızakla aynı hizaya geldiler. Yumuşak kar tümseklerinin arasındaki daracık ize girdiklerinde artık yarışın önüne geçmişlerdi; Kuzey Işıklarının altında onları izleyen Dawson da bunun tereyağından kıl çeker gibi halledildiğini gördü.

Don sıfırın altında otuz derecenin altına indiğinde, insan ateş ya da aşırı hareket olmadan durup yaşayamaz. Bu yüzden Harrington ve Savoy eski "sür ve koş" âdetine dönmüşlerdi. Kızaklardan inmiş, koşumlar, ellerinde, kanları gerekli kanallarda akıp donu dışarı atana kadar arkadan koşuyor, sonra sıcak çekilene kadar kızaklara biniyorlardı. Böylece sürerek ve koşarak, ikinci ve üçüncü merhaleleri katettiler. Birçok kez, düz buzun üzerinde Savoy köpeklerini zorladı, ama öne geçmeyi başaramadı. Beş mil boyunca arkalarında dizilen diğerleri onları geçmeye uğraştılar ama boşuna, çünkü yalnızca Louis Savoy, Jack Harrington'ın öldürücü temposuna ayak uydurma şerefine nail olabildi.

Yetmiş beş mil istasyonuna yaklaştıklarında, Lon McFane yandan atıldı; önder konumundaki Kurt Dişi, Harrington'ın gözüne çarptığı anda yarışı kazandığını anladı. Şu son yirmi beş milde, Kuzeydeki hiçbir takım onu geçemezdi. Savoy da rakibinin takımının başında Kurt Dişi'ni gördüğünde yarışı kaybettiğini anlayıp ve yavaşça kendi kendisine küfretti, kadınlara nasıl küfrediliyorsa öyle. Ama yine de sonuna kadar şansını zorlayarak, diğerinin dumanlı izine asıldı. Gün güneydoğuda doğar ve birlikte ilerlerlerken, Joy Molineau'nun yaptığına neşe ve hüzünle şaşırdılar.

***

Forty Mile halkı erkenden uyudukları kürklerin altından çıkıp, izin ucuna doğru toplaşmıştı. Bu noktada Yukon'dan gelen izin ilk kıvrımına kadar millerce göründüğü gibi, Altın Kayıt memurunun sinirli sinirli beklediği Fort Cudahy'deki bitiş çizgisi de görülebiliyordu. Joy Molineau izden beş on metre geride yerini almış ve bu koşullar altında, Forty Mile'ın diğer sakinleri de araya girmekten kaçınmıştı. Böylece, kadınla yarışın ince hattı arasındaki alan boş kalmıştı. Ateşler yakılmış ve bunların çevresinde adamlar köpekler ve altın tozu üzerine, Kurt Dişi'nin yüksek şansı üzerine bahse giriyordu.

"İşte geliyorlar!" diye haykırdı, bir çam ağacının tepesine tırmanmış olan yerli çocuk.

Yukon'dan yukarı karın içinde siyah bir nokta belirdi, bir ikinci de hemen arkasından onu izliyordu. Onlar büyüdükçe, başka siyah noktalar da kendilerini gösterdiler, ama bunlar hayli gerideydiler. Zaman içinde köpekler, kızaklar ve üstlerine yatmış adamların şekilleri seçilmeye başladı. "Kurt Dişi önde," diye bir polis teğmeni Joy'un kulağına fısıldadı. O da karşılık olarak ilgiyle gülümsedi.

"Harrington için bire on!" diye haykırdı, kesesini sallayan bir Birch Creek kralı.

"Kraliçeye bir şey vermiyor musun?" diye sordu Joy.

Teğmen başını salladı.

"Sende biraz altın tozu var, değil mi; ne kadar?" diye devam etti kadın.

Adam kesesini gösterdi. Kadın hızlı bir bakışıyla bunu tarttı.

"Belki, diyelim iki yüz var, ha? Güzel. Şimdi sana –nasıl diyorsunuz– bir ipucu vereceğim. Bahsi kabul et." Joy gizemli bir ifadeyle gülümsedi. Teğmen düşündü. İze bir göz attı. İki adam dizlerinin üzerinde doğrulmuşlar, şiddetle köpeklerini kırbaçlıyorlardı, Harrington öndeydi.

"Harrington'a bire on!" diye haykırdı Birch Creek kralı; bir yandan da kesesini teğmenin suratına doğru sallıyordu.

"Bahsi kabul et" diye ısrar etti Joy.

Adam itaat etti, mantığına değil, kadının çekiciliğine göre hareket ettiğini gösterecek şekilde omuzlarını silkerken. Kadın da başını yavaşça sallayarak adamı rahatlattı.

Bütün gürültü kesildi. Adamlar bahislerine ara verdiler.

Kızaklar rüzgâra kapılmış yelkenliler gibi yalpalayarak, batıp çıkarak çılgınca onlara doğru ilerledi. Her ne kadar önder köpeği Harrington'ın kızağının kuyruğuna yapışmışsa bile Louis Savoy'un suratında umut yoktu. Harrington'ın ağzı kapalıydı. Sağa ya da sola bakmıyordu. Köpekleri mükemmel bir ritim tutturmuş, yere sağlam basarak, izin ortasından ilerliyordu ve Kurt Dişi de başını öne eğmiş, görmeden, yavaşça hırlayarak arkadaşlarını mükemmel bir şekilde yönlendiriyordu.

Forty Mile nefesini tutmuş bekliyordu. Ne bir ses ne bir nefes vardı, yalnızca kızak demirlerinin gürlemesi ve kırbaçların şaklaması duyuluyordu.

Sonra, Joy Molineau'nun berrak sesi yükseldi: "Hey! Ya! Kurt Dişi! Kurt Dişi!"

Kurt Dişi duydu. Aniden izi terk etti ve doğrudan sahibesine yöneldi. Takım da ardından atıldı ve bir anlığına kızak bir demirin üzerine kalktı, ardından da Harrington'ı karlara fırlattı. Savoy yanından yıldırım gibi geçti. Harrington ayağa kalktı ve onun nehri aşıp Altın Kayıt memurunun bürosuna doğru gidişini seyretmeye koyuldu. Söylenenleri de duymadan edemedi.

"Ah, çok iyi başardı," diye teğmene açıklıyordu Joy Molineau. "O –nasıl diyorsunuz– tempoyu belirledi. Evet, tempoyu çok iyi belirledi."

GÖKKUŞAĞININ SONUNDA

Montana Kid'in "ahbaplarını" ve Meksika mahmuzlarını bırakıp, ayaklarından Idaho düzlüklerinin tozunu silkelemesinin iki nedeni vardı. Birincisi düzenli, uslu ve katı ahlâklı uygarlığın saldırısı batıdaki sığır otlaklarının ilkel statüsünü yok etmiş ve uygarlaşmış ona ve onun türüne gözden düşürücü bakışını çoktan fırlatmıştı. İkincisi, o devasa anlarından birinde, ırkı ayağa kalkmış ve sınırlarını binlerce mil öteye götürüvermişti. Böylece, bilinçsiz bir öngörüyle, olgun toplum yeniyetme üyelerine yer açmıştı. Doğrusu yeni topraklar çıplaktı; ama yüzbinlerce kilometre karelik soğukluğu, en azından başka koşullarda evinde boğulup gidecek olanlara nefes alacak bir yer sunmuştu.

Montana Kid de onlardan biriydi. Birçok şerif emrinin de etkisiyle ve ülke parasından çok cesaretle deniz kıyısının yolunu tutarak, bir Puget Sound limanından gemiye atlamayı becermiş ve geminin en kıçındaki en ucuz yolculuğun deniz tutmasıyla kasara altı

kumanyasının birleşik sefaletini atlatmayı başarmıştı. Yılın ilkbahar aylarında Dyea kumsalında kıyıya çıktığında biraz benzi atmış ve bitkindi, ama yine de dizginlenemez benliği yerindeydi. Köpekler, kumanyayla alet edevatın ve çarpışan iki hükümetin gümrük koşulları arasında kaldığında Kuzey Topraklarının yoksullar için bir cennet olmadığının derhal bilincine varmıştı. Bu yüzden çabuk para kazanmanın yollarını aramaya başladı.

Kumsalla geçitler arasında binlerce tutkulu göçmen dağılmış durumdaydı. Montana Kid bu göçmenleri işlemeye girişti. Önce ahşap bir kumarhanede faro oynatmaya başladı; ama sevimsiz bir gereklilik onu bir adamın yaşamına ani bir nihayet verip izde ilerlemeye zorladı. Sonra nal çivileri konusunda bir köşeyi tutmayı başardı ve bir ara, dördü bir dolar karşılığında para yerine geçer gibi oldular, ama yüz varil kadar beklenmedik bir sevkiyat piyasayı çökerterek onu stoğunu zararına bile olsa nakide etmeye zorladı.

Bunun ardından Sheep Camp'e yerleşti, profesyonel istifçileri örgütledi ve tek bir günde yük fiyatlarının kilosunu yirmi sent artırdı. Adamlar da minnettarlıklarının göstergesi olarak faro ve rulet düzenlerine kol kanat gerdiler ve neşeyle kazançlarını çarpmasına göz yumdular. Ama onun ticaret kafası uzun süre tahammül edilemeyecek kadar iştahlı bir doğaya sahipti; bir gece onun yerini bastılar, barakasını yaktılar, parasını bölüştüler ve adamı izden yukarıya beş parasız gönderdiler.

Şanssızlık en sadık yoldaşıydı. Sorumlu kişilerle geçici ve bilinmeyen yollar üzerinde viski ticaretine

başladı, Kızılderili rehberlerini kaybetti ve ilk parti malına da atlı polis el koydu. Birçok başka şanssızlık kalbinin katılaşmasına ve kasıtlı eylemlere girmesine neden oldu; Lake Bennet'e gelişini kampı yirmi saat boyunca dehşete sürükleyerek kutladı. Sonra bir madenciler toplantısında onu ele aldılar ve ortadan kaybolmasını buyurdular. Böylesi toplantılara toptan bir saygısı vardı ve öyle bir aceleyle itaat etti ki istemeden kendini başka birinin köpek takımının kuyruğunda buldu. Bu daha ılıman bir iklimdeki at hırsızlığıyla eşdeğerdi, bu yüzden Bennet ile Tagish'in aşağısı arasında yalnızca yüksek yerlerden geçti ve ilk kampını da tam yüz mil kuzeyde kurdu.

Tam da o sırada bahar başlıyor ve Dawson'ın belli başlı sakinlerinin çoğu son buzların üzerinde güneye doğru yolculuk ediyorlardı. Bunlarla karşılaştı, konuştu, adlarına ve mal varlıklarına dikkat etti ve geçip gitti. Güçlü bir hafızası, zengin de bir hayal gücü vardı; doğruculuk da erdemlerinden biri değildi.

II

Her zaman haberlere aç olan Dawson halkı Montana Kid'in Yukon'dan aşağıya gelen kızağını fark edip buzların üzerinde onu karşılamaya çıktılar. Hayır, yanında gazete yoktu; Durrant'ın henüz asılıp asılmadığını bilmiyordu, Şükran Günü yarışını kimin kazandığından da habersizdi; Birleşik Devletler ile İspanya'nın savaşıp savaşmadığını bilmiyordu, Dreyfus'un kim olduğundan haberi yoktu; ama O'Brien? Duymamışlar mıydı? O'Brien mı? White Horse'ta boğulmuştu ve

o gruptan tek kurtulan Sitka Charley olmuştu. Joe Ladue? Five Fingers'da her iki bacağı da donmuş ve kesilmişti. Ya Jack Dalton? Bütün mürettebatla birlikte "Sea Lion"da havaya uçmuştu. Bettles? Seymour Geçidindeki "Carthagina"da kaza geçirmişti ve üç yüz kişiden sadece yirmi kişi kurtulmuştu. Ya Swiftwater Bill? Birlikte yolculuk ettiği opera topluluğunun altı kadın üyesiyle birlikte LeBarge gölünde ki çatlak buzlarda gitmişti. Vali Walsh? Thirty Mile'da bütün grup ve altı kızakla birlikte kaybedildi. Devereaux mu? Devereaux da kim? Ha, kurye mi! Marsh Gölünde Kızılderililer tarafından vuruldu.

Böylece devam etti. Haberler kulaktan kulağa yayıldı. İnsanlar dostları ve ortakları hakkında haber almak için omuz vurup girdiler ve küfredemeyecek kadar şaşkına dönmüş bir halde omuzlanarak çıkartıldılar. Montana Kid kıyıya vardığında yüzlerce kürklerine bürünmüş madenci tarafından sarılmıştı. Polis kışlasını geçtiğinde, bir yürüyüş alayının merkezindeydi. Opera binasına gelindiğinde her üyesi orada olmayan bir yoldaşından haber almaya çalışan heyecanlı bir güruhun çekirdeğindeydi. Her yandan içkiye davet ediliyordu. Evvelce Klondike bir *çiçako*'ya* kollarını hiç bu kadar açmamıştı. Bütün Dawson uğulduyordu. Böyle bir felaketler dizisi tarihinde hiç görülmemişti. Baharda güneye gitmiş olan kayda değer tüm insanlar yok olmuşlardı. Kulübeler sakinlerini dışarı kustu. Derelerden ve dereciklerden çılgın bakışlı adamlar dökülüyordu. Bettles'ın Rus melezi karısı teskin edilemeyecek du-

* *Çiçako*: Kuzey Amerika yerlileri olan Çinukların dilinde, Kuzeybatı bölgesine yeni gelen kişi, "yumuşak ayak" –çn.

rumda ateşin başına gitmiş, ileri geri sallanıyor, ara sıra kuzgun siyahı saçlarına beyaz odun külü serpiştiriyordu. Kışladaki bayrak kasvetli bir şekilde yarıya indirilmişti. Dawson ölülerinin yasını tutuyordu.

Montana Kid'in bunu neden yaptığını kimse bilemez. Doğruya vâkıf olmayışının dışında bu konuda bir açıklama bile öne sürülemez. Ama beş gün boyunca tüm bölgeyi gözyaşlarına ve kedere boğdu ve tam beş gün boyunca, Klondike'taki tek adam oydu. Ülke ona yatağının ve yemeğinin en iyisini verdi. Mekânlar ona barlarını açtılar. İnsanlar sürekli onun peşindeydi. Resmi görevliler daha fazla bilgi almak için ona başvurdu. Kışlada Constantine ve subayları tarafından ağırlandı. Sonra bir gün valinin kuryesi Devereaux yorgun köpeklerini altın komisyonu bürosunun önünde durdurdu. Ölü mü? Kim demiş? Ona bir mus bifteği versinler, onlara kimin ölü olduğunu gösterirdi. Vali Walsh, Little Salmon'da kamptaydı, O'Brien da ilk suyla gelecekti. Ölü mü? Ona bir mus bifteği versinler, onlara gösterirdi.

Ve Dawson hemen uğuldamaya başladı. Kışlanın bayrağı direğin tepesine yükseldi ve Bettles'ın karısı yıkanıp temiz giysiler kuşandı. Cemaat nazikçe Montana Kid'in varlığını manzaradan silme talebini ifade etti. Montana Kid de silindi; alışıldık şekilde, yani başka birinin köpek takımının kuyruğunda. O Yukon'dan aşağıya uzaklaşırken, Dawson mutlu oldu ve ona, kaşarlanmış günahkârın nihai hedefine doğru iyi yolculuklar diledi. Bunun ardından köpeklerin sahibi kendine geldi, Constantine'e şikâyette bulundu ve ondan bir polis memuru aldı.

III

Montana Kid, hedefinde Circle City, kızağının altında da kırılan son buzlarla birlikte uzayan günlerden yararlanarak köpekleriyle erkenden yola çıkıp geç saatlere kadar yolculuk etti. Dahası, söz konusu köpeklerin sahibinin peşine düştüğünden kuşkusu yoktu ve nehir açılmadan önce Amerikan topraklarına varmayı arzuluyordu. Ama üçüncü gün öğleden sonrası, baharla olan yarışını kaybettiği açıkça ortadaydı. Yukon gürüldüyor ve bağlarını zorluyordu. Uzun dolanmalar gerekli oluyordu, çünkü iz aşağıdaki hızlı akıntıya dökülüyor, sürekli hareket halindeki buz da kocaman çatlaklar halinde çatırdayarak bölünüyordu. Bunlar ve sayısız açıklık sayesinde sular buzun yüzeyine çıkmaya başlamıştı ve bir adanın ucundaki oduncu kulübesine kendini attığında, köpeklerin ayakları dolanıyor ve çoğunlukla yüzmek zorunda kalıyorlardı. Kulübenin iki sakini tarafından pek hoş karşılanmadı, ama hemen yükünü boşaltıp yemek pişirmeye girişti.

Donald ve Davy sınır boyu beceriksizlerinin tipik örnekleriydi. Kanada doğumlu şehirli iki İskoçtular, aptalca bir anlarında muhasebecideki masalarını bırakmış, bankadaki paralarını çekmiş ve Klondike'ın yolunu tutmuşlardı. Şimdi de ülkenin acımasız kısmının tadına bakıyorlardı. Kumanyasız, isteksiz ve kalplerinde eve dönme arzusuyla, P. C. Şirketi tarafından sonunda eve dönüş bileti vaadiyle şirketin buharlı gemileri için odun kesmek üzere işe alınmışlardı. Buzların çözülmesi olasılığını göz ardı ederek bir adaya yerleşmeleriyle de beceriksizliklerini etkili bir

şekilde göstermişlerdi. Büyük nehrin çözülmesi konusunda çok az bilgisi olmasına karşın, Montana Kid kuşkuyla etrafına göz gezdirdi ve kayalıkların Kuzey Topraklarının tüm buzlarına karşı koruma sağladığı karşı kıyıya arzulu bakışlar attı.

Kendisini ve köpeklerini doyurduktan sonra piposunu yaktı ve durumu daha iyi değerlendirebilmek için dışarı çıktı. Ada, bütün benzerleri gibi üst tarafında daha yüksekti; Donald'la Davy kulübelerini buraya inşa edip ve birçok odun öbeği yığmışlardı. Uzak kıyı bir mil kadar ilerideydi, adayla yakın kıyı arasındaysa belki de yüz metre genişliğinde bir kanal vardı. Bunu ilk gördüğünde Montana Kid köpeklerini alıp anakaraya kaçma isteği duydu, ama daha dikkatli baktığında üstten akan hızlı bir akıntı fark etti. Aşağılarda, nehir sert bir açıyla batıya dönüyor ve bu dönmeci küçük adalardan oluşan bir grup dolduruyordu.

"İşte orada sıkışacak" diye kendi kendine söylendi.

Belli ki akıntıya karşı Dawson'a yönelmiş yarım düzine kadar kızak, soğuk suda adanın kuyruğuna doğru ilerliyordu. Nehirde yolculuk kuşkuludan olanaksıza geçiyordu ve onlar da adaya ucu ucuna çıkıp oduncuların yolundan kulübeye doğru ilerlediler. Kardan körleşmiş bir tanesi, biçare bir şekilde kızağın arkasında sürükleniyordu. Kaba giysili, izde yıpranmış güçlü genç adamlardı, ama bu türle Montana Kid evvelce de karşılaşmıştı ve onun cinsinden olmadıklarını hemen anladı.

"Merhaba! Dawson yolunda durum nasıl?" diye sordu en öndeki, bakışları Donald ve Davy'yi taradıktan sonra Kid'in üzerinde durmuştu.

Yabanıl topraklarda gerçekleşen ilk karşılaşma genelde formaliteyle yüklü olmaz. Konuşma hızla genelleşti, Yukarı ve Aşağı Toprakların haberleri eşit bir şekilde karşılıklı paylaşıldı. Ama yeni gelenlerin pek cılız haberleri kısa sürede tükendi, çünkü Minook'ta, bin mil aşağıda hiçbir şeyin olmadığı bir yerde kışlamışlardı. Ama Montana Kid, Tuzlu Sudan yeni gelmişti ve kamplarını kurarlarken onu kuşatarak ve on iki aydır kopmuş oldukları dışarısı hakkında sorulara boğdular.

Çatırdayarak nehrin genel gürüldemesinin üzerine çıkan bir buz parçası herkesin kıyıya gitmesine neden oldu. Yüzey suyunun derinliği artmıştı ve hem aşağıdan hem de yukarıdan saldırıya uğrayan buz kıyıyla olan bağını kopartmaya çabalıyordu. Gözlerinin önünde çatlaklar sarsılarak yaşam buluyor ve hava, ateş hattındaki berrak bir günde olduğu gibi, çok çeşitli keskin ve tiz çatırtılarla doluyordu.

Nehrin yukarı tarafından iki adam bir köpek takımıyla açık bir buz parçasının üzerinde aceleyle ilerliyordu. Tam onlar bakarken, ikili suya düşüp bata çıka ilerlemeye başladı. Arkadan, ayaklarının bir an önce basmış olduğu yerde buz kırılıp tersyüz oluyordu. Açılan açıklıktan nehir dışarı uğradı ve göğüslerine kadar yükselerek kızağı kaplayıp köpekleri boğarcasına pençesine alarak dik açıyla yollarından etti. Ama adamlar kaçışlarına ara verip köpeklere kurtulma fırsatı sağladılar ve o soğuk karışıklıkta el yordamıyla ilerleyerek avcı bıçaklarıyla kalan parçalara saldırdılar. Sonra ezilen buzlarla dolanan suların arasından kıyıya doğru ilerlemeye çalıştılar, orada, çatırdayan parçaların arasından onlara yardıma koşanların başındaki Kid'le karşılaştılar.

"Bak sen, Tanrı canımı alsın ki bu Montana Kid!" diye haykırdı; Kid'in tam o sırada kıyının üzerinde ayağa kalkmasına yardım ettiği adam. Atlı Polisin kırmızı üniformasını giymişti ve şakacı bir tarzda selamlamak üzere elini kaldırıyordu.

"Senin için bir emir var elimde, Kid," diye devam etti, göğüs cebinden kirli bir kâğıt çıkartırken, "ve umarım uslu uslu bizimle gelirsin."

Montana Kid karmakarışık nehre bakıp omuzlarını silkti, polis memuru da onun bakışlarını takip edip gülümsedi.

"Köpekler nerede" diye sordu yoldaşı.

"Beyler," diye araya girdi polis memuru, "bu arkadaşım Jack Sutherland, Yirmi İki Eldorado'nun sahibi..."

"92'lilerden Sutherland olmasın?" diye sözünü kesti karın körleştirdiği Minooklu, zayıfça ve el yordamıyla ona doğru ilerlerken.

"Ta kendisi." Sutherland adamın elini sıktı.

"Ya siz?"

"Ah, ben daha sonrayım, ama birinci sınıf yıllarından sizi anımsıyorum, o zamanlar lisansüstü sonrası çalışması yapıyordunuz. Çocuklar," diye seslendi, yarım dönerek, "Bu Sutherland, Jack Sutherland, bir zamanlar üniversitede bek oynardı. Hadi gelin sizi altın avcıları, tanışın! Sutherland, bu Greenwich, iki sezon önce oyun kurucuydu."

"Evet, haberini okudum," dedi Sutherland, el sıkışırken. "Ve o ilk sayı için olan koşunuzu da anımsıyorum."

Greenwich'in yanık teni kızardı ve sakarca yerini bir başkasına bıraktı.

"Bu da Matthews, Berkeley'den. Aramızda sürten bazı doğulu çatlaklar da var. Gel, seni Princetonlı! Gel haydi! Bu Sutherland, Jack Sutherland!"

Sonra hepsi birden üzerine geldiler, onu kamplarına götürdüler ve adama kuru giysilerle kupalarca koyu çay verdiler.

Kimsenin yüz vermediği Donald ve Davy o gecelik kâğıt oyunlarının başına dönmüşlerdi. Montana Kid de polis memuruyla birlikte peşlerinden gitti.

"Al, kuru bir şeyler giy," dedi, çamaşır torbasından çıkardıklarını uzatırken. "Sanırım sen de benimle kalacaksın."

"Eh, sen iyi biri gibi duruyorsun," dedi polis memuru diğerinin verdiği çorapları giyerken. "Üzgünüm, ama seni Dawson'a geri götürmem gerekiyor, yalnızca sana çok sert davranmamalarını umut edebilirim."

"O kadar acele etme." Kid garip garip gülümsüyordu. "Daha yola çıkmadık. Çıktığımda da akıntıdan aşağıya gideceğim ve sanırım sen de o yönde geleceksin."

"Kendimi biliyorsam, olmaz..."

"Dışarı gel de sana göstereyim o zaman. Şu lanet olası salaklar," omuzunun üzerinden iki İskoçu gösteriyordu, "burayı belirlerken işi yüzlerine gözlerine bulaştırmışlar. Ama önce piponu doldur –bayağı iyi tütündür– ve olabildiğince keyfine bak. Pipo içmeye pek bir vaktin kalmayacak."

Polis memuru merakla peşinden gitti. Donald ve Davy de kartları bırakıp onları izlediler. Minooklular Montana Kid'in nehirden bir yukarı bir de aşağı işaret ettiğini görüp yaklaştı.

"Ne oluyor?" diye sordu Sutherland.

"Pek bir şey yok." Kayıtsızlık Kid'in üzerine çok yakışıyordu. "Yalnızca cehennemin yükselip altımıza bir takoz koyması durumu var. Şuradaki dönemeci görüyor musunuz? Orada milyonlarca ton buzu sıkıştıracak. Sonra yukarıdaki dönemeçte sıkıştıracak, milyonlarca ton. Yukarıdaki sıkışıklık çözülüp de aşağıdaki tutarsa, puf!". Ardından da dramatik bir tavrıyla eliyle adayı süpürür gibi yaptı. "Milyonlarca ton," diye düşünceli düşünceli ekledi.

"Ya odun yığınları?" diye sordu Davy.

Kid süpürme işaretini tekrarladı ve Davy inledi. "Ayların çabası! Olamaz! Hayır, hayır be adam, olamaz. Bu bir şaka mı bilmiyorum. Şaka olduğunu söyle," diye yalvardı.

Kid acımasızca gülüp topuklarının üzerinde döndüğünde, Davy kendisini yığınların üzerine attı ve çılgınlar gibi istiflenmiş odunları kıyıdan uzaklaştırmaya başladı.

"Yardım et, Donald!" diye haykırdı. "Yardım edemez misin? Bu ayların çabası ve eve dönüş biletimiz!"

Donald onu kolundan yakalayıp sarstı, ama o kurtuldu. "Duymuyor musun be adam? Milyonlarca ton, ada da süpürülüp gidecek."

"Kendine gel be adam" dedi Donald. "Sıkıcı olmaya başladın."

Ama Davy odun yığınının üzerine yıkılıp kaldı. Donald ağır ağır kulübeye döndü, kendisinin ve Davy'nin para keselerini kuşandı, adanın en yüksek olduğu ve muazzam bir çam ağacının hemcinslerinin arasında yükseldiği yere yöneldi.

Kulübenin oradaki adamlar baltasının sesini duydular ve gülümsediler. Greenwich adanın diğer ya-

nından orada kısıldıkları haberiyle döndü. Arkadaki kanalı aşmak olanaksızdı. Kör Minooklu şarkı söylemeye başladı, diğerleri de ona katıldılar.

"Merak ediyorum doğru mu?
Sana da öyle mi görünüyor?
Bana yalan söylüyor gibi geliyor...
Ah, merak ediyorum, doğru mu?"

"Günahkârlık," diye inledi, kafasını kaldırıp güneşin yatık ışınlarının önünde adamların dans edişlerini seyreden Davy. "Ve benim odunlarım ziyan olacak."

"Ah, merak ediyorum, doğru mu?"

Oldu aldığı yanıt.

Nehrin gürültüsü aniden kesildi. Garip bir sükûnet etraflarını sardı. Buz kıyılardan kopmuş ve nehrin yükselen yüzeyinde daha yukarıdan yüzmeye başlamıştı. Yükselerek yaklaştı, hızlı ve sessizce, altı metre yüksekliğinde, muazzam parçalar kıyının yüzeyine yavaşça sürünmeye başlayana kadar. Adanın daha alçak olan kuyruğu suyun altında kalmıştı. Sonra, beyaz baskın kolayca akıntı boyunca aşağıya ilerlemeye başladı. Ama ses hareketin hızlanmasıyla artmıştı, kısa sürede ada gıcırdayan buzdağlarıyla birlikte sarsılıp titriyordu. Baskı karşısında, yüzlerce ton ağırlığında muazzam parçalar bezelye taneleri gibi havalanmaya başladı. Donuk anarşi gürültüsünü artırdı ve adamlar seslerini duyurabilmek için artık birbirlerinin kulağına bağırıyorlardı. Ara sıra bu uğultunun

içinde aradaki kanaldan gelen gümbürtü duyuluyordu. Ada, tam burnuna çarpan muazzam bir parçanın darbesiyle sarsıldı. Bir sürü çam ağacını kökünden söktü, sağa sola savurup dağıttı ve çamurlu tabanını nehrin zemininden yükseltip kulübenin üzerine yıktı ve kıyıyla ağaçları devasa bir bıçakla keser gibi kolaylıkla tıraşladı. Kulübenin köşesine ancak dokunmuş gibiydi, ama itelenen kütükler kibrit çöpü gibi eğildi ve yapı, oyuncak bir evmiş gibi devrilip yıkıldı.

"Ayların çabası! Ayların çabası ve eve dönüş bileti!" diye inledi Davy, bu arada Montana Kid ve polis memuru onu odun yığınlarından uzaklaştırıyorlardı.

"İleride eve dönüş biletin için çok fırsatın olacak," diye homurdandı polis memuru, kafasının yanına vurup onu güvenli bir yere doğru savururken.

Donald, çam ağacının tepesinden yıkıcı buzdağının odun yığınını süpürüp akıntıdan aşağıya kaybolduğunu gördü. Neden olduğu yıkımdan tatmin olmuş gibi, buz baskını eski düzeyine inip yavaşlamaya başladı. Gürültü de aynı şekilde azalmıştı ve diğerleri Donald'ın bulunduğu yükseklikten akıntıdan aşağıya bakmaları için haykırdığını duydular. Öngörüldüğü gibi, sıkışıklık dönemeçteki adaların arasına gelmişti ve buz iki kıyı arasında büyük bir baraj gibi yığılıyordu. Nehir durdu ve gidecek bir yol bulamayan su yükselmeye başladı. Ada su altında kalana dek yükseldi, adamlar dizlerine kadar suyun içindeydiler ve köpekler de kulübenin yıkıntısına doğru yüzüyorlardı. Bu aşamada aniden durdu, gözle görülebilir bir yükselme ya da alçalma fark edilmiyordu.

Montana Kid başını iki yana salladı. "Yukarıda da sıkıştı ve artık başka gelmiyor."

"Konu da hangi sıkışıklığın daha önce kırılacağı," diye ekledi Sutherland.

"Tamamen" diye onayladı Kid. "Önce yukarıdaki sıkışıklık açılırsa, hiçbir şansımız kalmaz. Önünde hiçbir şey duramaz."

Minooklular sessizce dönüp uzaklaştılar ama kısa süre sonra sessiz havada "Rumsky Ho"nun sözleri uçuşmaya başladı, ardından da "The Orange and the Black" geldi Dairede Montana Kid ve polis memuru için de yer açıldı ve onlar da şarkıdan şarkıya geçilirken koronun çınlayan ritmini yakaladılar.

"Hey, Donald, bir el atmayacak mısın?" Davy arkadaşının tırmandığı ağacın dibinde inliyordu. "Donald, bir el atmayacak mısın be adam?" diye yeniden inledi, elleri kaygan ağaç gövdesini kavramak için harcadığı beyhude çaba nedeniyle kan içindeydi.

Ama Donald gözlerini nehirden yukarı dikmişti ve korkuyla titreyen sesi yükseldi:

"Yüce Tanrım, işte geliyor!"

Dizlerine kadar çıkan buz gibi suda duran Minooklu adamlar, Montana Kid ve polis memuruyla birlikte el ele tutuşup seslerini korkunç "Battle Hymn of the Republic"le yükselttiler. Ama sesleri ilerleyen gümbürtünün arasında boğulup gitti.

Ve Donald'a hiçbir insanın görüp de hayatta kalamayacağı bir manzarayı seyretmek nasip oldu. Büyük bir beyaz duvar adanın üzerine yıkıldı. Ağaçlar, köpekler, insanlar, Tanrı'nın eli doğanın yüzeyini süpürüp temizlemiş gibi silinip atıldılar. Bu kadarını görebildi, sonra yüksek tüneğinde bir an daha durduktan sonra, donmuş cehenneme doğru savruldu.

KADINLARIN AŞAĞILAMASI

Bir zamanlar, Freda ve Bayan Eppingwell çatıştılar.

Freda Yunan bir kızdı ve dansözdü. En azından, Yunan olduğunu iddia ediyordu; ama birçokları bundan kuşku duyuyordu, çünkü klasik çehresinde çok fazla güç vardı ve gözlerinde yükselen cehennem ateşi ender anlarda etnik kökenini daha da kuşkulu bir hale getiriyordu. Az sayıda kişi –erkek– içinse bu görüntü bir nimetti ve uzun yıllar geçse bile bunu unutmamışlardı ve unutmayacaklardı da. Kendinden hiç söz etmezdi, bu yüzden sakin ve nazik zamanlarında kesinlikle Yunan olduğunu kabul etmek en doğrusuydu. Giydiği kürkleri Chilcoot'dan St. Michael'a dek tüm ülkenin en güzelleriydi ve adı bütün erkeklerin dilindeydi.

Ama Bayan Eppingwell de bir yüzbaşının karısıydı; birinci dereceden bir toplumsal takımyıldızdı ve yörüngesi Dawson'ın en seçkin zümresini işaret ediyordu; zındıklar tarafından "resmi klik" olarak adlandı-

rılan bir zümreyi. Sitka Charley bir seferinde, kıtlığın kırıp geçirdiği ve bir insan yaşamının bir kupa undan daha değersiz olduğu bir sıra da izde onunla yolculuk etmişti ve onun yargısı kadını tüm kadınların üzerine yerleştirmişti. Sitka Charley bir Kızılderiliydi; kıstasları ilkeldi, ama sözü doğruydu ve yargısı dairenin altındaki her kampta geçerli bir mihenk taşıydı.

Bu iki kadının ikisi de kendi tarzlarında, erkekleri fethetme, boyun eğdirme makineleriydi ve tarzları da farklıydı. Bayan Eppingwell kendi evinde ve kışlada hükmediyordu, burada genç delikanlılar pek çoktu, polis şeflerini, yöneticileri ve yargıçları saymıyorum. Freda'ysa kasabada hüküm sürüyordu; ama onun hükmettiği erkekler de kışlada toplumsal işlevler gören ya da tepedeki kaba kütük kulübesinde Bayan Eppingwell'in elinden çay ve konserve tatlılar alan aynı adamlardı. Her ikisi de diğerinin varlığından haberdardı; ama yaşamları kutuplar kadar ayrıydı ve ikisi de haber kırıntıları duyuyor ve merak ediyor olsalar bile, soru sorduklarını duyan olmamıştı. Ve bir model-kadın şeklinde serbest bir unsur ilk buzla birlikte ülkeye hızlı bir köpek takımı ve kozmopolit ünüyle gelmemiş olsaydı hiçbir sıkıntı olmayacaktı. Loraine Lisznayi –melodik, dramatik ve Macar– çekişmeyi hızlandırdı ve onun yüzünden Bayan Eppingwell tepesini terk edip Freda'nın alanını istila etti ve Freda da aynı şekilde kasabadan çıkıp valinin balosuna karışıklık ve utanç getirmeye gitti.

Bunların hepsi Klondike açısından geçmişte kalmış olabilir, ama Dawson'da bile çok az kişi konunun özünü biliyor ve onlar dışında yüzbaşının karısını

ya da Yunan dansözü ölçmeye muktedir kimse yok. Herkes artık işin esasını anlayabildiyse, bunun onuru Sitka Charley'ye verilmeli. Burada sunulan uzun yazıdaki ana unsurlar onun dudaklarından dökülmüştür. Freda'nın şahsen sıradan bir yazar bozuntusuna içini dökmüş olması ya da Bayan Eppingwell'in olan bitenden birisine söz etmiş olması uygun değildir. Konuşmuş olabilirler, ama bu pek de olası değil.

II

Floyd Vanderlip görünüşte güçlü bir adamdı. Ülkedeki geçmişinin de gösterdiği gibi, ağır iş ve kötü kumanya onu korkutmazdı. Tehlike esnasında o bir aslandı ve bir seferinde yaptığı gibi beş yüz aç adamı durdurduğunda, bir tüfeğin arkasından güneş ışığına daha soğukkanlı bir gözün bakamayacağı belirtilmelidir. Bir tek zayıf noktası vardı ve bu da gücünden kaynaklandığı için olumsuz anlamdaydı. Parçaları güçlüydü, ama eşgüdümden yoksundu. Aşka yatkınlık merkezinin güçlü olmasına karşılık, mus eti ve somon yiyip soğuk vadilerde parlak Eldoradolar kovaladığı yıllar boyunca sessiz ve edilgen kalmıştı. Ama sonunda Klondike maden alanlarının en zenginlerinden birinin köşe taşlarını ve merkez hakkını ele geçirdiğinde, bu hızlanmaya başladı; toplumdaki yerini alıp tam tekmil bir Bonanza kralı olduğunda, uyanıp onu ele geçirdi. Birdenbire Birleşik Devletler'deki bir kızı anımsadı ve güçlü bir şekilde idrak etti ki kızın onu bekliyor olabileceğinin yanı sıra 53. Paralelin birkaç derece kuzeyinde yaşayan bir adam için, bir eş çok

keyifli bir şey olabilirdi. Bunun üzerine uygun bir not yazdı, içine çeyiz ve refakatçi tüm masrafları karşılayacak bir kredi mektubu da ekleyip bunu Flossie adlı kıza gönderdi. Flossie mi? Gerisini tahayyül edebilirsiniz. Ayrıca maden arazisine konforlu bir kulübe inşa edip Dawson'da da başka bir tane satın aldıktan sonra, arkadaşlarına haber verdi.

İşte tam burada, eşgüdüm eksikliği devreye girdi. Bekleyiş zorluydu ve uzun süredir bastırılan aşka yatkınlık daha fazla gecikmeye tahammül edemezdi. Flossie geliyordu, ama Loraine Lisznayi oradaydı. Üstelik Loraine Lisznayi orada olmakla kalmıyordu, kozmopolit ünü de yıpranmaya başlamıştı ve artık sanatçı kraliçelerin stüdyolarında poz verdiği ve kardinallerle prenslerin kapısında kartvizitlerini kabul ettiği zamanlardaki kadar genç değildi. Aynı zamanda mali durumu da sağlıksızdı. Zamanında tümünü görmüş olduğu için, şimdi serveti altı hanenin altındaki küsuratı bilemeyeceği düzeyde olan bir Bonanza kralıyla işi bitirmeye karşı değildi. Yıllar süren hizmetinden sonra rahat bir emekliliği gözleyen bilge asker gibi, Kuzey Ülkesine evlenmeye gelmişti. Bu yüzden, bir gün gözleri P. C. Şirketi'nin dükkânında Flossie için keten masa örtüsü satın almakta olan Floyd Vanderlip'e takıldı ve işler kontrolden çıktı.

Bir erkek serbest olduğunda, birçok şey sorgulanmayabilir, ama ailevi bağlarla kendini bağlayacak kadar ihtiyatsız olursa, toplum bunlara derhal karşı çıkar. Floyd Vanderlip'in durumunda da böyle oldu. Flossie geliyordu ve Loraine Lisznayi ana caddeden onun kurt köpeklerinin ardında geçtiğinde, hafif bir

vızıltı duyuldu. Adamın Bonanza'daki zenginliğinin fotoğrafları çekildiğinde, *Kansas City Star* gazetesinin kadın muhabirine Loraine Lisznayi de eşlik etti ve altı sütunluk makalenin oluşumunu seyretti. O sırada Flossie'nin kulübesinde ve Flossie'nin keten masa örtülerinin üzerinde yemek yiyorlardı. Aynı şekilde gidip gelmeler ve eğlenceler de oluyordu ve bunların hepsi de mükemmelen adaba uygun olmasına rağmen, erkeklerin sert sözler sarf etmelerine ve kadınların şirretleşmesine neden oluyordu. Yalnızca Bayan Eppingwell bunları duymadı. Geveze dillerin belirsiz uğultusu biraz yükseliyordu, ama o, insanların iyi olduğuna inanmaya ve kulaklarını kötü sözlere tıkamaya eğilimliydi; bu yüzden itibar etmedi.

Freda için durum böyle değildi. Erkekleri sevmesi için bir neden yoktu, ama doğanın garip bir simyası sonucunda kalbi kadınlardan yana yöneldi, sevmesi için daha az neden olan kadınlara. Ve kalbi o sırada Uzun İz boyunca yol alan ve kendisini beklememe olasılığı olan adamla karşılaşmak üzere, acı Kuzey şartlarıyla tanışmakta olan Flossie'ye yöneldi. Freda onu gözünde ürkek, bağlanan türde bir kız olarak canlandırdı: Güçsüz bir ağız, güzel ve bükük dudaklar, uçuşan güneşin parlattığı saçlar, mutlu sığlıklar ve yaşamın daha basit keyifleriyle dolu gözler. Ama aynı zamanda Flossie'yi yüzü burnundan sarılmış, dondan etkilenmiş ve bitkin bir şekilde köpeklerin ardında sendeler şekilde tahayyül etti. Bunun üzerine, bir gece dans ederken, Floyd Vanderlip'e gülümsedi.

Çok az erkek Freda'nın gülümsemesini etkilenmeden karşılayacak yapıdadır; Floyd Vanderlip'i de bun-

ların arasında saymak olanaksızdır. Model-kadında bulduğu zarafet, adamı kendini yeniden tartmaya yöneltmişti ve şimdi de kendini Yunan dansözün yanında bulma ayrıcalığına sahip görmek, kendisini iki kat daha fazla erkek hissetmesine neden olmuştu. Belli ki onda, kadınların algıladığı, o bilinmeyen nitelikler ve derinlikler vardı. Bu nitelikler ve derinliklerin ne olduğunu tam olarak bilmiyordu, ama müphem bir şekilde oralarda bir yerlerde oldukları üzerine bir fikri vardı ve bunlardan kendine karşı büyük bir gurur doğmuştu. Böylesi iki kadını ikinci kez kendisine bakmaya zorlayabilen bir erkek muhakkak ki dikkate değer bir erkekti. Bir gün, zamanı olduğunda oturup bu gücünü çözümleyecekti; ama şimdi, tam da şimdi, tanrıların ona verdiklerini alacaktı.

Bunun yanı sıra küçük, incecik bir düşünce de kendisini göstermeye başlamıştı, o da Flossie'de aslında ne bulduğunu düşünmeye ve onu çağırdığına fena halde pişman olmaya başladı. Kuşkusuz, Freda'yı kazanma şansı yoktu. Onun madenleri Bonanza deresinin en zenginleriydi ve çok fazlaydılar, o da sorumlulukları ve sorumlulukları toplumda bir yeri olan bir adamdı. Ama Loraine Lisznayi, işte o tam da "o" kadındı. Kadının gösterişli bir hayatı olmuştu; adamın müessesesine onur getirir ve dolarlarını renklendirebilirdi.

Ama Freda gülümsedi ve gülümsemeyi sürdürdü, ta ki Floyd onunla daha fazla zaman geçirmeye başlayıncaya kadar. Böylece Freda da adamın kurt köpeklerinin arkasında ana caddeden geçmeye başladığında, model-kadın bu konuyu düşünmesi gerektiğine karar verdi; ve ardından ilk birlikte olduklarında

prensleri, kardinalleri, saraylar ve krallar hakkındaki küçük anekdotlarıyla Floyd'un gözlerini kamaştırdı. Aynı zamanda adama "Sevgili Lorraine" diye başlayan ve "Sevgilerimle" diye biten, altı da tahtında oturan gerçek bir kraliçenin ön adıyla imzalanmış nazik mektuplar gösterdi. Adam böylesine büyük bir kadının onunla bir an bile geçirmeye tenezzül etmesine şaşırmıştı. Ama kadın zekice davrandı, adamla büyük ölçüde hayalinde yarattığı soylu hayaletler arasında tezatlar ve karşılaştırmalar üretti, sonunda adam kendi kendinden duyduğu zevk ve ondan bu kadar zamandır esirgenen dünyaya duyduğu üzüntüyle şaşkına dönmüştü.

Freda ise çok daha usta bir kadındı. Övse bile, kimse görmüyordu. Eğilse bile, kimse eğildiğini fark etmiyordu. Adamın biri kendisi hakkında iyi şeyler düşünse bile, bu duygu o kadar büyük bir incelikle uyandırılıyordu ki, adam hayatı boyunca bunun neden ve nasıl olduğunu bilemiyordu. Böylece, Floyd Vanderlip üzerindeki hâkimiyetini güçlendirdi ve her gün köpeklerinin arkasında dolaştı.

İşte hata tam da burada gerçekleşti. Homurtu daha güçlü, daha belirgin bir şekilde yükseliyordu artık dansözün ismi de geçiyordu ve Bayan Eppingwell de bunu duydu. O da Flossie'nin bitmez tükenmez saatler boyunca inip kalkan mokasenli ayaklarını düşündü ve Floyd Vanderlip de tepeye çay içmeye davet edildi, hem de sık sık. Bu da adamın nefesini kesti ve kendi kendine duyduğu hayranlıkla sarhoşa döndü. Bir adam hiç bu kadar kötü muameleye hedef olmamıştı. Ruhu üç kadının uğrunda mücadele ettiği bir

nesne olmuştu, bir dördüncü de bunu almak için yoldaydı. Hem de ne üç kadın!

Ama Bayan Eppingwell ve hatası. Olaydan, çekinerek, Yunan kıza köpek satmış olan Sitka Charley'ye söz etti. Ama hiçbir isim zikredilmedi. En yakın ima, Bayan Eppinwell "Şu eee, feci kadın," dediğinde oldu ve Sitka Charley'nin aklında güçlü bir şekilde model-kadınla yankıladı: "Eee, feci kadın." Ona hak verdi ve bir kadının, bir adamla evleneceği kızın arasına girmesinin kötü bir şey olduğunu söyledi. "Sade bir kız, Charley," dedi, "Eminim ki öyledir. Üstelik yabancı bir ülkeye geliyor ve geldiğinde hiçbir arkadaşı olmayacak. Bir şeyler yapmalıyız." Sitka Charley yardım etmeye söz verdi ve şu Loraine Lisznayi'nin ne kadar kötü bir kadın olduğunu ve Bayan Eppingwell ile Freda'nın da bu bilinmeyen Flossie'yle ilgilenmekle ne kadar soylu kadınlar olduklarını düşünerek uzaklaştı.

Şimdi, Bayan Eppingwell gün kadar açıktı. Berrak araştırmacı gözlerini, berrak sesini ve dosdoğru samimiyetini anıtlaştırmanın onuru bir zamanlar onu Sessizlik Tepeleri'nin ötesine götürmüş olan Sitka Charley'ye aitti. Dudaklarının komut verirken bir sertleşmesi vardı ve doğrudan konuya girmeye alışıktı. Floyd Vanderlip'in ölçüsünü iyi aldığından, bunu onunla konuşmaya kalkışmamıştı; ama kasabaya inip Freda'yı görmekten korkmuyordu.

Ve gitti de, güpegündüz, dansözün evine. Kocası yüzbaşı gibi, beyhude laflara tenezzül etmedi. Şu kadını görmek ve onunla konuşmak istiyordu, üstelik bunu yapmaması için de bir neden görmüyordu. Bu yüzden, karın altında, eksi otuz derecede Yunan kı-

zın kapısına dikildi ve hizmetçisiyle tam beş dakika pazarlık etti. Ama sonuçta, kapıdan döndürüldü ve uğradığı hakarete duyduğu öfkeyle yeniden tepeye, yukarıya tırmanmak zorunda kaldı "Onu görmeyi reddeden bu kadın da kimdi?" diye sordu kendi kendine. İnsan tam tersini, dansöz bir kızın bir yüzbaşının karısının kapısında reddedilmesini düşünürdü. Oysa biliyordu ki Freda eğer tepeye tırmansaydı, konu ne olursa olsun onu ateşin başında ağırlar ve orada iki kadın olarak oturup konuşurlardı. Âdetleri çiğnemiş ve kendini alçaltmıştı, ama kasabadaki kadınlarla durumun farklı olacağını düşünmüştü. Kendisini böylesine onur kırıcı bir duruma soktuğu için utanmıştı ve Freda hakkında düşündükleriyse hiç iyi değildi.

Ama Freda bunu hak etmemişti. Bayan Eppingwell, kast dışı olan, kendisiyle karşılaşmak üzere aşağıya inmişti ve o da, önceki statüsünün geleneklerini hâlâ güçlü bir şekilde hisseden bir kadın olarak buna izin vermemişti. Böylesi bir kadına tapabilirdi ve onu kulübesinde ağırlayıp bir saatliğine karşılıklı oturmaktan, yalnızca oturmaktan daha büyük bir mutluluk arzulayamazdı. Ama Bayan Eppingwell'e duyduğu saygı ve kendisine duyduğu saygı buna engeldi. Şiddetli uyarılar ve cehennem ateşiyle üzerine çullanmış olan rahibin karısı Bayan McFee'nin yakınlardaki ziyaretinden daha toparlanamamışken, şimdi de bu ziyarete neyin sebep olduğunu tasavvur bile edemiyordu. Aklına yaptığı herhangi bir yanlışlık gelmiyordu ve kapıda bekleyen bu kadın da kuşkusuz ruhunun sağlığıyla ilgili değildi. O zaman neden gelmişti? Engel olamadığı merak duygusuna karşın, gu-

rur duymayanların gururuyla kendini korumuş ve bir sevgilinin ilk okşamalarıyla titreyen bir genç kız gibi iç odada titremişti. Bayan Eppingwell tepeyi yeniden tırmanırken acı çektiyse, o da yatakta yüz üstü, kuru gözleri ve kurumuş ağzıyla, dili tutulmuş bir şekilde yatarken acı çekmişti.

Bayan Eppingwell'in insan doğası üzerine bilgisi engindi. Evrenselliği hedefliyordu. Uygarlıktan çıkıp olayları barbarca bir bakışla görmek ona kolay gelmişti. Aç bir kurt köpeğini ve aç bir adamdaki kimi ilkel ve benzer belirleyici özellikleri anlayabiliyor, benzer koşullarda her ikisinin de nasıl bir yol izleyeceğini tahmin edebiliyordu. Onun için, kadın kadındı, ister mor giysilere bürünsün isterse de pis paçavralar giysin; Freda bir kadındı. Dansözün evine kabul edilip ortak zeminde karşılaşmak onu şaşırtmazdı; ya da gururdan azade küstahlıkla karşılanmaktan. Ama hedef olduğu bu muameleyle karşılaşmak, beklenmeyen ve hayal kırıklığına neden olan bir şeydi. Demek ki Freda'nın bakış açısını kavrayamamıştı. Güzel. Çok çaba ve kişisel çarmıha gerilme dışında nüfuz edilemeyecek bazı bakış açıları vardı ve dünya için, Bayan Eppingwelllerin evrenselliğin gerisinde kalmış olması iyi bir şeydi. Deneyi yaşamaya hevesli bu kadar insan varken, ellerini fazlasıyla yapışkan zifte bulaştırmadan pisliği anlamak olanaksızdı. Bayan Eppingwell'de kindarlığa zemin oluşturması ve Yunan kızın kalbinde ona karşı daha büyük bir sevgi uyandırması dışında, bunun pek de bir önemi yoktu.

III

İşler böylece bir ay devam etti: Bayan Eppingwell'in Flossie'nin gelişine kadar adamı Yunan dansözün tatlı sözlerine karşı tutma çabası; Flossie'nin zorlu izde her gün mesafeyi biraz daha kısaltması; Freda'nın gücünü model-kadına karşı tahkim etmesi; model-kadının ödülü elde etmek için her siniri germesi ve adamın bütün bunların ortasında, kendisini ikinci bir Don Juan zannederek gururla uçan bir mekik gibi gidip gelmesi.

Sonunda Loraine Lisznayi'nin onu elde etmesi, adamdan başka hiç kimsenin suçu değildi. Bir adamın bir genç kızı kendine çekmesi bilinemeyecek kadar harika olabilir, ama bir kadının bir adamı elde etmesi her türlü tahminin dışındadır; dolayısıyla Floyd Vanderlip'in nasıl hareket edeceğini yirmi dört saat önceden tahmin etmeye cüret eden kâhinlerin dedikleri çıkmadı. Model-kadının çekiciliği belki de göze güzel görünen bir hayvan olmasındaydı; belki de adamı eski dünyanın saray ve prensleri üzerine konuşmasıyla büyülemişti; en azından yaşamı kültürsüz bir kabalıkta geçen o adamı büyülemişti adam da sonunda kadınla bir nehir yolculuğu ve ardından Forty Mile'da bir evliliği kabul etmişti. Niyetinin göstergesi olarak Sitka Charley'den köpek takımı satın aldı, ne de olsa Loraine Lisznayi gibi bir kadın ize çıktığında birden fazla kızak gereklidir, Ardından da dereye gidip yokluğunda Bonanza madenlerinin yönetimi konusunda talimatlar verdi.

Hayli müphem bir şekilde hayvanlara yıkama tezgâhları için odun taşımak üzere ihtiyacı olduğunu

söylemişti ve tam da burada Sitka Charley ustalığını gösterdi. Belli bir tarihte köpekleri sağlamayı kabul etti, ama Floyd Vanderlip arkasını dönüp dereye yönelir yönelmez, Charley endişeyle Loraine Lisznayi'ye koştu. Bay Vanderlip'in nerede olduğunu biliyor muydu? Beyefendiye belli bir zamanda bir dizi köpek sağlamayı vaat etmişti; ama o utanmaz adam, Alman tacir Meyers köpek satın alıp piyasayı daraltmıştı. Bay Vanderlip'i görmesi çok gerekliydi, çünkü o utanmaz adam yüzünden, sözleşmeyi yerine getirmesi tam bir hafta gecikecekti. Kadın adamın nereye gittiğini biliyor muydu? Dereye mi? Güzel! Hemen peşinden gidip onu bu talihsiz gecikmeden haberdar etmeliydi. Bay Vanderlip'in köpeklere cuma akşamı ihtiyaç duyduğu konusunda onu doğru anlamış mıydı? O zaman mı lazımdı? Çok kötüydü, ama bu tamamen fiyatları yükselten o utanmaz adamın kabahatiydi. Kafa başına elli dolar fırlamışlardı ve yükselen piyasada satın alırsa sözleşmeye göre zarar edecekti. Bay Vanderlip aradaki farkı karşılar mı, onu merak ediyordu. Yapar mıydı? Bay Vanderlip'in dostu olduğuna göre, aradaki farkı belki o bile karşılayabilirdi? O zaman kendisi bu konuda hiçbir şey söylemez miydi? Kadın adamın çıkarlarını gözetmekle nezaket gösteriyordu. Cuma gecesi mi demişti? Güzel! Köpekler hazır olacaktı.

Bir saat sonra, Freda yasak âşıkların cuma gecesi kaçacaklarını öğrenmişti; Freda aynı zamanda, Floyd Vanderlip'in dereye gittiğini ve elinin kolunun bağlı olduğunu da öğrenmişti.

Cuma sabahı, valinin emirlerini taşıyan resmi kurye Devereaux buzları aşarak geldi. Valinin emirlerinin

yanı sıra, Flossie'den de haberler getirmişti. Kadının kampına Sixty Mile'da rastlamıştı; insanlar ve köpekler iyi durumdaydı ve kız kuşkusuz ertesi gün orada olacaktı. Bunu duyan Bayan Eppingwell çok rahatladı; Floyd Vanderlip güvenli bir şekilde deredeydi ve Yunan kız onu ele geçirmezse, gelini gelmiş olacaktı.

Ama o öğleden sonrası, kadının ön revakını kahramanca savunmakta olan Bayan Eppigwell'in büyük St. Bernard köpeği, izde aç kalıp yiyecek arayan bir Malemut sürüsünün saldırısına uğramıştı. Otuz saniye kadar tüylü yığının altında kalmış, sonrasında baltalı birkaç adamın müdahalesiyle kurtarılmıştı. Eğer iki dakika orada kalmış olsaydı, kabaca söylenirse parçalanacak ve saldırganların midelerinde oradan uzaklaştırılacaktı; ama bu durumda, olay yalnızca hızlı ve temiz bir tartaklanma vakası olarak kalmıştı. Sitka Charley hasarı tamir etmeye gelmişti, özellikle istemeden başka bir köpeğin ağzında bir an fazla kalmış sağ ön patisini. Ardından işini bitirip gitmek üzere eldivenlerini giyerken, konu Flossie'ye ve doğal olarak şu "eee- feci kadın"a geldi. Sitka Charley laf arasında kadının o gece nehirden aşağıya Floyd Vanderlip'le kaçacağını söyledi ve ilaveten yılın bu döneminde kazaların fazlasıyla olası olduğunu da ekledi.

Bu yüzden Bayan Eppingwell'in Freda hakkındaki düşünceleri daha da kötüleşti. Söz konusu adama hitaben bir not yazdı ve Bonanza deresinin başında bekleyecek bir haberciye emanet etti. Freda'nın bir notunu taşıyan başka bir adam da aynı stratejik noktada bekliyordu. Böylece, günün son ışıklarında neşeyle kızağını süren Floyd Vanderlip notları aynı

anda aldı. Freda'nınkini yırtıp attı. Hayır, onunla görüşmeyecekti. O gece çok daha büyük olaylar gelişmek üzereydi. Üstelik, Freda yarış dışı kalmıştı. Ama Bayan Eppingwell! Onun son arzusunu yerine getirecek, daha doğrusu, onun yerine getirebileceği son arzusunu ve ne diyeceğini duymak üzere onunla valinin balosunda buluşacaktı. Yazının üslubundan önemli olduğu açıkça anlaşılıyordu; belki de, sevgiyle gülümsedi, ama düşünceyi oluşturmayı beceremedi. Hepsini birlikte düşünürseniz, kadınlar konusunda ne kadar şanslı bir adamdı, değil mi? Kadının mektubunu buzların arasına savurup, köpekleri koşturdu ve kulübesinin yolunu tuttu. Bir maskeli balo olacaktı ve o da birkaç ay önce Operada kullanılan bir kostümü edinmek zorunda kalmıştı. Bir yandan da, tıraş olup karnını doyurması gerekiyordu. İşin aslı şuydu ki Flossie'nin yaklaştığından haberi olmayan bir tek o vardı.

"Onları hastanenin yanındaki su çukuruna getir, tam gece yarısı. Beni hayal kırıklığına uğratma," demişti, sözleştikleri sayıdan sadece tek bir köpeğin eksik olduğunu ve onun da yaklaşık bir saat içinde hazır olacağını söylemeye gelen Sitka Charley'ye. "İşte kese, surada da terazi var; kendi tozunu kendin tart ve beni meşgul etme. Baloya hazırlanmam lazım."

Sitka Charley ücretini tartıp oradan ayrılmıştı, yanında da Loraine Lisznayi'ye yazılmış bir mektup vardı ve onun tahminine göre, tam gece yarısı hastanenin yanındaki su çukurunun başında gerçekleşecek bir buluşmadan söz ediyordu.

IV

Freda dansın tüm hızıyla devam ettiği kışlaya iki kez haberci göndermiş ve sıklıkla olduğu gibi, adamlar bir yanıt olmadan dönmüşlerdi. Bunun üzerine yalnızca Freda'nın yapabileceği şeyi yaptı; kürklerini giydi, yüzüne bir maske taktı ve valinin balosunun yolunu tuttu. Söylemek gerekir ki orada bir âdet vardı –hiç de özgün olmayan bir âdet– ve resmi klik uzun süredir buna uyuyordu. Çok bilgece bir âdetti, çünkü memurların karılarına koruma sağlıyor ve eğlencelerini daha seçkin kılıyordu. Ne zaman bir maskeli balo düzenlense bir komite seçiliyordu ve bu komitenin tek göreviyse kapıda durup her maskenin arkasına tek tek bakmaktı. Erkeklerin bütün bölümü bu komitede yer almak istemezdi, üstelik orada yer almayı en istemeyenler de hizmetine en fazla ihtiyaç duyulanlar oluyordu. Papaz kimi sokup kimi çevireceğini bilecek kadar kasaba halkının simalarına ve konumlarına aşina değildi. Böyle bir hizmeti vermekten hoşnut olacak beyefendilerin çoğu da bu durumdaydı. İstenen yeri doldurmak üzere, Bayan McFee kurtuluş şansını tehlikeye sokmaya hazırdı ve bir gece, belli bir üçlü görüşünün önünden geçerken ve kimlikleri fark edilmeden önce işleri önemli ölçüde karıştırdıklarında da öyle olmuştu. Sonrasında, yalnızca uygun olanlar seçiliyor ve hiç de nazik olmayan bir şekilde tepki veriyorlardı.

O gece kapıda Prince vardı. Adama baskı uygulanmıştı ve sadece dostlarının yarısını tatmin etmek amacıyla diğer yarısını kaybetme tehlikesini içeren bu işi nasıl kabul ettiğinin şaşkınlığını da henüz üzerinden

atamamıştı. Reddettiği adamlardan üç ya da dördü dereden ya da izden tanıdığı adamlardı; iyi arkadaşlar, ama böyle seçkin bir toplantıya pek uygun değillerdi. Tam bu görevden istifa etme olasılığını değerlendiriyordu ki bir kadın ışığın altına girdi. Freda! Başının duruşunu o kadar iyi tanımasa bile, sadece kürklerden o olduğuna yemin edebilirdi. Dünya yüzünde buraya geleceğini tahmin edeceği son kişi. Küçük düşürücü reddedilmeyi göze almayacak kadar sağduyulu olduğunu sanırdı ya da girebilse bile kadınların küçümsemesini. Dikkatle incelemeden bile başını salladı; onu hata yapmayacak kadar iyi tanıyordu. Ama kadın yaklaştı. Siyah ipek kurdelesini hızla kaldırdı ve aynı hızla indirdi. Şimşek gibi, ama sonsuz gibi gelen bir an, kadının yüzüne baktı. O topraklarda dolaşan ve Freda'nın erkeklerle, küçük çocukların sabun köpükleriyle oynadıkları gibi oynadığı söylentisi boşuna değildi. Tek bir kelime bile konuşulmadı. Prince yana çekildi ve kısa bir süre sonra pek de sadık kalmadığı görevini bıraktığı görülebilirdi.

***

Esnek biçimli, zayıf ama her hareketinden ritmik bir güç dökülen bir kadın önce bir gruba katılıyor, bir an sonra başkasını tarıyor, eğlenenler arasında huzursuz ve dolambaçlı bir yol izliyordu. Erkekler kürkleri tanıyıp meraka kapıldılar, kapı komitesinde görev almış olması gereken erkekler; ama konuşmaya hiç hevesli değillerdi. Kadınlarsa öyle değildi. Beden hatları ve tavır numaraları konusunda gözleri çok daha keskindi ve bu bedenin aşina olmadıkları biri olduğunu anladılar;

kürklerin de. Her şeyin hazır olduğu yemek salonunda çıkan Bayan McFee, ipekli maskenin deliklerinden bakan yakıcı gözleri bir anlığına gördü ve bir ipucu edindi. Bunların bir benzerini nerede gördüğünü hatırlamaya çalıştı ve Tanrı adına verimsiz bir görevde bir kez karşılaştığı gururlu ve asi bir günahkârı anımsadı.

O iyi yürekli kadın sıcak ve doğru bir öfkeyle yola çıkmıştı, onu sonunda Bayan Eppingwell ve Floyd Vanderlip'in yanına getiren bir yola. Bayan Eppingwell tam o sırada adamla konuşma fırsatını yakalamıştı. Flossie o anda bu kadar yakına gelmiş olduğuna göre, doğrudan konuya girmeye kararlıydı ve ikili üçlü haline geldiğinde, keskin bir etik söylem dilinin ucuna gelmişti. Kürklü kadının Floyd Vanderlip'i ele geçirirken söylediği "Özür dilerim" sözündeki hafif yabancı aksanı fark etmekten keyif almıştı ve o ikisinin birazcık uzaklaşmasına hafifçe eğilerek izin verdi.

Tam o sırada Bayan McFee'nin erdemli eli indi ve bu inişe, şaşırmış bir kadının yüzünden kopartılan siyah bir maske eşlik etti. Muhteşem bir yüz ve parlak gözler o yöne bakanların –ki bunlar herkesi oluşturuyordu– meraklı bakışlarına açıldı. Floyd Vanderlip hayli şaşırmıştı. Koşullar, boyunu aşan bir durumda olmayan bir adamdan eylem bekliyordu, ama onun nerede olduğunu bildiği söylenemezdi. Çaresizce etrafına baktı. Bayan Eppingwell şaşırmıştı. Anlayamıyordu. Bir yerlerden bir açıklama geliyordu ve taşıyıcısı da Bayan McFee'ydi.

"Bayan Eppingwell," diyen kadının Kelt sesi cırtlak bir şekilde yükseliyordu, "Sizi Bayan Freda Moloof'la

tanıştırmaktan büyük zevk alırım, Matmazel Freda Moloof, sanırım."

Freda istemeden döndü. Yüzü açıldığında, kendisini bir rüyada, çıplak, maskeli bir dairenin giyinik bedenleri ve parlak gözleriyle çevrelenmiş gibi hissetmişti. Neredeyse, sanki onu aşağıya çekmeye hazırlanan aç bir kurt sürüsü tarafından kuşatmış gibiydi. Düşündü ki, belki de kimileri ona acıma hisleriyle bakıyordu ve bu düşünce onu sertleştirdi. Ama kesinlikle onu aşağılamalarını tercih ederdi. Bu kadının yüreği güçlüydü, avını sürünün ortasına kadar kovalamıştı ve Bayan Eppingwell olsun ya da olmasın bırakmaya niyeti yoktu.

Ama o aşamada Bayan Eppingwell garip bir şey yaptı. Demek ki sonunda, işte bu Freda, diye düşündü; dansöz ve erkeklerin yok edicisi, kapısından döndürüldüğü kadın. O da çaresiz kadının çıplaklığını kendisininkiymiş gibi hissetti. Belki de buydu, onun kendinden güçsüz bir rakiple karşılaşma konusundaki Sakson isteksizliği, belki de gerçekten bu ona adam için olan mücadelede daha büyük güç verecekti ya da her ikisinden de birer parça olabilirdi; ama hangisi olursa olsun o garip şeyi yaptı. Bayan McFee'nin fesatla titreyen ince sesi yükseldiğinde ve Freda istençsizce döndüğünde, Bayan Eppingwell de döndü ve maskesini çıkartıp kabul anlamında başını eğdi.

Bu iki kadının birbirlerine bakması yıldırım gibi ebedi başka bir saniye oldu. Birinin gözleri cayır cayır, göz kamaştırıcı; köşeye sıkışmış, saldırgan; kendisini içine soktuğu aşağılanma, gülünçlük ve hakaretten peşinen mustarip ve pişman; ten ve ruhtan oluşan

güzel, yakıcı, fokurdayan bir lav kümesi. Ve diğerinin gözleri huzurlu, serinkanlı, dingin; kendi doğruluğundan dolayı, kendine inancıyla güçlü, tamamen rahat; sakin, soğukkanlı; bir mermer ocağından yontulmuş bir parça. Aralarında bir uçurum mevcutsa bile aldırmıyor, tanımıyor. Ne köprü ne de alçalma; tavrı tam bir eşitlik yansıtıyor. Ortak kadınlıklarının zemininde sükûnetle duruyor.

Ve bu da Freda'yı çıldırttı. Daha aşağı bir türden olsaydı, olmazdı; ama ruhunun dalışı dipsizliği bilmiyordu ve diğerini en derin derinliklerinin derinliğine kadar izleyebilir ve onu doğru okuyabilirdi. "Neden elbisenin eteğini çekmiyorsun?" diye haykıracaktı neredeyse, o yıldırım gibi, baş döndürücü saniyede. "Tükür üzerime, hakaret et, bu daha merhametli olurdu!" Titredi. Burun delikleri şişip oynadı, ama kendine hâkim oldu, karşısındaki kadının başıyla selamlamasına karşılık verdi ve adama döndü.

"Gel benimle, Floyd," dedi sadece. "Seni şimdi istiyorum."

"Ne bu..." diye patlarcasına başladı adam ve aniden, bitirmeyecek kadar sağduyulu bir şekilde durdu. İradesi nereye gitmişti ki? Bir adam daha önce hiç bu kadar aptalca bir durumda kalmış mıydı? Gırtlağının derinliklerinden ve ağzının çatısından hırıldadı, iri omuzlarını ve kararsızlığını birlikte şişirip ardından sorarcasına iki kadına baktı.

"Özür dilerim sadece bir dakika, ama Bay Vanderlip ile önce ben konuşabilir miyim?" Bayan Eppingwell'in flüt gibi sesi kısıktı ve her notasıyla irade gösteriyordu.

Adam minnetle ona baktı, en azından o, yeteri kadar istekliydi.

"Çok özür dilerim" dedi Freda. "Zaman yok. Derhal gelmesi lazım." Bu sıradan sözcükler dudaklarından kolayca dökülmüştü, ama içinden bunların yetersizliği ve zayıflığına gülümsemekten kendisini alıkoydu. Çığlık atmak isterdi.

"Ama Bayan Moloof, siz kimsiniz ki Bay Vanderlip'e sahip çıkıp ona buyuruyorsunuz?"

Bunun üzerine bir rahatlama adamın yüzünü aydınlattı. Onu kurtarması için Bayan Eppingwell'e güvendi. Freda bu kez tam dengine çatmıştı.

"Ben, ben." Freda önce tereddüt etti, sonra kadın aklı idareyi ele aldı "Pek siz kim oluyorsunuz da bana bu soruyu soruyorsunuz?"

"Ben mi? Ben Bayan Eppingwell'im ve..."

"İşte!" diğer kadın sertçe araya girdi. "Bir yüzbaşının karısısınız, dolayısıyla kocanız o. Oysa ben yalnızca bir dansöz kızım. Sizin bu adamla ne işiniz var?"

"Görülmedik bir davranış!" Bayan McFee kendini toparladı ve eyleme hazırlandı, ama Bayan Eppingwell bir bakışıyla onu susturdu ve yeni bir saldırı düzenledi.

"Bayan Moloof sizin üzerinizde hakkı olduğunu iddia ettiğine göre Bay Vanderlip ve zamanınızın birkaç saniyesini bile veremeyecek kadar çok acelesi olduğuna göre, doğrudan size hitap etmek zorundayım. Bayım, sizinle yalnız başına ve şimdi görüşebilir miyim?"

Bayan McFee'nin çenesi çat diye kapandı. Bu, utanç verici durumu bağlamıştı.

"Eh, yani ... tabii, neden olmasın," diye kekeledi adam. "Tabii, tabii," kurtuluş olasılığı karşılığında daha coşkulu bir havaya girmişti.

Erkekler yalnızca sosyal omurgalılardır, evcilleşmiş ve evrilmişlerdi; herhalde Yunan kız zamanında insan ırkının daha vahşi erkek yırtıcılarıyla muhatap olmuştu; çünkü gözlerinde cehennem ateşleri parlayarak adama döndü ve ışıltılı bir kadının aniden özgür bir varlık olduğu yolundaki muzır kurama kapılmış olan aslana baktığı gibi baktı. Adamın içindeki yırtıcı hayvansa kırbaç karşısında yaltaklanmaya başlamıştı bile.

"Yani, demek istiyorum ki, sonra. Yarın, Bayan Eppingwell; evet yarın. Öyle demek istedim." Kendisini eğer orada kalırsa, daha fazla utançla karşı karşıya kalacağı olgusuyla avuttu. Aynı zamanda, kısa süre sonra uyması gereken bir randevusu vardı, hastanenin yanındaki su çukurunda. Tanrım! Freda'ya hakkını hiç teslim etmemişti. Muhteşem değil miydi!

"Maskemi rica edeceğim, Bayan McFee."

Kadın sesi kesilmiş bir halde söz konusu parçayı iade etti.

"İyi geceler Bayan Moloof." Bayan Eppingwell yenilgi anında bile kraliçeler gibiydi.

Freda karşılık verdi, ama diğerinin dizlerine kapanıp özür dilememek için de kendisini zor tuttu. Hayır, özür değil, ama bir şey, ne olduğunu bilmiyordu, ama yine de fazlasıyla arzuluyordu.

Adam koluna girmesi için bekliyordu; ama kadın öldürücü darbeyi sürünün ortasında vurmuştu ve kralların yendikleri rakiplerini arabalarının arkasında sürüklemelerini sağlayan duygu, onun kapıya

doğru yalnız başına yönelmesine neden oldu. Floyd Vanderlip de hemen arkasından onu izliyor ve ruhsal dengesini düzeltmeye çabalıyordu.

V

Çok soğuktu. Yol boyunca çeyrek mil yürüyüp dansözün kulübesine vardılar, o zamana kadar kadının nemli nefesi yüzünü bir buz tabakasıyla kaplamıştı, adam da bıyığında aynısından biriktirmişti, öyle ki, konuşması bile zordu. Kutup Işıklarının yeşilimtırak aydınlığında, kapının dışına asılmış olan termometrenin kabarcığındaki cıvanın taş gibi donmuş olduğu görülüyordu. Bin köpek, acınası bir koro halinde, kadim yanlışlarına ağıt yakıyor, umursamaz yıldızlardan af diliyorlardı. Havanın bir zerresi bile kıpırdamıyordu. Çünkü onlar için soğuktan saklanacak bir yer, sürünecek rüzgâr altındaki kuytu bir köşe yoktu. Don her yerdeydi ve onlar da açıkta yatıyor, ara sıra izde sertleşmiş kaslarını geriyor, uzun kurt uluyuşlarını yükseltiyorlardı.

Önce konuşmadılar, adamla kadın. Hizmetçi Freda'nın üzerindekileri çıkartmasına yardım ederken, Floy Vanderlip de ateşi besledi ve hizmetçi iç odaya çekildiğinde, başı sobaya eğilmiş, üst dudağındaki buzu çözmeye çalışıyordu. Bunun ardından bir sigara sardı ve kokulu dumanların arasından tembelce kadını izlemeye koyuldu. Kadın da saate bir göz attı. Gece yarısına yarım saat kalmıştı. Ona nasıl söyleyecekti? Yapmış olduklarından dolayı ona kızgın mıydı? Ruh hali neydi? Kendi hangi ruh hali, adamınkini

karşılayabilirdi? Kendinden kuşku duyuyor değildi. Hayır, hayır. Adamı zaptedebilirdi, Sitka Charley'nin ve Devereaux'nun işi bitene kadar, gerekirse tabanca zoruyla.

Bunun birçok yolu vardı ve bu konudaki bilgisi, adamı küçümsemesini iyice artırdı. Başını eğip eline doğru uzattığında, kendi genç kızlığının uçucu bir anısı, kederli dönüm noktası ve trajik alçalmasıyla aklına geldi ve bir anlığına adama buradan bir ders okumayı düşündü. Tanrım! Anlatabileceği böyle bir öyküden etkilenmemek için yırtıcı bir insandan aşağı olması gerekiyordu, ama – ah! O buna değmez, acıya değmezdi. Mum tam da olması gereken yerdeydi ve o tam da böyle kendisi için kutsal bir tarzda utanç verici olan şeyleri düşünürken, adam kadının kulağının saydam pembeliğinden keyif alıyordu. Adamın gözünü fark etti, ne olduğunu anladı ve tam bir profil gösterene kadar başını çevirdi. Bu profil en değerli erdemlerinden biri de değildi. İnşa edildiği hatlarını değiştirmesi olanaksızdı ve bunlar çok iyiydiler; ama bu hatları öğreneli çok olmuştu ve pek bir ihtiyaçları olmasa da, yeteneklerinin en üst düzeyinde ona avantaj sağlamanın üzerinde de değillerdi. Mum titreşmeye başladı. Zarif olmayan bir şey yapması mümkün değildi, ama bu, ileri uzanıp sarı alevin ortasındaki kızıl fitili ustaca koklarken, onun doğanın ziyadesinde geliştirmesine de engel değildi. Yeniden başını eline dayadı, bu kez düşünceli düşünceli adama baktı ve her erkek güzel bir kadın böyle baktığında etkilenirdi.

Başlamak için pek acelesi yoktu, adam cilveleşmekten hoşlanıyorsa, o da hoşlanıyordu. Adam için

durum çok rahattı, ciğerlerini nikotinle yatıştırıyor ve kadını seyrediyordu. Burası rahat ve sıcaktı, halbuki yakında su çukurunun orada, soğuk saatlerde aşılması gerekecek olan iz başlıyordu. Yarattığı sahne yüzünden Freda'ya kızgın olması gerektiğini hissetti, ama her nasılsa kendini hiç de öfkeli hissetmiyordu. Sanki o McFee denen kadın karışmasa, kötü bir durum yaşanmayacakmış gibiydi. Eğer o vali olsaydı, o ve onun gibilerle bütün o İncilci köpekbalıklarına ve gök pilotlarına üç ayda bir yüz onsluk bir kelle vergisi koydurturdu. Freda da kuşkusuz bir hanımefendi gibi davranmış ve Bayan Eppingwell'in yanında kendini tutmuştu. Kızın cesaretini hiç takdir etmemişti. Acele etmeden kızı süzdü, sonra tekrar gözlerine baktı, bunların derin istekliliğinin ardında saklanmış daha da derin bir küçümseme yattığını tahmin edemezdi. Ve Tanrı aşkına, nasıl da biçimliydi! Adama neden bakmıştı acaba? O da mı onunla evlenmek istiyordu? Pek olası değildi; ama bir tek o değildi. Görünümü avantajlıydı, değil mi? Ve gençti, Loraine Lisznayi'den daha genç. Yirmi üç ya da yirmi dörtten daha yaşlı olamazdı, en fazla yirmi beş. Üstelik hiç şişmanlamayacaktı da. Herkes bunu ilk bakışta fark edebilirdi. Ama Loraine için aynısını söylemek mümkün değildi. Model olarak çalıştığından beri kuşkusuz kilo almıştı. Hah! Onu bir ize sürsün, hepsini atardı. Kar ayakkabılarını giydirip izi açmak için köpeklerin önüne bir sürsün. Bu hiç başarısız olmamıştı. Ama düşünceleri Akdeniz göğünün altındaki saraya kaydı; ya o zaman Loraine nasıl olacaktı? Don yok, iz yok, tekdüzeliği kırmak için ara sıra kıtlık yok ve kadın yaşlanacak, güneşin her doğuşunda biraz daha yağ

biriktirecekti. Ama bu Freda denen kız – Türk bayrağı altında doğmadığına bilinçsizce pişman olarak iç çekti ve Alaska'ya geri döndü.

"Evet?" Saatin her iki kolu da on ikiye dik duruyordu ve su çukuruna gitmesinin vakti gelmişti.

"Ah!" diye başladı Freda ve bunu güzellikle yaparak, adamın hemcinslerinin ezelden beri kadın cinsinden zevk aldığı gibi zevk almasını sağladı. Bir adam, bir kadının ona baktığında ve kendisini adam hakkında düşüncelere dalarak kaybettiğini inanmaya sevk edildiğinde, bu adamın kendine gelip pılısını pırtısını toplayıp oradan uzaklaşması için aşırı düzeyde soğukkanlı olması gerekir.

"Beni neden görmek istediğini düşünüyordum," diye açıkladı adam, iskemlesini masanın yanında kadınınkine yaklaştırırken.

"Floyd," kadın sabit bir şekilde adamın gözlerine bakıyordu. "Bütün bu işten yoruldum. Uzaklaşmak istiyorum. Nehirler çözülene kadar burada yaşayamam. Denersem, ölürüm. Buna eminim. Her şeyi terk edip uzaklaşmak istiyorum ve bunu hemen yapmak istiyorum."

Sessiz bir talebi ifade edercesine elini adamın elinin üzerine koydu, adam da elini çevirip onunkini hapsetti. Bir başkası daha, diye düşündü adam, kendini kollarıma atıyor. Sanırım Loraine'in ayaklarını su çukurunun orada biraz daha üşütmesinin bir zararı olmaz.

"Evet?" Soruyu bu sefer Freda sormuştu, ama yumuşak ve kaygılı bir halde.

"Ne diyeceğimi bilemiyorum," diye aceleyle yanıtladı adam, kendi kendine de, işlerin tahmin ettiğinden

daha hızlı geliştiğini söyledi. "Daha fazla isteyeceğim başka bir şey olamaz Freda. Bunu gayet iyi biliyorsun." Kadının eline bastırdı, avuç avuca. Kadın da başıyla onayladı. Hepsinden nefret ettiğinden kuşkusu olabilir miydi?

"Ama baksana, ben nişanlıyım. Kuşkusuz biliyorsun. Kız da evlenmek üzere bu ülkeye geliyor. Ondan bunu istediğimde aklımda ne vardı bilmiyorum, ama bu, uzun süre önceydi ve ben de ateşli bir gençtim..."

"Gitmek istiyorum, ülke dışına, neresi olursa," diye devam etti kadın, adamın öne sürüp bahane ettiği engeli görmezden gelerek. "Tanıdığım adamları gözden geçiriyordum ve şu sonuca vardım ki..."

"En uygunu ben miyim?"

İtiraf utancından onu kurtardığı için minnettarlığını belirtmek üzere gülümsedi. Adam boştaki eliyle onun başını omuzuna dayadı ve her nasılsa kadının saçının kokusu burun deliklerine ulaştı. O zaman adam avuçlarının temas halinde olduğu noktada ortak bir nabzın attığını, attığını, attığını fark etti. Bu olguyu fizyolojik açıdan anlamak kolaydı, ama bunu ilk kez keşfeden adam için bu muhteşem bir şeydi. Floyd Vanderlip hayatında kadın elinden çok kürek sapı okşamıştı, bu nedenle yaşadığı deneyim onun için hayli yeni ve zevkli bir tarzda garipti. Ve Freda başını omuzuna çevirdiğinde, saçları yanağını okşayıp onlar tam olarak ve yakın mesafeden, ışıl ışıl ve ah ne kadar yumuşak göz göze geldiğinde – söyleyin, adam hâkimiyeti tamamen kaybettiyse, bu kimin kabahatiydi? Flossie'ye yapılan haksızlık, neden Loraine'e de olmasın? Kadınlar onu rahatsız

edip duruyorlarsa da bu aceleyle karar vermesini gerektirmezdi. Eh, harcayacak parası vardı ve Freda da tam bunu süsleyecek kızdı. Başka adamların kıskanacakları bir eş olurdu. Ama yavaş gitmeli, tedbirli olmalıydı.

"Saraylara pek aldırış etmiyorsun değil mi?" diye sordu.

Kadın başını hayır anlamında salladı.

"Eh, ben de yakın zamana kadar onlara özlem duyuyordum, ama kısa zaman önce düşününce, aklıma geldi ki, sarayda yaşarsan şişmanlarsın, yumuşak ve tembel olursun."

"Evet, bir süreliğine güzel, ama sanırım çabucak sıkılırsın," diye Freda aceleyle onu doğruladı. "Dünya güzel, ama hayat çok yönlü olmalı. Bir süreliğine zorluk ve çaba, sonra bir yerlerde dinlen. Bir yatla güney denizlerine, sonra Paris'te bir lokma; bir kış Güney Amerika'da, yaz Norveç'te; birkaç ay İngiltere'de..."

"Sosyetede mi?"

"Muhakkak – en iyisi; sonra hoop köpekler, kızaklar ve Hudson Körfezi toprakları. Değişiklik, biliyorsun! Senin gibi güçlü bir adam, canlılık ve hareket dolu, herhalde koca bir yıl boyunca bir sarayda oturamaz. Bu, efemine adamlar için iyidir, ama sen böylesi bir yaşam için yaratılmamışsın. Sen erkeksisin, yoğun biçimde erkeksi."

"Öyle mi düşünüyorsun?"

"Bunu düşünmeye bile gerek yoktu. Biliyorum. Kadınların sana ilgi göstermesini sağlamanın ne kadar kolay olduğunu fark etmedin mi?"

Adamın kuşkucu masumiyeti muhteşemdi.

"Çok kolay oluyor. Peki neden? Çünkü sen erkeksin. Bir kadının kalbindeki en derin noktaya hitap ediyorsun. Sen bağlanılacak bir şeysin, iri, kaslı, güçlü ve cesur. Kısacası, sen bir erkeksin."

Kadın saatine bir göz attı. Saat başını yarım saat geçmişti. Sitka Charley'ye yarım saat hata payı bırakmıştı ve artık, Devereaux'nun ne zaman geleceği o kadar önemli değildi. İşi tamamlanmıştı. Başını kaldırdı, gerçek neşesiyle güldü, elini kurtardı ve ayağa kalkarken hizmetçiye seslendi.

"Alice, Bay Vanderlip'in parkasını giymesine yardımcı ol. Eldivenleri de sobanın yanındaki sehpada."

Adam anlamıyordu.

"Nezaketin için sana teşekkür ederim Floyd. Bana ayırdığın zamana değer biçmem imkânsız ve gerçekten çok iyiydin. Kulübeden çıktıktan sonra sola dönersen, su çukuruna giden en kısa yol oradandır. İyi geceler. Ben yatacağım."

Floyd Vanderlip şaşkınlığını ve hayal kırıklığını ifade etmek için güçlü sözcükler kullandı. Alice erkeklerin küfretmesinden hoşlanmazdı, bu yüzden adamın parkasını yere bıraktı ve eldivenleri de üzerine fırlattı. Sonra adam Freda'ya doğru hamle etti, kadının odasına doğru geri çekilişi parkaya takılıp sendelemesi nedeniyle kesintiye uğradı. Adam bileğinden sertçe yakalayarak onu ayağa kaldırdı. Ama kadın yalnızca gülmekle yetindi. Erkeklerden korkmazdı. En kötü yanlarını üzerine yıkmışlar, o yine de hayatta kalmamış mıydı?

"Kabalaşma" dedi sonunda. "Düşündüm de," adamın kendisini tutan eline baktı, "bir süre daha

yatmamaya karar verdim. Gülünç olacağına otur da rahat et. Bir sorun mu var?"

"Evet, hanımefendi, bir de tahmin." Kadının elini henüz bırakmamıştı. "Su çukuru konusunda ne biliyorsun? Ne demek istiyordun, şey, neyse, boş ver, birer birer."

"Ah, pek bir şey değil. Sitka Charley'nin orada tanıyor olabileceğin birisiyle randevusu vardı ve senin o meşhur çekiciliğine sahip birisinin orada bulunmasını pek arzulamadığı için de ona yardım etmek bana düştü. Bu kadar. Artık gittiler, yarım saat önce hem de."

"Nereye? Nehirden aşağı ve bensiz? Üstelik bir Kızılderiliyle!"

"Zevklere karışılmaz, özellikle de bir kadın söz konusuysa."

"Peki, bu alışverişte ben ne olacağım? Dört bin dolar değerinde köpekler ve iyi bir kadın kaybettim, karşılığında da bir şey alamadım. Senin dışında." Sonradan aklına gelmiş gibi ekledi, "Sen o fiyata ucuza gelirsin."

Freda omuzlarını silkti.

"En iyisi sen hazırlan. Birkaç köpek takımı ödünç alacağım ve birkaç saate yola çıkarız."

"Özür dilerim, ama ben yatacağım."

"Senin için neyin iyi olduğunu biliyorsan, hazırlanırsın. Yatağa git ya da gitme, ben kızakla kapına geldiğimde, öyle ya da böyle kızağa bineceksin. Belki benimle dalga geçtin, ama blöfünü görüyorum ve seni alacağım. Duyuyor musun?"

Adam bileğini canını acıtana kadar sıktı, ama kadının dudaklarında bir gülümseme yayılıyordu ve

dikkatlice dışarıdan gelen sesleri dinler gibiydi. Köpek çanlarının sesi duyuldu, ardından "Ho!" diye bağıran bir adamın sesi ve bir kızak köşeyi dönüp kulübeye yaklaştı.

"Şimdi, izin verirsen yatmaya gideceğim?"

Freda bir taraftan konuşurken, kapıyı da açmıştı. Sıcak odaya don üşüştü ve eşikte, izde yıpranmış kürklere bürünmüş, dizine kadar buharlarla kaplı, ışıl ışıl kutup ışıkları fonunun önünde bir kadın tereddüt ediyordu. Burun kılıfını çıkarttı ve körleşmiş gibi gözlerini kırpıştırarak beyaz mum ışığında dikildi. Floyd Vanderlip ileri doğru sendeledi.

"Floyd!" diye haykırdı kadın, rahatlamış ve memnun bir sesle, ardından da adamı yorgun bir sıçrayışla karşıladı.

Adam kucak dolusu kürkleri öpmekten başka ne yapabilirdi ki? Üstelik bu güzel bir kucak dolusuydu, yorgun bir şekilde ona sokuluyordu, ama mutluydu.

"Çok iyi etmişsin," diye konuştu kucak dolusu, "Bay Devereaux'yu taze köpeklerle beni karşılamaya göndererek, yoksa yarından önce burada olamazdım."

Adam boş boş Freda'ya baktı, sonra zihninde bir ışık çaktı. "Bay Devereaux da gelmekle ne iyi etmiş, değil mi?"

"Biraz daha bekleyemedin, değil mi sevgilim?" Flossie daha da yakınına sokuldu.

"Eh, biraz sabırsızlanmaya başlamıştım," diye üstünkörü itiraf etti adam, bir taraftan da ayaklarını yerden kesene kadar kadını kendine çekip kapının dışına doğru ilerledi.

***

Aynı gece, Yukon'un birkaç mil ötesinde yerlilerin arasında yaşayan ve izlerinin beyaz adamın cennetine ulaşması için uğraşan misyoner Peder James Brown'ın başına açıklanamayacak bir iş geldi. Garip bir Kızılderili tarafından uykusundan uyandırılmış, Kızılderili ona bir kadının yalnızca ruhunu değil bedenini de emanet edip ardından derhal uzaklaşmıştı. Kadın ağır, güzel ve kızgındı; öfkesiyle birlikte ağzından kötü sözcükler dökülmüştü. Bu sözcüklerle saygıdeğer adamı çok şaşırtmıştı, ama o daha gençti ve kadının varlığı (cemaatinin basit gözlerinde) muzır olacaktı, eğer kadın günün ilk ışıklarıyla yürüyerek Dawson'ın yolunu tutmamış olsa.

Dawson'ın yaşayacağı şok günler sonra, yaz gelip halk Yukon'un kıyısına dizilerek kraliyet mensubu bir hanımefendiyi onurlandırdığı ve Sitka Charley ışıldayan küreğiyle kalkıp bitiş çizgisinden ilk kanoyu geçirdiğinde geldi. Yarışların yapıldığı o gün, birçok şeyi öğrenip yanlışları da anlayan Bayan Eppingwell, balo gecesinden beri Freda'yı ilk kez görmüştü. Bayan McFee'nin ifade ettiği gibi, "Alenen, anlıyorsunuz, cemaatin ahlakını düşünüp saygı göstermeden," dansöze yaklaşıp elini uzatmıştı. Olayı görenlerin anımsadıkları kadarıyla kız geri çekilmiş, sonra aralarında bir konuşma olmuş ve Freda, büyük Freda çözülmüş ve yüzbaşının karısının omuzuna yaslanıp ağlamıştı. Dawson halkına Bayan Eppingwell'in neden Yunan bir dansöz kızdan af talebinde bulunduğu söylenmemişti, ama bunu alenen yapmıştı ve olacak şey değildi.

Bayan McFee'yi de unutmamak gerekir. Kasabadan ayrılan ilk buharlı gemide bir kamara tuttu. Yanında uzun karanlık gecelerde geliştirdiği bir kuramı da götürdü: Onun inancına göre, Kuzey Ülkesi ahlaksızdı, çünkü orası çok soğuktu. Cehennem ateşinin korkusu bir buz kutusunda beslenemezdi. Çok dogmatik görünebilir, ama Bayan McFee'nin kuramı buydu.

Çocukluğu yoksulluk içinde geçen ve kitaplarla 10 yaşında tanışan Jack London'ın macera dolu bir hayatı olmuştur. Bu hayattan ilham alan yazar, gençken vaktinin çoğunu San Francisco koylarında istiridye korsanı olarak geçirmiş, bir fıçının içinde denizde yolculuk yapmış, bütün ülkeyi baştan başa bir trenden diğerine atlayarak dolaşmış ve Pasifik Okyanusunda yelken açmıştır. 1896'da ise Klondike'ta altına hücuma katılan Jack London, bu yolculuğundan pek çok öyküyle dönmüştür.

20. yüzyılın en verimli yazarlarından biri olan Jack London, Klondike öykülerinde yerlileri başarılı bir biçimde resmetmiştir. Diğer öykülerden tanıdığımız karakterlerin çoğuna *Atalarının Tanrısı*'nda da rastlarız. İnanç, sadakat ve intikam, kadın olmanın ve aşkın üzerinden yeniden okunur. Bir yandan soğuk, bu kısa öykülerin arasında tüm gücüyle dolaşırken; öte yandan kültürlerin birbirine karşı beslediği önyargı ve kin, kadının kalbinde aşkı taşıma kabiliyetiyle kırılacaktır.

ALFA
alfakitap
alfakitap
alfakitap
www.alfakitap.com
9 786051 717074
EDEBİYAT